

การให้คุณค่า และลักษณะการออมเงินของผู้สูงอายุที่มาใช้บริการ
ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาอาคารฉัตรเหล็กห้าตึก

โดย
นางสาวสุชาดา สะวะพรหม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2558

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การให้คุณค่า และลักษณะการออมเงินของผู้สูงอายุที่มาใช้บริการ
ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาอาคารชิลลิกเฮ้าส์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2558

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

**VALUING AND CHARACTERISTICS SAVING OF ELDERLY TOWARDS OF THE
KRUNGTHAI BANK PUBLIC COMPANY LIMITED, ZUELLIG HOUSE BRANCH**

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

Master of Arts Program in Public and Private Management

Graduate School, Silpakorn University

Academic Year 2015

Copyright of Graduate School, Silpakorn University

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้วิทยานิพนธ์เรื่อง “ การให้คุณค่า และ
ลักษณะการออมเงินของผู้สูงอายุที่มาใช้บริการ ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาอาคารซิลลิคเฮ้าส์ ”
เสนอโดย นางสาวสุชาดา สะวะพรม เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปานใจ ชารัทสนวงศ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

อาจารย์ ดร.สวรรยา ธรรมอภิพล

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิโรจน์ เจษภูาลักษณ์)

...../...../.....

..... กรรมการ

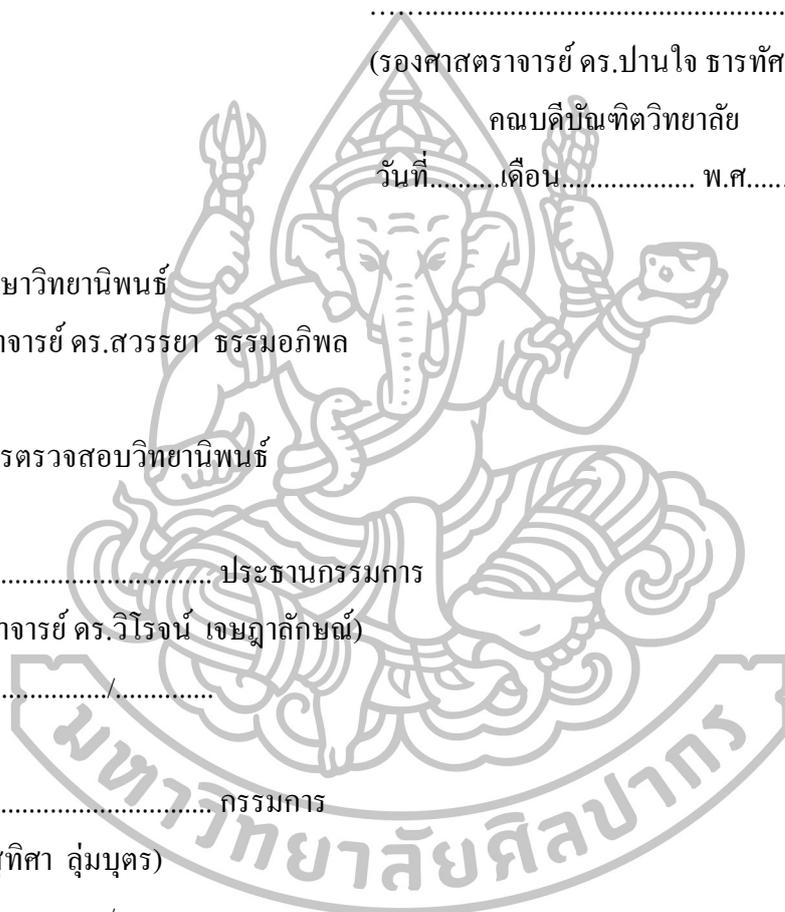
(อาจารย์ ดร.สุทิสรา กลุ่มบุตร)

...../...../.....

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.สวรรยา ธรรมอภิพล)

...../...../.....

57601723: สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

คำสำคัญ: ผู้สูงอายุ / การให้คุณค่าการออมของผู้สูงอายุ / ลักษณะการออมเงินของผู้สูงอายุ

สุชาดา สะวะพรม: การให้คุณค่า และลักษณะการออมเงินของผู้สูงอายุที่มาใช้บริการธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาอาคารซิลลิคเฮ้าส์. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: อ.ดร.สวรรยา ธรรมอภิพล. 70 หน้า.

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการให้คุณค่าของการออมเงินและลักษณะการออมเงินของผู้สูงอายุที่มาใช้บริการธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาอาคารซิลลิคเฮ้าส์ เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มผู้สูงอายุที่มาใช้บริการธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาอาคารซิลลิคเฮ้าส์ รวม 10 คน ทำการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลแบบสามเส้า วิเคราะห์สรุปผล และนำเสนอในรูปแบบการพรรณนา

ผลการศึกษาพบว่าคุณค่าของการออมเงินผู้สูงอายุใน 5 ด้าน คือ ด้านสร้างความมั่นคงทางการเงิน ด้านสร้างการนิยมนำจ่ายอย่างประหยัด ด้านการพึ่งพาตนเองและไม่เป็นภาระลูกหลาน ด้านเพื่อเป็นมรดกแก่ลูกหลานและด้านการเป็นเงินสำรองจากความไม่แน่นอนในชีวิต ผู้สูงอายุมีลักษณะการออมเงิน มีลักษณะการออมเป็น 4 ลักษณะ ได้แก่ 1.ฝากประจำที่มีระยะเวลา 3 เดือน 6 เดือน 12 เดือน โดยการฝากประจำในระยะเวลาสั้นได้ให้ผลตอบแทนที่สูงกว่าฝากแบบออมทรัพย์ 2.ประกันชีวิต ในรูปแบบสะสมทรัพย์ชำระเบี้ยประกัน 10 ปี 15 ปี และ 20 ปี โดยประกันรูปแบบสะสมทรัพย์ให้ผลตอบแทนเป็นประจำทุกๆ ปี 3. สหกรณ์ออมทรัพย์ 3 องค์กร คือ สหกรณ์ออมทรัพย์โรงงานยาสูบ สหกรณ์ออมทรัพย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สหกรณ์ออมทรัพย์การประปาส่วนภูมิภาค 4. ทรัพย์สินและอสังหาริมทรัพย์ ทรัพย์สินทองคำ เครื่องลายคราม เครื่องเบญจรงค์ สลากออมทรัพย์ พันธบัตรรัฐบาล กองทุนรวม หุ้นกู้ และเลือกซื้ออสังหาริมทรัพย์ที่เป็นบ้านเดี่ยว คอนโด ทาวน์เฮ้าส์

ผลการศึกษาดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่อธนาคารได้นำไปใช้ในการกำหนดแนวทางการพัฒนารูปแบบการออมที่เหมาะสมและตรงกับความต้องการของผู้สูงอายุและ การวางแผนกำหนดแนวทาง การให้ความรู้เรื่องการออมและการเตรียมความพร้อมด้านการเงินต่อไป

สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ปีการศึกษา 2558

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

57601723: MAJOR: PUBLIC AND PRIVATE MANAGEMENT

KEYWORDS: THE ELDERLY / VALUE CREATION OF SAVING OF THE ELDERLY / CHARACTERISTICS OF THE ELDERLY

SUCHADA SAWAPROM: VALUING AND CHARACTERISTICS SAVING OF ELDERLY TOWARDS OF THE KRUNGTHAI BANK PUBLIC COMPANY LIMITED, ZUELLIG HOUSE BRANCH. THESIS ADVISOR: SAWANYA THAMMA-APIPON, Ph.D. 70 pp.

This objectives of this research were to study value creation and characteristics of saving of the elderly who used the services from Krung Thai Bank Public Company Limited, Zuellig House Branch. The study was conducted by qualitative research methodology with in-depth interviews. The key respondents were the elderly who used the services from Krung Thai Bank Public Company Limited, Zuellig House Branch for 10 people. The methods used in this research were methodological triangulation, content analysis, summarizing and presenting the study results by a descriptive method

The study results could be found that the elderly who used the services from Krung Thai Bank Public Company Limited, Zuellig House Branch gave precedence to the value of saving in five aspects, including creating financial security, creating saving habits, self-reliance to avoid being a burden of their children, creating an inheritance to their children, and saving for uncertainty in their lives. The study represented the characteristics of saving of the elderly who used the services from Krung Thai Bank Public Company Limited, Zuellig House Branch in four forms as follows: 1. Bank deposits the elderly choose bank deposit type fixed 3 month 6 month 12 month 2. Life insurance the elderly choose Saving money insurance the presented that saving at 10 years 15 years and 20 years 3. Credit union the elderly retirement choose deposits in 3 credit union of Thailand Tobacco Employee Savings Cooperative Ltd. Chulalongkorn University Savings Cooperative Limited Provincial Waterworks Authority Saving Cooperative Limited 4. Properties and real estate funds. the elderly investment in gold porcelain saving lottery mutual fund debenture and investment at real estate in housing condo commercial building

Furthermore, the study results can be applied as a guideline for future saving, being beneficial for banks to plan proper savings that meet the requirements of the elderly, being information for relevant organizations in planning of guidelines for the knowledge of saving, and preparing finance for individuals before entering into the old age.

Program of Public and Private Management

Graduate School, Silpakorn University

Student's signature

Academic Year 2015

Thesis Advisor's signature

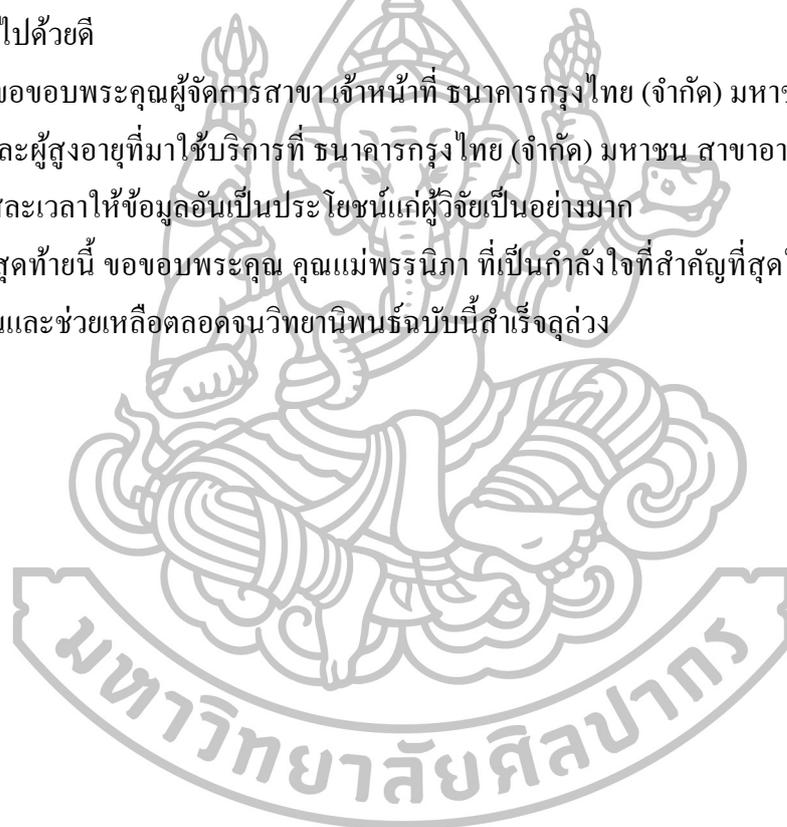
กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วย ความอนุเคราะห์ และการสนับสนุนจากบุคคล
ทั้งหลายเหล่านี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.สวรรยา ธรรมอภิพล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิโรจน์ เจษฎาลักษณ์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.เสรี วรพงษ์ และอาจารย์ ดร.สุทิสภา ลุ่มบุตร กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่เป็นผู้ให้คำแนะนำ และ
ชี้แนะแนวทางในการดำเนินการวิจัยตลอดจนตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องให้วิทยานิพนธ์ฉบับ
นี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบพระคุณผู้จัดการสาขา เจ้าหน้าที่ ธนาคารกรุงไทย (จำกัด) มหาชน สาขาอาคาร
ซิลลิคเฮ้าส์ และผู้สูงอายุที่มาใช้บริการที่ ธนาคารกรุงไทย (จำกัด) มหาชน สาขาอาคารซิลลิคเฮ้าส์
ทุกท่านที่ได้สละเวลาให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัยเป็นอย่างมาก

สุดท้ายนี้ ขอขอบพระคุณ คุณแม่พรานิภา ที่เป็นกำลังใจที่สำคัญที่สุดในชีวิต คอยให้
การสนับสนุนและช่วยเหลือตลอดจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วง

สารบัญ

		หน้า
	บทคัดย่อภาษาไทย	ง
	บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
	กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
	บทที่	
1	บทนำ	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
	ขอบเขตของการวิจัย	4
	ขั้นตอนการศึกษา.....	4
	คำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษา.....	5
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
2	วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	6
	ข้อมูลเกี่ยวกับธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน).....	6
	ผู้สูงอายุ.....	11
	แนวคิดทฤษฎีการออม	14
	แนวคิดเรื่องการให้คุณค่าคุณค่า	26
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	29
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	34
	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล	34
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	34
	การพิทักษ์สิทธิผู้ให้ข้อมูลและบทบาทผู้วิจัย.....	35
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	35
	การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล	36
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	37

บทที่	หน้า
การให้คุณค่าการออมเงินของผู้สูงอายุที่มาใช้บริการ ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาอาคารชิลลิคเฮ้าส์.....	37
ลักษณะการออมเงินของผู้สูงอายุของผู้สูงอายุที่มาใช้บริการธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาอาคารชิลลิคเฮ้าส์.....	45
5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	51
สรุปผลการศึกษา	51
อภิปรายผลการศึกษา	56
ข้อเสนอแนะในการศึกษา	62
รายการอ้างอิง	64
ภาคผนวก	68
ประวัติผู้วิจัย	70

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การออมเงิน ถือได้ว่าเป็นการดำรงชีวิตอยู่ในความประมาท เปรียบเสมือนการวางแผนให้กับอนาคต เพราะการที่จะมีเงินออมได้นั้นต้องมีวินัยในการใช้จ่ายเงินคือ ต้องมีทั้งความสามารถในการหาเงินด้วยอาชีพที่สุจริต และต้องใช้น้อยกว่าที่หาได้ ซึ่งหมายถึง การมีความรู้มีวินัยในการใช้จ่าย รวมไปถึงการมีวินัยในการควบคุมจิตใจตนเองให้ใช้จ่ายตามความจำเป็นเท่านั้นไม่ใช้จ่ายตามความอยากได้ การออมเงินจึงเปรียบเสมือนกับการวางแผน อันเป็นขั้นตอนสำคัญลำดับแรกเพราะการวางแผนที่ดีคือ มีเป้าหมายกำหนดไว้อย่างชัดเจน การกำหนดเป้าหมายมีความสำคัญมากในปัจจุบันนี้ โดยสามารถบอกเราได้ว่าเราจะไปในทิศทางใด การคิดโดยปราศจากการไม่ลงมือทำคงไม่เพียงพอ การทำอะไรสักอย่างเมื่อเรามีเป้าหมายที่ต้องการ เราจะกำหนดกลยุทธ์ เมื่อได้กลยุทธ์ก็ต้องวางแผนงานให้รอบคอบแล้วจึงนำแผนงานนั้นไปปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยต้องมีการประเมินผลการปฏิบัติเป็นระยะๆว่าแผนนั้นดีแล้วหรือยัง ถ้ายังก็ต้องปรับให้ดีขึ้นเสมอ เป็นการคาดการณ์ในอนาคตให้เพียงพอ และจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องออมเงินปัจจุบัน บริหารเงินออมให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อให้มีเงินอนาคต ไม่ใช่เอาเงินอนาคตเกือบทั้งหมดมาใช้ในปัจจุบัน โดยไม่คำนึงถึงอนาคตที่ตั้งอยู่บนการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ดังนั้นการออมเงินในปัจจุบันโดยไม่คำนึงถึงอนาคตที่ตั้งอยู่บนการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ดังนั้นการออมเงินในปัจจุบันจึงเป็นเรื่องใกล้ตัวที่สำคัญที่สุดเพื่ออนาคตที่เป็นสุข เมื่อทุกคนต่างเข้าใจและเล็งเห็นความสำคัญของปัญหาร่วมกันแล้ว การพัฒนาย่อมเกิดขึ้นจากตัวเราผู้สังคมและประเทศชาติ ให้ก้าวข้ามกระแสบริโภคนิยมอย่างรู้เท่าทัน (กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ, 2548)

ปัจจุบันสังคมไทยกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางประชากรครั้งสำคัญคือการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ โดยสัดส่วนจำนวนประชากรในวัยทำงานและวัยเด็กลดลง เนื่องจากอัตราการเกิดและอัตราการตายของประชากรลดลงอย่างต่อเนื่อง ทำให้ประชากรไทยโดยเฉลี่ยมีอายุยืนยาวขึ้นซึ่งสถานการณ์ของประเทศไทยก็ดำเนินไปเช่นเดียวกับนานาประเทศ กล่าวคือ การดำเนินนโยบายด้านประชากรและการวางแผนครอบครัวที่ประสบผลสำเร็จ ตลอดจนความก้าวหน้าในการพัฒนาประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม ส่งผลให้คนไทยมีสุขภาพดี มีอายุยืนยาวขึ้นและมีโอกาสได้รับการศึกษาที่สูงขึ้น มีความรู้และทักษะในการป้องกันและดูแลสุขภาพ ตลอดจน

การวางแผนครอบครัวที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นซึ่งผลสำเร็จดังกล่าวทำให้ภาวะการเจริญพันธุ์ และอัตราการเกิดมีแนวโน้มที่ลดลง จนเกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านโครงสร้างประชากร กล่าวคือ ประชากรที่อยู่ในวัยสูงอายุมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ในขณะที่ประชากรวัยเด็กและวัยแรงงานมีแนวโน้มที่ลดลง (ชมพูนุท พรหมภักดี, 2556)

จากสถิติการคาดการณ์ดังกล่าวจึงแสดงให้เห็นถึงอนาคตของผู้สูงอายุไทยที่เพิ่มสูงขึ้น โดยที่ต้องยอมรับว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีความเสี่ยงที่จะต้องประสบปัญหาเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ในบั้นปลายชีวิต โดยสถานการณ์ที่พบอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นการขาดการดูแลที่ดีจากบุตรหลาน หรือญาติพี่น้อง จนต้องหันมาพึ่งพิงบ้านพักผู้สูงอายุ ซึ่งปัจจุบันต้องยอมรับว่าการจะเข้าพักในสถานที่ดังกล่าวอาจจะต้องมีค่าใช้จ่ายสูง ซึ่งพบปัญหาคือผู้สูงอายุไม่มีการเตรียมความพร้อมไว้ล่วงหน้า หรือที่เรียกว่าไม่มีการเตรียมความพร้อมสำหรับวัยเกษียณ ทำให้ไม่มีความมั่นคงทางการเงินเพียงพอที่จะเลี้ยงตัวเองได้อย่างมีคุณภาพหลังจากหมดช่วงอายุการทำงาน ซึ่งเงินอุดหนุนหรือเบี้ยยังชีพจากรัฐบาลที่ได้ต่อเดือนนั้นก็ถือว่าน้อยมากจนแทบจะไม่พอค่าใช้จ่าย

ปัญหาใหญ่ของผู้สูงอายุไทย คือ การไม่มีเงินออม โดยมีผู้สูงอายุเพียงร้อยละ 34.6 เท่านั้นที่มีเงินออมไม่ถึง 100,000 บาท ซึ่งถือว่าน้อยมาก สำหรับการที่จะอาศัยเงินออมเป็นแหล่งรายได้ในการดำรงชีวิตจากนี้ต่อไป รวมทั้งใช้เป็นเงินทุนยามฉุกเฉิน ทั้งนี้พบว่าผู้สูงอายุเพียงร้อยละ 6 ที่สามารถอาศัยเงินบำนาญเป็นรายได้หลักเพราะเป็นกลุ่มคนที่รับราชการ แต่มีเพียงร้อยละ 2.6 ที่สามารถอาศัยดอกเบี้ยเป็นรายได้หลัก สองกลุ่มนี้ถือได้ว่าเป็นผู้สูงอายุที่มีการเตรียมความพร้อมสำหรับวัยเกษียณ ซึ่งน่าจะมีความเป็นอยู่ที่ดีกว่าผู้สูงอายุกลุ่มอื่นๆ แต่ผู้สูงอายุกลุ่มนี้ก็น้อยมากไม่ถึงร้อยละ 10 ของผู้สูงอายุทั้งหมด จากการที่ผู้สูงอายุไม่ได้มีการเตรียมความพร้อมเพื่อวัยเกษียณตามที่กล่าวมาทำให้ผู้สูงอายุไทยส่วนใหญ่มีแนวโน้มที่จะประสบปัญหาด้านความมั่นคงทางการเงิน ส่งผลเสียต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุเอง และย่อมส่งผลกระทบต่อประเทศไทยในภาพรวมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ (ศุภเจตน์ จันทรสาส์น, 2559)

จำนวนผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ย่อมนำมาซึ่งผลกระทบในหลากหลายมิติ ไม่ว่าจะเป็นการมีแรงงานในภาคการผลิตที่ลดลง อัตราการออมที่ลดลง รัฐบาลจำเป็นต้องเพิ่มงบประมาณค่าใช้จ่ายทางด้านสวัสดิการและการรักษาพยาบาลเพิ่มขึ้นเพื่อดูแลและปฐมพยาบาลผู้สูงอายุมากขึ้น

ดังนั้นในมิติของภาครัฐหากไม่มีการเตรียมความพร้อมในเชิงนโยบายอย่างเหมาะสม การก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุย่อมส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ทำให้รายได้ประชาชาติลดลงได้ เมื่อเป็นเช่นนี้การแก้ปัญหาโดยการสร้างความร่วมมือกันทั้งภาครัฐและเอกชนตั้งแต่ระดับบุคคล ชุมชน และประเทศ โดยเฉพาะการร่วมมือเพื่อกระตุ้นให้ตระหนักถึง

ความสำคัญของการเตรียมวางแผนการออม การจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการลงทุนและการออม เพื่อเตรียมพร้อมเมื่อถึงวัยผู้สูงอายุจึงเป็นสิ่งสำคัญ

ไม่เพียงภาครัฐเท่านั้น แต่ในมิติตัวตนของผู้สูงอายุก็จำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมด้วยเช่นกัน การเตรียมตัวในด้านเศรษฐกิจ รายได้ ชีวิตความเป็นอยู่ กล่าวคือ ผู้สูงอายุซึ่งเป็นช่วงวัยที่ไม่มีความสามารถในการหาเลี้ยงชีพได้เหมือนวัยหนุ่มสาวได้อีกต่อไป การใช้ชีวิตประจำวันของผู้สูงอายุจึงจำเป็นต้องมีความรอบคอบในการใช้จ่ายให้มากขึ้น รวมถึงการให้ความระมัดระวังกับการลงทุนหรือการออมเงินที่จะเกิดขึ้นในช่วงวัยดังกล่าวด้วยเพราะถือได้ว่าเงินลงทุนหรือเงินออมที่นำไปใช้นั้น หรือเรียกง่าย ๆ ว่า “เงินก้อนสุดท้ายของชีวิต” โดยผู้สูงอายุจำเป็นต้องให้ความระมัดระวังและความรอบคอบเป็นพิเศษทั้งในเรื่องของการออมและการลงทุน แต่ถึงอย่างไรก็ตาม ผู้สูงอายุยังคงต้องการผลตอบแทนจากการออมและการลงทุนที่ให้ความคุ้มค่าเช่นเดียวกัน

และจากแนวโน้มการเติบโตของผู้สูงอายุที่เพิ่มมากขึ้นทำให้สถาบันการเงินเล็งเห็นกลุ่มเป้าหมายการขยายผลิตภัณฑ์ไปกลุ่มเป้าหมายนี้ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันให้กับองค์กรและการเจริญเติบโตขององค์กรทั้งด้านรายได้ กำไร และการขยายธุรกิจอย่างยั่งยืน

สถาบันทางการเงินในประเทศไทย อย่าง ธนาคารกรุงไทย (จำกัด) มหาชน ซึ่งมีนโยบายมุ่งมั่นที่จะเป็นธนาคารที่แสนสะดวก และมั่นคงที่ประชาชนในทุกภูมิภาคไว้วางใจในการบริการ กล่าวคือ ธนาคารกรุงไทย (จำกัด) มหาชน ได้ให้ความสำคัญและเห็นถึงแนวโน้มการเติบโตของจำนวนผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นในประเทศไทย ทางธนาคารจึงได้สร้างผลิตภัณฑ์เพื่อสนองความต้องการของผู้สูงอายุในหลากหลายรูปแบบทั้งประกันชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ กองทุนรวม หุ้นกู้ เงินฝากประจำของผู้สูงอายุ ประกันชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ พันธบัตรรัฐบาล การปล่อยกู้เงินนอกประสงค์สำหรับผู้รับบำนาญผู้รับบำนาญรายเดือน โดยนำสิทธิในบำนาญจกทอดเป็นหลักทรัพย์ประกันการกู้เงิน เพื่อขยายโอกาสให้ผู้สูงอายุเข้าถึงแหล่งเงินทุน สำหรับใช้ในการลงทุน เสริมสภาพคล่องทางการเงินและลดการพึ่งพาเงินทุนนอกระบบ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงการให้คุณค่าและลักษณะการออมของผู้สูงอายุว่าเป็นอย่างไรและมีกรวางแผนการออมอย่างไร ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์ให้แก่สถาบันการเงินนำไปใช้พัฒนารูปแบบการออมที่เหมาะสมกับความต้องการของผู้สูงอายุ รวมถึงเป็นการส่งเสริมการออมของกลุ่มคนในทุกช่วงวัยในการเตรียมความพร้อมทางการเงินก่อนเข้าสู่วัยสูงอายุ เพื่อลดปัญหาความไม่มั่นคงในชีวิต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการให้คุณค่าของการออมเงินของผู้สูงอายุที่มาใช้บริการ ธนาคารกรุงไทย จำกัด(มหาชน) สาขาอาคารซิลลิคเฮ้าส์
2. เพื่อศึกษาลักษณะการออมเงินของผู้สูงอายุที่มาใช้บริการ ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาอาคารซิลลิคเฮ้าส์

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา
ศึกษาการให้คุณค่าของการออม และศึกษาลักษณะการออมเงิน ของผู้สูงอายุ ที่มาใช้บริการธนาคารกรุงไทย จำกัด(มหาชน) สาขาอาคารซิลลิคเฮ้าส์
2. ขอบเขตด้านประชากรและพื้นที่
ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักคือลูกค้าที่มาใช้บริการธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาอาคารซิลลิคเฮ้าส์ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปและยินดีที่จะให้ข้อมูลแก่ผู้วิจัย
3. ขอบเขตด้านเวลา
ดำเนินการวิจัยตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2558 – เดือนมิถุนายน 2559 รวมระยะเวลา 8 เดือน โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกในเดือนพฤษภาคม 2559

ขั้นตอนการศึกษา

ขั้นตอนการศึกษาแบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้คือ

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ เกี่ยวกับลักษณะทางเศรษฐกิจของผู้สูงอายุ แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีการออมและลักษณะการออม เกี่ยวกับการให้คุณค่าของการออม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมากำหนดแนวคิดในการศึกษาและจัดทำโครงร่างการวิจัยเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา
2. การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักตามประเด็นวัตถุประสงค์
3. การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลแบบสามเส้าด้านวิธีการ (Methodological Triangulation) โดยนำข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมมาทำการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และทำการวิเคราะห์ข้อมูล
4. การสรุปผลการศึกษา ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา
5. การเสนอแนะ ตามข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษา

คำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษา

1. **ผู้สูงอายุ** หมายถึง ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ทั้งชายและหญิง และเป็นลูกค้าที่มาใช้บริการธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาอาคารซิลลิคเฮ้าส์ เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี

2. **การให้คุณค่าการออมของผู้สูงอายุ** หมายถึง การมองเห็นถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการออมเงินของการเก็บออมเงิน เช่น ป้องกันปัญหาทางการเงินที่อาจเกิดขึ้นได้ ใช้จ่ายยามจำเป็นในอนาคต ใช้จ่ายซื้อของที่ต้องการโดยไม่เป็นหนี้ สร้างหลักประกันชีวิต เป็นมรดกให้กับลูกหลาน สร้างนิสัยให้รู้จักประหยัด ได้รับผลตอบแทนในรูปแบบดอกเบี้ย สร้างความมั่นคงในชีวิต มีอิสรภาพทางการเงิน มีเงินใช้สบายๆ ในวัยชรา

3. **ลักษณะการออมเงินของผู้สูงอายุ** หมายถึง วิธีการที่ผู้สูงอายุใช้ในการออมเงิน เช่น การแบ่งการออมเงินเป็นการฝากเงินกับธนาคาร ประกันชีวิต พันธบัตรรัฐบาล หุ้นสามัญและหุ้นบุริมสิทธิ กองทุนรวม กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF) อสังหาริมทรัพย์ ทองคำ เพชรพลอย ของสะสมมีค่าต่างๆ กองทุนประกันสังคม กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ สหกรณ์ การออมเงินกับสถาบันการเงินในชุมชน การเก็บซ่อนไว้ที่ใดที่หนึ่งของบ้าน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงการให้คุณค่าของการออมเงินของผู้สูงอายุที่มาใช้บริการธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาอาคารซิลลิคเฮ้าส์

2. ทราบถึงลักษณะการออมเงินของผู้สูงอายุที่มาใช้บริการ ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาอาคารซิลลิคเฮ้าส์

3. ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อผู้สูงอายุและคนทั่วไปในทุกช่วงวัยนำไปเป็นแนวทางการวางแผนการออมในอนาคตต่อไปและเป็นประโยชน์ต่อธนาคารได้นำไปใช้วางแผนพัฒนารูปแบบการออมที่เหมาะสมและตรงกับความต้องการของผู้สูงอายุ ตลอดจนเป็นข้อมูลแก่องค์กรที่เกี่ยวข้องในการวางแผนกำหนดแนวทางการให้ความรู้เรื่องการออมและการเตรียมความพร้อมด้านการเงินของบุคคลก่อนเข้าสู่วัยสูงอายุ

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “การให้คุณค่า และลักษณะการออมเงินของผู้สูงอายุที่มาใช้บริการธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาอาคารซิลลิคเฮาส์” ผู้ศึกษาได้ทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับหลักการ แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยค้นคว้าข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร บทความวิจัย และงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)
 - 1.1 ประวัติธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)
 - 1.2 ผลิตภัณฑ์และบริการของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สำหรับผู้สูงอายุ
2. ผู้สูงอายุ
 - 2.1 ความหมายของผู้สูงอายุ
 - 2.2 สถานการณ์ผู้สูงอายุในประเทศไทย
 - 2.3 ลักษณะทางเศรษฐกิจของผู้สูงอายุ
3. แนวคิดและทฤษฎีการออม
 - 3.1 ความหมายของการออม
 - 3.2 ทฤษฎีการออม
 - 3.3 ลักษณะการออมทั่วไป
4. แนวคิดเรื่องการให้คุณค่า
 - 4.1 ความหมายของการให้คุณค่า
 - 4.2 การให้คุณค่าของการออมเงิน
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ข้อมูลเกี่ยวกับธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)

1.1 ประวัติธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)

ธนาคารกรุงไทย จำกัด เริ่มเปิดดำเนินการครั้งแรก เมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2509 โดยการควบกิจการของธนาคารเกษตร จำกัด และธนาคารมณฑล จำกัด ซึ่งเป็นธนาคารพาณิชย์ที่มีรัฐบาลเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่เข้าเป็นธนาคารเดียวกัน ตามนโยบายของรัฐบาล และได้ใช้ชื่อใหม่

ว่า "ธนาคารกรุงไทย จำกัด" ใช้ชื่อภาษาอังกฤษว่า "KRUNG THAI BANK LIMITED" ใช้สัญลักษณ์ "นกวาญุภักษ์" ซึ่งเป็นเครื่องหมายของกระทรวงการคลัง เป็นสัญลักษณ์ประจำของธนาคารจนถึงปัจจุบัน

วิสัยทัศน์

"กรุงไทย ก้าวไกล ไปกับคุณ" GROWING TOGETHER มุ่งมั่นดูแลและพัฒนาศักยภาพของบุคลากร เพื่อสนับสนุนการเติบโตและความมั่งคั่งแก่ลูกค้า สร้างคุณภาพที่ดีขึ้นแก่สังคมและสิ่งแวดล้อม และสร้างผลตอบแทนที่ได้อย่างยั่งยืนแก่ผู้ถือหุ้น

พันธกิจ

1. ดูแลและพัฒนาศักยภาพของบุคลากรและระบบงาน
2. ให้บริการและคำแนะนำที่มีคุณค่าแก่ลูกค้าอย่างต่อเนื่อง
3. ร่วมพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
4. สร้างผลตอบแทนที่ได้อย่างยั่งยืนให้แก่ผู้ถือหุ้น

1.2 ผลิตภัณฑ์และบริการของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สำหรับผู้สูงอายุ

1.2.1 เงินฝากถึงใจวัยเกษียณ เป็นบัญชีเงินฝากออมทรัพย์รูปแบบพิเศษสำหรับบุคคลธรรมดาที่มีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป จ่ายดอกเบี้ยทุกวันสิ้นเดือนทบต้นเข้าบัญชีถึงใจวัยเกษียณ โดยสามารถเลือกรับเงินคืนเป็นรายเดือนได้ตั้งแต่เดือนที่ 1 เป็นต้นไป และสามารถเปลี่ยนแปลงจำนวนเงินรับคืนรายเดือนได้ เมื่อครบกำหนดฝากโอนเงินทั้งหมดในบัญชีถึงใจวัยเกษียณ เข้าบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ โดยมีจำนวนเงินฝากขั้นต่ำ 100,000.- บาท และฝากได้บัญชีละ 1 ราย และจำนวนเงินฝากขั้นต่ำที่ต้องดำรงไว้ในบัญชีไม่กำหนด

อัตราดอกเบี้ยและค่าบริการ กำหนดตามประเภทลูกค้าตามประกาศของธนาคาร ปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลง ณ วันที่ 15 ก.ย. 57 อัตรา 4.10% ต่อปี

เงินฝากถึงใจวัยเกษียณ จ่ายดอกเบี้ยทุกวันสิ้นเดือน สถานการณ์ที่อาจส่งผลกระทบต่อดอกเบี้ยที่ลูกค้าได้รับ ได้แก่ จำนวนเงินฝากวันทีนำฝาก จำนวนเงินที่รับคืนรายเดือน ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย หากดอกเบี้ยที่ได้รับในแต่ละปีภาษีไม่เกิน 20,000 บาท ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย แต่หากดอกเบี้ยที่ได้รับเกินกว่า 20,000 บาทในแต่ละปีภาษี จะหักภาษี ณ ที่จ่าย 15 % ของดอกเบี้ยที่ได้รับในปีภาษีนั้นๆ

1.2.2 เงินฝากประจำประเภทปลอดภาษี (KTB ZERO TAX) เป็นเงินฝากปลอดภาษี มีให้เลือก 3 ระยะเวลาฝาก ประกอบด้วย ระยะเวลาฝาก 24 เดือน, 36 เดือน, และ 48 เดือน ฝากติดต่อกันทุกๆเดือนๆละ 1 ครั้ง ในระหว่างระยะเวลาการฝาก สามารถขาดการฝากได้ไม่เกิน 2 ครั้ง รับฝากจากลูกค้าบุคคลธรรมดาสัญชาติไทย จำนวนเงินเปิดบัญชี ระยะเวลาฝาก 24 เดือน 1,000

บาท สูงสุดไม่เกิน 25,000 บาท ระยะเวลาฝาก 36 เดือน 1,000 บาท สูงสุดไม่เกิน 16,500 บาท ระยะเวลาฝาก 48 เดือน 1,000 บาท สูงสุดไม่เกิน 12,500 บาท อัตราดอกเบี้ยรายปี กำหนดตามประเภทลูกค้าตามประกาศของธนาคาร เงินฝากประจำประเภทปลอดภาษี (KTB ZERO TAX)

1.2.3 กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF: Retirement Mutual Fund) เป็นกองทุนรวมที่สนับสนุนให้ออมเงินระยะยาว โดยรัฐให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีมากกว่ากองทุนรวมโดยทั่วไป คือ ผู้ถือหุ้นสามารถนำเงินลงทุนในกองทุน RMF นี้ไปหักลดหย่อนได้ 15% หรือไม่เกิน 500,000 บาทต่อปี แล้วแต่ว่าจำนวนไหนจะน้อยกว่า โดยผู้ลงทุนต้องลงทุนในกองทุน RMF ที่บริษัทหลักทรัพย์ต่างๆนำเสนอ

ผู้เข้าโครงการนี้ต้องออมอย่างต่ำปีเว้นปี และอย่างน้อยที่สุดต้องใส่เงินเพิ่มไม่น้อยกว่า 5,000 บาทในปีที่ออม ผู้ถือหุ้นสามารถถอนเงินคืนได้เมื่ออายุครบ 55 ปี และต้องออมมาแล้วเกิน 5 ปี โดยต้องผ่านทั้งสองเงื่อนไข มิเช่นนั้นสิทธิทางภาษีที่เคยได้ 5 ปีซ้อนหลังจะถูกเรียกคืน ในระหว่างที่อยู่ในโครงการ สมาชิกสามารถโอนย้าย สับเปลี่ยนกองทุนได้ และสามารถย้ายบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนได้ด้วย โดยไม่เสียสิทธิทางภาษี

1.2.4 กองทุนรวมหุ้นระยะยาว (LTF: Long Term Equity Fund) เป็นกองทุนรวมที่สนับสนุนให้ออมเงินผ่านการลงทุนในหุ้นระยะยาว โดยรัฐให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีมากกว่ากองทุนรวมโดยทั่วไป คือ ผู้ถือหุ้นสามารถนำเงินลงทุนในกองทุน LTF นี้ไปหักลดหย่อนได้ 15% หรือไม่เกิน 500,000 บาทต่อปี แล้วแต่ว่าจำนวนไหนจะน้อยกว่า โดยผู้ลงทุนต้องลงทุนในกองทุน LTF ที่บริษัทหลักทรัพย์ต่างๆนำเสนอ และต้องเก็บเงินลงทุนไว้ใน LTF อย่างน้อย 5 ปี ปฏิทิน เพื่อให้ได้สิทธิทางภาษี

1.2.5 พันธบัตรรัฐบาล เป็นเงินกู้ระยะยาวของรัฐบาล มีกำหนดเวลา 5-15 ปี เพื่อนำเงินไปใช้ตามงบประมาณประจำปีของประเทศปีหนึ่งอาจมีหลายรุ่นตามความต้องการของรัฐบาล ธนาคารแห่งประเทศไทยในฐานะตัวแทนกระทรวงการคลัง ทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการจำหน่าย ไล่ก่อนจ่ายดอกเบี้ย และรับซื้อคืนก่อนกำหนด พันธบัตรที่ออกเป็นแบบชนิดออกให้แก่ผู้ถือซึ่งกรรมสิทธิ์เปลี่ยนมือหรือโอนกันได้เพียงการส่งมอบ แต่ผู้ถือพันธบัตรจะขอจดทะเบียนแสดงกรรมสิทธิ์ไว้ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยก็ได้ ก็เป็นพันธบัตรชนิดจดทะเบียนในนามผู้ซื้อ ผู้ซื้อจะได้รับหนังสือจดบัญชีแสดงกรรมสิทธิ์เป็นหลักฐานแทนตัวพันธบัตร พันธบัตรที่จดทะเบียนแสดงกรรมสิทธิ์นี้มีประโยชน์คือสามารถนำมาขายคืนกระทรวงการคลังได้ที่ธนาคารแห่งประเทศไทย และจะได้รับความสะดวก โดยมอบให้ธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้ดูแลผลประโยชน์ที่เกิดจากพันธบัตร โดยไม่เสียค่าบริการ เช่น เมื่อถึงกำหนดจ่ายดอกเบี้ยหรือจ่ายเงินต้น ก็จะจัดส่งเงินหรือนำเข้าบัญชีให้ และยังปลอดภัยที่มีผู้เก็บรักษาให้ด้วย พันธบัตรที่ทางธนาคารกรุงไทย (จำกัด)

มหาชน นำออกจำหน่าย คือ พันธบัตรออมทรัพย์ เป็นพันธบัตรชนิดออกจำหน่ายให้แก่บุคคลธรรมดา และกิจการสาธารณประโยชน์ที่ไม่มุ่งหวังกำไร เช่น โรงเรียน วัด สมาคม มูลนิธิ โดยกำหนดไถ่ถอนคืนภายใน 7-10 ปี ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้

1.2.6 หุ้นกู้ เป็นตราสารที่คล้ายกับพันธบัตรรัฐบาล แต่ออกโดยบริษัทเอกชน มีระยะเวลากำหนด และให้ผลตอบแทนในรูปของดอกเบี้ยโดยมักจะมีผลตอบแทนที่สูงกว่าพันธบัตรรัฐบาล แต่ก็มีความเสี่ยงสูงกว่าเช่นกัน

1.2.7 หุ้นสามัญ คือหุ้นที่นักลงทุนส่วนใหญ่ในตลาดซื้อขายกันอยู่ และมีจำนวนมากกว่า 80% ของหุ้นในตลาดทั้งหมด โดยหุ้นสามัญนี้เป็นตราสารประเภทหุ้น ซึ่งออกโดยบริษัทมหาชนจำกัดที่ต้องการระดมเงินทุนจากประชาชน เพื่อให้ผู้สนใจได้เข้าไปมีส่วนร่วมในธุรกิจนั้นๆ โดยตรง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ผู้ที่สนใจมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของกิจการ มีสิทธิในการลงคะแนนเสียงร่วมตัดสินใจในปัญหาสำคัญในที่ประชุมผู้ถือหุ้น อาทิ การเพิ่มทุน การจ่ายเงินปันผล การควบรวมกิจการ มีสิทธิออกเสียงตามสัดส่วนของหุ้นที่ถืออยู่ ผลตอบแทนที่จะได้โดยตรงก็คือ เงินปันผลจากกำไรในธุรกิจกำไรจากการขายหุ้นถ้าราคาหุ้นปรับตัวขึ้น และสิทธิในการจองซื้อหุ้นใหม่ในกรณีที่มีการเพิ่มทุนจดทะเบียน

1.2.8 กองทุนรวม คือกองทุนที่ผู้มีเงินน้อยๆ นำมากรวมกันตามการเสนอบริการจัดการของบริษัทจัดการกองทุน (บลจ.) โดยได้รับอนุญาตจาก ก.ล.ต. (คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์) บลจ.จะนำเงินกองนี้ไปลงทุน เมื่อมีผลกำไร ก็นำมาแบ่งคืนให้กับผู้ถือหุ้นรายแต่ละคน โดยบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน กรุงเทพ จำกัด (มหาชน) เป็นบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน ซึ่งมีธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) เป็นผู้ถือหุ้นร้อยละ 99.9 บริษัทได้รับใบอนุญาตการประกอบธุรกิจ ประเภทการจัดการกองทุนรวม และการจัดการกองทุนส่วนบุคคลจากกระทรวงการคลัง โดยบริษัทรับบริหารจัดการกองทุนประเภทต่างๆ และทรัพย์สินให้กับบุคคลโดยทั่วไป สถาบัน องค์กร และรัฐวิสาหกิจ

กองทุนรวมแบ่งประเภทตามการกำหนดเงื่อนไขการซื้อขายกับผู้ถือหุ้นราย โดยแบ่งเป็น 2 ประเภทดังนี้

1. กองทุนปิด คือกองทุนที่เปิดรับผู้ถือหุ้นในเวลาที่กำหนดเพียงครั้งเดียวแล้วไม่เปิดขายอีก นอกจากไม่ขายแล้ว ก็ไม่รับซื้อคืนก่อนครบระยะเวลาด้วย กองทุนปิดมีความคล้ายคลึงกับเงินฝากประจำที่มีกำหนดระยะเวลา แต่จดทะเบียนซื้อขายอยู่ในตลาดหลักทรัพย์ให้ซื้อขายเปลี่ยนมือกันได้ก่อนครบอายุ แต่ถ้าไม่ซื้อขายในตลาดก็ต้องรอเวลาครบเท่ากับว่าเป็นเงินฝากที่ยาวกว่าเงินฝากประจำที่ธนาคารพาณิชย์และมูลค่าสุดท้ายจะขึ้นอยู่กับผลประกอบการของกองทุนนั้นๆ ไม่ได้กำหนดได้เงินคืนตายตัวเหมือนเงินฝากหรือว่าพันธบัตรรัฐบาลและตราสารหนี้อื่นๆ

กองทุนรวมในระยะแรกๆ ในประเทศไทยเป็นกองทุนปิด แต่ปัจจุบันนี้มักเป็นกองทุนเปิด กองทุนปิดเป็นกองทุนที่ลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ และในตราสารหนี้แบบระบุกำหนดเวลาชัดเจน

2. กองทุนเปิด คือกองทุนที่เปิดรับผู้ซื้อหน่วยทุกวัน ตามเวลาที่กำหนด และรับซื้อคืนหน่วยลงทุนทุกวันเช่นกัน จะมีส่วนต่างระหว่างราคาซื้อและราคาขายอยู่บ้าง เหมือนกับการซื้อขายเงินตราต่างประเทศและการซื้อขายแลกเปลี่ยนอื่นๆ ที่ราคาซื้อคืนจากผู้ลงทุน (คือราคาขายหน่วยของผู้ลงทุน) จะถูกกว่าราคาขายหน่วยให้ผู้ลงทุน (คือราคาที่ผู้ลงทุนต้องจ่ายเงินซื้อ) แต่ราคาต่างกันไม่มากนัก และมีราคาประกาศไว้แน่นอน กองทุนประเภทนี้ คล้ายเงินฝากออมทรัพย์ในแง่ที่ต้องการเงินเมื่อใดก็ถอน(ขาย)ได้ อยากฝาก(ซื้อ)เมื่อใดก็ได้

1.2.9 ประกันชีวิต คือการกำหนดวงเงินที่ต้องการความคุ้มครอง สิ่งที่ต้องการคุ้มครอง ผลประโยชน์อื่นๆ ที่ต้องการได้รับ และอายุของผู้ทำประกัน หลังจากนั้นก็ต้องจ่ายเบี้ยประกันให้บริษัทประกันเป็นงวดๆ เพื่อให้บริษัทประกันคุ้มครองหรือรับผิดชอบตามที่กำหนดไว้ เช่น ค่ารักษาพยาบาลในโรงพยาบาล หรือจ่ายเป็นค่าชดเชยเมื่อเสียชีวิต โดยจะจ่ายตามเงื่อนไขความคุ้มครองที่กำหนดเป็นวงเงินไว้ล่วงหน้าแล้ว บริษัท ไทย-แอกซ่า ประกันชีวิต จำกัด (มหาชน) เป็นบริษัทประกันชีวิตที่เกิดจากการร่วมทุนระหว่าง บมจ.ธนาคารกรุงไทย และกลุ่มแอกซ่า กลุ่มธุรกิจประกันชีวิต สุขภาพ ได้นำเสนอแบบประกันสำหรับผู้สูงอายุโดยใช้ชื่อว่า แบบประกันสูงวัย iBegin ที่ให้ความคุ้มครองทั้งชีวิตและสุขภาพ ได้แก่คุ้มครองการเสียชีวิต คุ้มครองโรคมะเร็งระยะลุกลามจ่ายแบบเงินก้อน คุ้มครองการเสียชีวิตและสูญเสียอวัยวะจากอุบัติเหตุ คุ้มครองค่าชดเชยรายวันทั้งจากอุบัติเหตุและมะเร็งระยะลุกลาม ลูกค้าสามารถเลือกแบบประกันสูงวัย iBegin ได้ 2 แบบ ได้แก่ iBegin 90/5 ชำระเบี้ย 5 ปี และ iBegin 90/10 ชำระเบี้ย 10 ปี โดยอายุรับประกันเริ่มต้นที่ 50-70 ปี พร้อมอายุความคุ้มครองถึง 90 ปี

1.2.10 โครงการเงินกู้ถ้อยแถลงประสงค์สำหรับผู้รับบำนาญ บำเหน็จรายเดือน และผู้รับบำเหน็จพิเศษรายเดือน โดยนำสิทธิในบำเหน็จตกทอดไปเป็นหลักประกันการกู้เงิน เป็น สินเชื่อเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายตามความต้องการของผู้กู้ หรือเพื่อชำระหนี้ที่มีอยู่กับสถาบันอื่น รวมทั้งของธนาคารกรุงไทย คุณสมบัติของผู้กู้ คือ เป็นผู้รับบำนาญ หรือบำเหน็จรายเดือน หรือบำเหน็จพิเศษรายเดือน จากกรมบัญชีกลาง วงเงินให้กู้ไม่เกินจำนวนเงินตามที่ระบุไว้ในหนังสือรับรองสิทธิในบำเหน็จตกทอด ระยะเวลาให้กู้ ไม่จำกัดอายุผู้กู้ เลือกชำระเพียงดอกเบี้ยอย่างเดียว หรือชำระต้นเงินพร้อมดอกเบี้ย นานสูงสุด 30 ปี

ธนาคารกรุงไทยได้พัฒนาผลิตภัณฑ์ด้านเงินฝากในหลายรูปแบบ เพื่อให้ลูกค้าโดยเฉพาะกลุ่มลูกค้าผู้สูงอายุเลือกใช้บริการได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ธนาคารกรุงไทยได้เพิ่มการออมเงินและการลงทุนในรูปแบบอื่นๆ อีกด้วย เช่น การที่ผู้สูงอายุเลือกการออมเงินใน

รูปแบบกองทุนรวม หุ้น พันธบัตรรัฐบาล นอกจากนี้แล้วทางธนาคารกรุงไทยได้พัฒนาผลิตภัณฑ์ในรูปแบบสินเชื่อให้กับกลุ่มลูกค้าที่เกษียณอายุราชการ โดยเฉพาะกล่าวคือทางธนาคารออกผลิตภัณฑ์ที่เรียกว่าช่วยเพิ่มสภาพคล่องทางการเงินของผู้สูงอายุที่เกษียณอายุราชการให้มากขึ้นในการใช้ชีวิตประจำวันหลังเกษียณอายุราชการไป

2. ผู้สูงอายุ

2.1 ความหมายของผู้สูงอายุ

จากการศึกษาความหมายของผู้สูงอายุ จากวรรณกรรมของนักวิชาการต่างๆ สรุปได้ดังนี้ บรรลุ ศิริพานิช (2540) องค์การอนามัยโลกได้ให้ความหมายของผู้สูงอายุ ว่า หมายถึง ผู้ที่มีอายุ 60 ปีหรือมากกว่าเมื่อนับตามวัย หรือหมายถึงผู้เกษียณอายุจากการทำงานเมื่อนับตามสภาพเศรษฐกิจ หรือหมายถึงผู้ที่สังคมยอมรับว่าสูงอายุจากการกำหนดของสังคมหรือวัฒนธรรม ศศิพัฒน์ ยอดเพชร (2544) ได้ให้ความหมายของผู้สูงอายุ ว่า หมายถึง คำที่ใช้เรียกบุคคลว่า คนแก่ คนชราหรือผู้สูงอายุ นั้น โดยทั่วไปเป็นคำที่ใช้เรียกบุคคลที่มีอายุมาก ผมหาวหน้าตาเหี่ยวช่น การเคลื่อนไหวเชื่องช้า

นาถ พันธุมนาวิณ และคณะ (2549) ได้ให้ความหมายของผู้สูงอายุ ว่า หมายถึง บุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป มีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจซึ่งอาจมีความอ่อนแอหรือเจ็บป่วยขึ้นอยู่กับพันธุกรรม สิ่งแวดล้อม ภาวะโภชนาการ โรคภัยของแต่ละบุคคล และเป็นวัยเกษียณอายุราชการหรือออกจากงานที่ทำประจำจึงสมควรมีผู้ดูแลและได้รับความช่วยเหลือตามสมควรไม่ว่าจะจากครอบครัว ชุมชน หรือจากรัฐบาล

สุชาดา ทวีสิทธิ์ (2553) ได้ให้ความหมายของผู้สูงอายุ ว่า หมายถึง ในภาษาไทย ถูกใช้ในความหมายเดียวกับคำว่า “อาวโส” (Elderhood) เช่น เรามักกล่าวถึงผู้สูงอายุว่าเป็นผู้มีอาวโส เพราะวัยวุฒิที่มีหมายความว่าผู้อาวโสเป็นผู้ที่มีอายุตามจำนวนปีปฏิทินสูงกว่าคนรุ่นอื่นที่มีชีวิตอยู่ในช่วงเวลาเดียวกัน

ปิยากร หวังมหาพร (2554) ได้ให้ความหมายผู้สูงอายุ ว่า หมายถึง ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป และประเทศใดมีประชากรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป เป็นสัดส่วนเกินร้อยละ 10 หรืออายุ 65 ปีขึ้นไป เกินร้อยละ 7 ของประชากรทั้งประเทศถือว่าประเทศนั้นได้ก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ แล้วสำหรับประเทศไทย ได้มีการกำหนดเกณฑ์สำหรับการเกษียณอายุบุคคลทั่วไปเมื่อมีอายุ 60

จิราภรณ์ ตั้งกิตติภรณ์ (2556) ให้ความหมายของผู้สูงอายุ ว่า หมายถึง ผู้ที่มีอายุ 60 ปี วัยนี้เป็นวัยแห่งการเสื่อมโทรมทั้งร่างกายและจิตใจ บางคนเรียกวัยนี้ว่าเป็นวัยช้ำ (Late Age) เพราะการทำกิจกรรมต่างๆ ของคนวัยนี้จะเชื่องช้า เฉื่อยชา ไม่กระฉับกระเฉงเหมือนวัยอื่นๆ

พรชัย ตระกูลวรานนท์ และคณะ (2557) ได้ให้ความหมายของผู้สูงอายุว่า หมายถึง ผู้ที่ถูกนิยามจากสังคมนั้นๆ เป็นผู้สูงวัย ที่ชุมชน/สังคมควรให้การสนับสนุน ซึ่งอาจจะมีอายุ มากกว่าหรือน้อยกว่า 60 ปี โดยครอบคลุมกลุ่มผู้สูงอายุ 3 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มที่พึ่งตนเองไม่ได้เลย (2) กลุ่มที่พึ่งตนเองได้บ้าง (3) กลุ่มที่พึ่งตนเองได้ และช่วยเหลือผู้อื่นได้ด้วย ในการนิยามในเบื้องต้น ครั้งนี้เพื่อเป็นหลักในการนำเสนอกระบวนการทางสังคมและมาตรการทางสังคมที่รองรับสังคมสูงวัยในสังคมไทย เนื่องจากเห็นว่า การจัดประเภทดังกล่าวทำให้เห็นความแตกต่างในการพึ่งตนเองของผู้สูงอายุ อันอาจจะส่งผลต่อความแตกต่างของมาตรการทางสังคมนั่นเอง

จากการศึกษาความหมายของผู้สูงอายุดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปความหมายของผู้สูงอายุว่า หมายถึง ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปทั้งชายและหญิง ซึ่งมีลักษณะการเปลี่ยนแปลงของร่างกายในทางที่เสื่อมโทรมลงอย่างต่อเนื่อง จึงส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านอื่นๆตามมา

2.2 สถานการณ์ผู้สูงอายุในประเทศไทย

สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2557) กล่าวว่า ประเทศไทยมีจำนวนและสัดส่วนของผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง โดยในปี 2537 มีจำนวนผู้สูงอายุคิดเป็นร้อยละ 6.8 ของประชากรทั้งประเทศ และเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 9.4 ร้อยละ 10.7 ร้อยละ 12.2 ในปี 2545 2550 2554 ตามลำดับ โดยผลการสำรวจปีพ.ศ.2557 พบว่า มีจำนวนผู้สูงอายุคิดเป็นร้อยละ 14.9 ของประชากรทั้งหมด ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของผู้สูงอายุ พ.ศ.2537 2545 2550 2554 และ 2557

ปี	จำนวนผู้สูงอายุ(คน)	อัตราผู้สูงอายุ
2537	4,011,854	6.8
2545	5,969,030	9.4
2550	7,020,959	10.7
2554	8,266,304	12.2
2557	10,014,705	14.9

1/ อัตราผู้สูงอายุ หมายถึง อัตราส่วนของผู้สูงอายุต่อประชากรทั้งสิ้น 100 คน

ที่มา: กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, สำนักงานสถิติแห่งชาติ, การสำรวจประชากรผู้สูงอายุในประเทศไทย พ.ศ. 2557 (กรุงเทพฯ: เท็กซ์ แอนด์ เจอร์นัล พับลิเคชั่น, 2557), 25.

กล่าวโดยสรุปข้อมูลผู้สูงอายุในประเทศไทย แสดงให้เห็นชัดเจนว่าประเทศไทย มีจำนวนและสัดส่วนของประชากรสูงอายุเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องจากอดีต และในอนาคตคาดว่าจะเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องต่อไป ทั้งนี้เนื่องจากอายุขัยเฉลี่ยของประชากรประเทศไทยยืนยาวขึ้น

2.3 ลักษณะทางเศรษฐกิจของผู้สูงอายุ

ศศิพัฒน์ ยอดเพชร (2548) ได้กล่าวถึงลักษณะทางเศรษฐกิจของผู้สูงอายุไว้ว่า “ผู้สูงอายุเป็นวัยที่เกษียณแล้ว หรือมีจะนั้นก็เป็วัยที่ไม่สามารถประกอบอาชีพได้ ผู้สูงอายุไม่สามารถเป็นผู้ผลิตและไม่จัดว่าเป็นกำลังแรงงานในทางเศรษฐกิจ ในสังคมเกษตรกรรม ผู้สูงอายุไม่สามารถทำงานได้ เนื่องจากสภาพร่างกายไม่อำนวย ในสังคมอุตสาหกรรมก็เช่นเดียวกัน ผู้สูงอายุไม่สามารถทำงานได้เพราะมีเครื่องมือเครื่องจักรใหม่ๆมีการพัฒนาการทำงานให้ทันสมัยขึ้น ทำให้ผู้สูงอายุไม่สามารถทำงานให้มีประสิทธิภาพดีเท่ากับคนในวัยหนุ่มสาว การที่ผู้สูงอายุต้องออกจากงานเนื่องจากเกษียณอายุ หรือไม่สามารถทำงานได้ ย่อมมีผลกระทบต่อฐานะทางการเงินที่แตกต่างกันออกไป เช่น ผู้สูงอายุบางคนประสบปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ อาจมีความจำเป็นต้องพึ่งบุคคลอื่นในด้านการเงินหรือพึ่งบริการของรัฐหรือผู้สูงอายุบางคนต้องขวนขวายหางานใหม่ทำ ทั้งๆที่สภาพร่างกายและจิตใจไม่อำนวยแต่ก็มีผู้สูงอายุบางกลุ่มที่ไม่มีปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ เนื่องจากมีฐานะร่ำรวยสามารถดำรงชีวิตในบั้นปลายอย่างมั่นคงในด้านเศรษฐกิจ

ศรันย์ทัศน์ ตั้งคุณานนท์ (2554) ได้กล่าวถึงลักษณะทางเศรษฐกิจของผู้สูงอายุไว้ว่า ผู้สูงอายุของไทยมีรายได้ต่อเดือนน้อย ข้อมูลจากการสำรวจล่าสุดในปี 2554 พบว่า ผู้สูงอายุถึง 33.8% หรือมากกว่า 1 ใน 3 ของประชากรผู้สูงอายุมีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 2,422 บาท ผู้สูงอายุกลุ่มนี้ต้องพึ่งพิงรายได้จากบุตรหลานเพื่อยังชีพ และ ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ยังพึ่งพิงรายได้จากบุตรหลานเป็นแหล่งรายได้หลักของผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุส่วนใหญ่กว่า 40% อยู่ได้จากเงินเลี้ยงดูของบุตรหลาน มีเพียง 35% เท่านั้นที่มีรายได้จากการทำงาน 11% อาศัยรายได้จากเบี้ยยังชีพ 6% อาศัยรายได้จากบำนาญ อย่างไรก็ตามแนวโน้มการพึ่งพิงรายได้จากบุตรหลานลดลงจาก 52% ในปี 2550 เป็น 40% ในปี 2554 ดังภาพที่ 1

ลักษณะทางเศรษฐกิจของผู้สูงอายุที่ปรากฏในปัจจุบันจึงเป็นไปในลักษณะที่ผู้สูงอายุยังคงต้องพึ่งพาบุตรหลานเป็นส่วนสำคัญเหตุเพราะปัญหาสุขภาพร่างกายที่ไม่สามารถประกอบอาชีพเพื่อหารายได้ นอกจากนั้นแล้วยังผู้สูงอายุยังมีรายได้จากทางหน่วยงานรัฐบาล หรือเบี้ยยังชีพ ซึ่งรายได้ดังกล่าวยังไม่พอต่อความต้องการของผู้สูงอายุอย่างแท้จริง และนอกจากนั้นผู้สูงอายุในบางส่วนยังมีรายได้หลังจากการเกษียณอายุงานอย่างเงินบำเหน็จบำนาญ และรายได้ของผู้สูงอายุที่ปรากฏให้เห็นในปริมาณที่น้อยนั่นคือ รายได้จากออมเงินซึ่งมักปรากฏให้เห็นสำหรับ

ผู้สูงอายุที่เห็นถึงความสำคัญของการออมเงินเกิดพฤติกรรมการออมเงินอยู่เสมอ ดังนั้นในช่วงที่ผู้สูงอายุไม่สามารถประกอบอาชีพได้แล้วจึงปรากฏให้เห็นเป็นรายได้เกิดขึ้น

3. แนวคิดทฤษฎีการออม

3.1 ความหมายของการออม

จากการศึกษาความหมายของการออม จากทฤษฎีของนักวิชาการต่างๆ สรุปได้ดังนี้

ภราดร ปริดาศักดิ์ (2549) ให้ความหมายของการออม คือ การกั้นเงินรายได้เพียงส่วนหนึ่งโดยไม่ได้นำเงินส่วนนั้นมาใช้จ่ายเพื่อซื้อสินค้าและบริการในช่วงเวลาหนึ่งเพื่อเก็บเงินนั้นมาไว้ใช้จ่ายในอนาคต รายได้ส่วนดังกล่าวจึงเรียกว่าเงินออม และการออมตามความหมายเศรษฐศาสตร์นั้นคือการนำเงินออมไปแสวงหาผลประโยชน์หรือดอกผลให้เพิ่มพูนขึ้นเช่นนำไปฝากธนาคารให้กู้ หรือซื้อหลักทรัพย์ประเภทต่างๆ

นวพร เรืองสกุล (2549) ได้ให้ความหมายของการออม คือ เป็นข้อเท็จจริงที่สำคัญยิ่งว่า คนเราอายุยืนขึ้น วัยผู้สูงอายุที่ไม่มีรายได้ประจำแล้ว และจำเป็นต้องคิดวิธีทำให้เงินออมงอกเงยให้มากขึ้นด้วย เพื่อให้สามารถมีเงินไว้ใช้ มีความเป็นอิสระทางการเงินเพียงพอที่จะอยู่ได้อย่างสบายเป็นที่พึ่งของตนเองและเป็นที่พึ่งของลูกหลานได้ ทั้งในด้านกำลังเงิน และการให้ข้อคิดให้ความรู้ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อบุตรหลานและผู้ด้อยอายุโตกว่า เป็นผู้สูงอายุที่มีค่าแม้ว่าจะไม่อยู่ในวัยทำงานเต็มเวลาแล้วก็ตาม ส่วนผู้ที่สร้างหลักฐานให้ตนเองไม่ได้ กลายเป็นภาระของลูกหลานหรือสังคมต่อไป

ศิรินุช อินละคร (2549) ให้ความหมายของการออม คือ เงินออมเกิดเมื่อบุคคลมีรายได้มากกว่าค่าใช้จ่าย โดยบุคคลได้ทำการเก็บสะสมเงินเพื่อให้ได้เงินจำนวนมากขึ้นบุคคลจะทำการออมเงินเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการเงินที่ต้องการ เช่น เก็บออมเงินไว้เพื่อซื้อทรัพย์สิน เก็บออมเงินไว้ใช้ในยามเกษียณอายุ เก็บออมเงินเป็นเงินสำรองไว้ใช้ยามฉุกเฉิน

ปรารธนา หลีกภัย (2551) ให้ความหมายของการออม คือ การเก็บสะสมเงินที่ละเล็กละน้อยให้พอกพูนขึ้นเมื่อเวลาผ่านไป โดยมีวัตถุประสงค์เป็นการสะสมเงินเพื่อให้พอกพูนในระยะสั้น เพื่อไว้ใช้จ่ายในยามฉุกเฉิน โดยมีวิธีการสะสมเงินฝากธนาคาร และบริษัทเงินทุนซึ่งการออมมีความเสี่ยงต่ำมีสภาพคล่องสูง และมีผลตอบแทนเป็นดอกเบี้ย

สุวัฒนา ศรีภิรมย์ และคณะ (2551) ให้ความหมายของการออม คือ รายได้ที่ยังไม่ได้ใช้ไปในการซื้อสินค้าและบริการเพื่ออุปโภคและบริโภคในระยะเวลาหนึ่ง หรือหมายถึงส่วนต่างของรายได้ และรายจ่ายในการอุปโภคและบริโภค

จากการให้ความหมายของการออมที่กล่าวไปในข้างต้นนั้น สรุปความหมายของการออม ได้ว่า การเก็บเงินหรือกักเงินไว้ส่วนหนึ่งจากรายได้ที่ได้รับมาจากการทำงานหรือรายรับจากส่วนอื่นๆที่เมื่อนำมาอยู่ในมือตัวเองแล้วสามารถนำไปใช้จ่ายหรือเก็บออมได้อย่างสบายใจ และเมื่อเงินที่เก็บไว้หรือออมไว้มีจำนวนที่มากขึ้น การนำเงินนั้นไปฝากกับธนาคาร หรือนำเงินไปลงทุนในด้านต่างๆซึ่งให้ผลตอบแทนในรูปของดอกเบี้ยหรือผลตอบแทนในจำนวนที่เยอะขึ้นนั้น ส่งผลให้การนำผลตอบแทนที่ได้นั้นมาใช้จ่ายในยามขัดสนเดือดร้อน และนำมาใช้จ่ายในช่วงวัยสูงอายุ วัยที่ไม่มีความสามารถที่จะประกอบอาชีพหารายได้อีกต่อไป รายรับไม่เกิดขึ้นแต่รายจ่ายยังคงดำเนินต่อไป เงินที่ออมจึงให้ผลตอบแทนในเรื่องของใช้จ่ายได้อย่างสบายไม่ขัดสนไม่ต้องพึ่งพาลูกหลานหรือสังคมอีกต่อไป

3.2 ทฤษฎีการออม

การออมเป็นส่วนต่างระหว่างรายได้และค่าใช้จ่ายในการบริโภค ดังนั้นนักเศรษฐศาสตร์ได้ให้ความสนใจและมีความพยายามอย่างต่อเนื่องในการที่จะเข้าใจถึงพฤติกรรมการบริโภคและการออมของครัวเรือนในระบบเศรษฐกิจ ซึ่งมีทฤษฎีที่สามารถสนับสนุนงานวิจัยได้อย่างครบถ้วนและแบ่งเป็น 6 ทฤษฎี ดังนี้

3.2.1 ทฤษฎีสम्मิตฐานรายได้ (Absolute Income Hypothesis)

เคนส์ (Keynes, อ้างถึงใน คาร์ณี วิทยาลัย 2545) กล่าวได้ว่า เงินออมเป็นส่วนต่างระหว่างรายได้และรายจ่ายเพื่อการบริโภค ดังนั้น ในการศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับการออม จึงได้อาศัยแนวคิดทฤษฎีว่าด้วยการบริโภคเป็นหลักในการอธิบาย ซึ่งตามทฤษฎีการบริโภคนั้น สมมติฐานที่ได้รับการยกย่องกว้างขวางที่สุดคือ การใช้จ่ายอุปโภคบริโภคที่มีความสัมพันธ์กับรายได้สุทธิส่วนบุคคลและตามทฤษฎีบริโภคของเคนส์ ซึ่งมีสมมติฐานสำคัญอยู่สองประการคือ ประการแรก การบริโภคที่แท้จริงจะเป็นฟังก์ชันที่มีเสถียรภาพ (Stable function) ของรายได้ที่แท้จริง และประการที่สอง ความโน้มเอียงในการบริโภคหน่วยสุดท้าย (Marginal to Consume : MPC) จะเป็นบวกแต่น้อยกว่าหนึ่ง และนอกจากนี้เคนส์ยังได้ให้สมมติฐานอีกสองข้อ คือ ความโน้มเอียงในการบริโภคเฉลี่ย (Average Propensity to Consume : APC) หรือ $MPC < APC$ โดย APC จะลดลงเมื่อมีรายได้สูงขึ้น รวมถึงแรงจูงใจที่ทำให้คนออมเงินมีสาเหตุมาจากหลายปัจจัยด้วยกัน แรงจูงใจเหล่านี้ประกอบไปด้วย

1. การออมเนื่องจากการวางแผนการใช้จ่ายในชีวิต(Life-Cycle Motive)
2. การออมเพื่อเป็นมรดกแก่บุตรหลาน (Bequest Motive)
3. การออมเนื่องจากเปลี่ยนแปลงทางรสนิยมการใช้จ่าย (Improvement Motive)
4. การออมเพื่อความต้องการในการซื้อสินค้าคงทน (Downpayment Motive)
5. การออมเนื่องจากผลตอบแทนและการเพิ่มค่าขึ้นของสินทรัพย์ (Intertemporal Substitution Motive)
6. การออมเพื่อการลงทุนทางธุรกิจ (Enterprise Motive)
7. การออมเพื่อป้องกันความไม่แน่นอนในชีวิต (Precautionary Motive)
8. การออมเนื่องจากมีลักษณะนิสัยตระหนี่ (Avarice Motive)
9. การออมเนื่องจากความรู้สึกที่ต้องการมีเอกภาพทางการเงิน (Independence Motive)

จากการศึกษาทฤษฎีสถิตฐานรายได้ จะพบว่าการบริโภคหรือการใช้จ่ายจะขึ้นอยู่กับรายได้ รายได้จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อการเลือกรูปแบบการออม

3.2.2 ทฤษฎีสถิตฐานวัฏจักรชีวิต (Life Cycle Hypothesis)

แอนโดโนและโมดิเกลียนิ (Ando and Modigliani, อ้างถึงใน ศิริวัฒน์ ศิริสะอาด 2548) ได้กล่าวไว้ว่า ทฤษฎีนี้เน้นไปที่การบริโภคของคนว่า ผู้บริโภคส่วนใหญ่จะทำการบริโภคให้ได้รับความพอใจสูงสุด โดยนำเอารายได้ทั้งปัจจุบันและในอนาคตมาค้ำนึ่งหรืออีกนัยหนึ่งก็คือ การนำเอารายได้ตลอดชีวิตมาทำการบริโภคและขณะใดขณะหนึ่ง

ตามทฤษฎีกล่าวว่า ผู้บริโภคจะมีแบบแผนของรายได้ตลอดชีพของตนในลักษณะที่มีรายได้จะต่ำมากในตอนต้นของชีวิต และค่อยๆเพิ่มสูงขึ้นไปเรื่อยๆ จะมีรายได้สูงสุดตอนกลางของชีวิตที่เป็นเช่นนี้เพราะในช่วงเริ่มต้นมักจะมีประสบการณ์น้อยและในช่วงปลายประสิทธิภาพในการทำงานต่ำรายได้ต่ำกว่าในช่วงกลางของชีวิตที่มีประสบการณ์ดีขึ้นและประสิทธิภาพการทำงานสูง และเก็บออมไว้เมื่อปลายชีวิตด้วย พอช่วงปลายชีวิตรายได้น้อยลง แต่การบริโภคยังอยู่ในระดับสูง ระยะนี้เริ่มออกมาใช้จ่ายจนกว่าจะสิ้นชีวิตไป

3.2.3 ทฤษฎีแบบจำลองชีวิตและรายได้ถาวร (Life-cycle Permanent Income Hypothesis)

ไฟล์แมน (Friedman, อ้างถึงใน วรเวศม์ สุวรรณระดา และสมประวิณ มั่นประเสริฐ, 2550) ได้อธิบายไว้ว่า ผู้บริโภคจะพยายามจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่ทั้งชีวิต เพื่อรักษาระดับการบริโภคตลอดให้เป็นไปอย่างราบรื่น ตลอดช่วงอายุขัยของตน (Consumption Smoothing) ทั้งนี้ การจัดสรรทรัพยากรระหว่างเวลาของผู้บริโภคให้เป็นไปอย่างราบรื่นในอนาคตนั่นเอง ดังนั้น

จะเห็นได้ว่าการออมจะเกี่ยวข้องกับการจัดสรรทรัพยากรระหว่างเวลาของผู้บริโภค ซึ่งเกิดจากการที่ผู้บริโภคมองไปข้างหน้า และได้วางแผนการใช้จ่ายเงินดังกล่าว หากพิจารณาตามแนวคิดของเคนส์ พบว่า แรงจูงใจในการออมทั้ง 7 ประการแรกข้างต้น สามารถล้วนถูกอธิบายได้ผ่านแบบจำลองวงจรชีวิตและรายได้ถาวรทั้งสิ้น

อย่างไรก็ดี แบบจำลองวงจรชีวิตและรายได้ถาวรละเลยสิ่งสำคัญในโลกของความเป็นจริง นั่นคือ ความไม่แน่นอนในชีวิตที่ผู้บริโภคล้วนเผชิญ เช่น โรคภัย อุบัติเหตุหรือสิ่งที่ไม่คาดฝัน ที่เกิดขึ้นได้ในชีวิตประจำวัน โดยที่ไม่อาจคาดหมายได้มาก่อน ความไม่แน่นอนดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อภาวะทางการเงินของผู้ที่ประสบโดยตรง ซึ่งจะส่งผลต่อเนื่องไปยังความสามารถในการบริโภคในช่วงชีวิตที่มีเหลืออยู่ของผู้บริโภค ดังนั้น การออมเพื่อป้องกันความไม่แน่นอนในชีวิต (Precautionary Savings) จึงมีส่วนสำคัญในการอธิบายการตัดสินใจในพฤติกรรมกรรมการบริโภคและการออม

จากการศึกษาทฤษฎีแบบจำลองวงจรชีวิตและรายได้ถาวร จะพบว่ามนุษย์มีแรงจูงใจให้เกิดการออมและรู้จักจัดสรรเงินออมให้เพียงพอต่อการดำรงชีวิตในแต่ละช่วงอายุ แสดงถึงการกำหนดเป้าหมายในการออม ทำให้เป้าหมายการออมเป็นปัจจัยหนึ่งที่ใช้ประกอบการตัดสินใจในการเลือกรูปแบบการออม

3.2.4 สมมติฐานทรัพย์สินสุทธิ (Net Asset)

ธิดารัตน์ สงวนศักดิ์ (2549) ทรัพย์สินที่ครัวเรือนครองมีอิทธิพลต่อการบริโภค ในการพิจารณาทรัพย์สินจะให้ความสนใจในทรัพย์สินสุทธิ กล่าวคือ เป็นมูลค่าทรัพย์สินที่หักด้วยหนี้สินแล้ว ทรัพย์สินอาจอยู่ในรูปของเงินสด เงินฝากธนาคาร ธนบัตร รถยนต์ บ้าน ที่ดิน เครื่องประดับ เป็นต้น ครัวเรือนที่มีทรัพย์สินสุทธิมากจะทำให้การบริโภคสูงกว่าครัวเรือนที่ไม่มีทรัพย์สิน นอกจากนี้ทรัพย์สินบางชนิดที่เปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่ายมีสภาพคล่องสูง บางชนิดเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ยาก ต้องกินเวลานาน ครัวเรือนที่ครอบครองทรัพย์สินที่มีสภาพคล่องสูงจึงอาจใช้จ่ายในการบริโภคได้สูงกว่าครัวเรือนที่ครอบครองทรัพย์สินที่มีสภาพคล่องต่ำแม้ว่าจะมีมูลค่าทรัพย์สินสุทธิเท่ากันก็ตาม

จากการศึกษาสมมติฐานทรัพย์สินสุทธิ จะพบว่าทรัพย์สินที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่ายหรือมีสภาพคล่อง เป็นสิ่งที่ผู้บริโภคให้ความสนใจ ทำให้ได้ปัจจัยด้านการมีสภาพคล่องมาเป็นปัจจัยหนึ่งที่ใช้ประกอบการตัดสินใจในการเลือกรูปแบบการออม

3.2.5 ทฤษฎีราคา (Price Theory)

อารีย์ เชื้อเมืองพาน (2543) ค่าเงิน (Value of Money) แบ่งได้สองลักษณะคือ ค่าเงินภายใน และค่าเงินภายนอก ค่าเงินภายในหมายถึง อำนาจซื้อของเงิน 1 หน่วยเงินตราเมื่อ

เปรียบเทียบกับปริมาณสินค้าและบริการที่ซื้อหามาได้จากการใช้เงินจำนวน 1 หน่วยเงินตรา หากอำนาจซื้อของหน่วยสามารถซื้อปริมาณสินค้าและบริการที่ได้รับจากการใช้เงินหนึ่งหน่วยได้ปริมาณน้อยกว่าเดิมแสดงว่า ค่าเงินลดลง ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงค่าเงินจึงขึ้นอยู่กับเปลี่ยนแปลงของระดับราคา กล่าวคือ การเปลี่ยนแปลงระดับราคาจะส่งผลทำให้ค่าเงินเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งทั้งระดับราคาและค่าเงินจะมีความสัมพันธ์ที่ผกผันกันและระดับราคาที่เปลี่ยนแปลงไปนี้เรามักนิยมเรียกกันว่า “ภาวะเงินเฟ้อ”(Inflation)

จากการศึกษาทฤษฎีราคา พบว่าภาวะเงินเฟ้อมีอิทธิพลต่อค่าเงินบาท และส่งผลกระทบต่อผลตอบแทนในการออม สามารถนำเอามาเป็นส่วนหนึ่งที่ใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม

3.2.6 ทฤษฎีอัตราดอกเบี้ย (Interest Theory)

อารีย์ เชื้อเมืองพาน (2543) ในทางเศรษฐศาสตร์ ดอกเบี้ย (Interest) หมายถึงค่าตอบแทนที่ผู้มีเงินออมได้รับเพื่อเป็นค่าทดแทนในการเสียสละการใช้เงินหรือทุนในปัจจุบัน เพื่อสะสมไว้ใช้ในอนาคต ส่วนดอกเบี้ยในทางการเงินหมายถึง จำนวนเงินที่ผู้กู้จะต้องจ่ายชำระให้แก่ผู้ให้กู้ เพื่อเป็นการตอบแทนที่ผู้ให้กู้เสียสละเงินออมของตนเองให้แก่ผู้กู้เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ และจากความหมายดอกเบี้ยจะพบว่าดอกเบี้ยเป็นสิ่งสำคัญในการที่ผู้ออมยินยอมโอนเงินออมของตนไปให้แก่หน่วยเศรษฐกิจที่ขาดดุลเพื่อนำไปใช้การลงทุนหรือดำเนินกิจกรรมด้านอื่น ๆ นอกจากนี้หากพิจารณาถึงข้อเท็จจริงในเรื่องของเงินแล้วจะพบว่า การที่หน่วยเศรษฐกิจที่มีเงินออมยอมเสียสละการใช้เงินออมของตนเองในปัจจุบัน เพื่อหวังจะสะสมเงินออมดังกล่าวไว้ใช้ในอนาคต ดังนั้นการถือเงินสดไว้เฉยๆย่อมทำให้มูลค่าของเงินลดลง แต่เมื่อผู้ออมโอนเงินออมของตนเองไปให้ผู้อื่นที่ต้องการใช้โดยแลกกับผลตอบแทนที่จะได้รับคือ ดอกเบี้ย ซึ่งดอกเบี้ยที่จะได้รับถือว่าเป็นเงินที่นำมาชดเชยค่าของเงินที่ลดลงไป กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ จำนวนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยที่ได้รับคืนมาเมื่อคิดเป็นมูลค่าของเงินที่แท้จริงในปัจจุบันแล้วจะต้องจะต้องเท่าเดิม นั่นคืออำนาจซื้อของเงินจะต้องเท่าเดิมหรือมากกว่านั่นเองการบริโภคเป็นฟังก์ชันของอัตราดอกเบี้ย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การขึ้นอัตราดอกเบี้ยย่อมเป็นการส่งเสริมการออม และกีดกันการบริโภค แต่นักเศรษฐศาสตร์ในช่วงหลังไม่เชื่อในทางทฤษฎี และในกรณีสังเกตและทดลองพบว่า การเพิ่มขึ้นของอัตราดอกเบี้ยจะส่งเสริมการออม แต่อาจกีดกันการบริโภค แต่อาจมีผลตรงกันข้ามได้ ถ้าได้เก็บออมเพื่อจะให้มิเงินก้อนหนึ่งในตอนเกษียณอายุหรือ ณ ขณะใดขณะหนึ่งเขาจะพบว่าอัตราดอกเบี้ยสูงกว่าเขาสามารถเก็บออมรายได้ในปัจจุบันในจำนวนที่น้อยกว่าได้ และยังคงบรรลุเป้าหมายของเขา เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยที่สูงกว่าการออมของเขาที่จะได้รับผลตอบแทนสูงกว่าด้วย ดังนั้นการออมจึงเติบโตอย่างรวดเร็ว ผลลัพธ์คือ สามารถใช้จ่ายในการบริโภคได้มากกว่ารายได้ในปัจจุบัน ดังนั้นอัตราดอกเบี้ยเป็นอีก

ปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคครัวเรือน การเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยอาจทำให้การบริโภคเปลี่ยนแปลงได้

แนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญของอัตราดอกเบี้ยต่อการระดมเงินออมแมคคินนอน (McKinon, 1949, อ้างถึงใน คารณิ วิทยาศัย, 2545) พบว่า อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก (ผลตอบแทนของเงินออม) มีบทบาทสำคัญในการกำหนดการออมทรัพย์เช่นเดียวกัน ทั้งนี้ เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยเงินฝากนั้นถูกใช้ป็นสิ่งจูงใจ เพื่อก่อให้เกิดการขยายตัวของการออมทรัพย์นั่นเอง ซึ่งเป็นกลไกสำคัญยิ่งในการพัฒนาเศรษฐกิจ เนื่องจากส่วนใหญ่แล้ว การลงทุน โดยใช้ทุนส่วนตัวซึ่งเคยเป็นไปในอดีตมีความสำคัญลดลง การใช้ทุนจากแหล่งภายนอกได้มีบทบาทขึ้น แหล่งภายนอกที่สำคัญนั้นคือสถาบันการเงินต่างๆที่มีส่วนช่วยระดมเงินออม และทั้งยังช่วยให้เงินออมถึงนำไปใช้ในการลงทุนได้มากยิ่งขึ้น มาตรการสำคัญของสถาบันการเงินที่จูงใจให้เกิดการขยายตัวในการออมทรัพย์ทำได้ โดยการปรับปรุงอัตราผลตอบแทนของเงินฝากประเภทต่างๆให้สูงขึ้น โดยรูปแบบความสำคัญระหว่างการออม รายได้ และผลตอบแทน สามารถแสดงได้เป็นสมการ ดังนี้

$$S = S(Y,r)$$

โดยกำหนดให้ $S =$ การออม

$Y =$ รายได้

$r =$ ผลตอบแทนจากการออมทรัพย์

ได้แก่ อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประเภทต่างๆ

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญของอัตราดอกเบี้ยต่อการระดมเงินออมจะพบว่าอัตราดอกเบี้ยเป็นสิ่งจูงใจให้เกิดการออม อัตราดอกเบี้ยช่วยส่งเสริมการออมได้แต่ก็ขึ้นอยู่กับทิศทางของอัตราดอกเบี้ยค่าการเลือกออมก็จะลดน้อยลง โดยสามารถนำเอาอัตราดอกเบี้ยมาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการตัดสินใจในการเลือกลักษณะการออม

3.3 ลักษณะการออม

ลักษณะการออมสามารถจำแนกได้หลายประเภท โดยแต่ละประเภะนั้นจะมีข้อกำหนดหรือเงื่อนไขที่แตกต่างกันไป ลักษณะการออมจึงมีหลากหลายลักษณะในการออมเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจ ลักษณะการออมเงินจึงมีหลากหลายทฤษฎีซึ่งได้ปรากฏให้เห็นดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติสำนักนายกรัฐมนตรี (2548) กล่าวถึงลักษณะการออมเงินไว้ว่า ลักษณะของการออมเงินจึงมีการออมอยู่ 3 ลักษณะคือ

1. การออมเงินกับสถาบันการเงิน ซึ่งรวมถึงธนาคารพาณิชย์ ธนาคารออมสิน ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร บริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ และบริษัทประกันชีวิตเฉพาะประเภทเงินสำรองประกันภัย ในระยะที่ผ่านมาประชาชนและสถาบันไม่แสวงหากำไรฝากออมเป็นส่วนใหญ่ โดยประชาชนนิยมนำเงินไปฝากธนาคารพาณิชย์มากที่สุด รองลงไปคือ การฝากเงินไว้กับธนาคารออมสิน และการซื้อสลากออมสิน

2. การออมกับธุรกิจประกันชีวิตและประกันภัย การประกันชีวิตถือเป็นการออมที่บังคับที่จะช่วยคุ้มครองหรือบรรเทาความเดือดร้อนในยามจำเป็น พบว่าประชาชนให้ความสำคัญกับการทำประกันชีวิตมากขึ้น ทั้งประเภทสามัญ ประเภทอุตสาหกรรม โดยรูปแบบการประกันชีวิตที่ถือเป็นการออม คือ การประกันชีวิตแบบตลอดชีพ แบบสะสมทรัพย์ และแบบเงินได้ประจำรายปี โดยรูปแบบที่เหมาะสมกับผู้ที่ต้องการมีรายได้ภายหลังเกษียณอายุหรือผู้ต้องการสร้างเงินบำนาญไว้ในยามชราอย่างสม่ำเสมอ คือ การประกันแบบเงินได้ประจำรายปี (Annuity Life Insurance) ซึ่งเป็นการประกันชีวิตที่บริษัทประกันชีวิตจะจ่ายเงินจำนวนหนึ่งเท่ากันอย่างสม่ำเสมอให้แก่ผู้เอาประกันภัย ทุกเดือนนับแต่เกษียณอายุ นอกจากนี้ ยังมีการประกันอุบัติเหตุและการประกันสุขภาพ

3. การออมกับสถาบันการเงินในชุมชน ประกอบด้วย กลุ่มออมทรัพย์หรือกลุ่มสัจจะออมทรัพย์แบบครบวงจร เป็นรูปแบบการระดมทุนด้วยการออมเพื่อช่วยเหลือกันเองภายในชุมชนที่ครอบคลุมและให้หลักประกันแก่สมาชิกตั้งแต่เกิดจนเสียชีวิต โดยมีสมาชิกเป็นเจ้าของและผู้ให้บริการ โดยมีระบบวิธีคิดคล้ายกับธนาคารพาณิชย์ แต่มีลักษณะเด่นกว่าคือ เป็นระบบที่ผสมผสานการแก้ปัญหาของชุมชน โดยให้มีการออมเงินไว้กับกลุ่มเดือนละครั้ง แล้วนำเงินออมที่ได้ไปปล่อยยืมให้สมาชิกกู้ยืม เมื่อถึงสิ้นปีนำผลกำไรมาแบ่งส่วน เพื่อปันผลคืนแก่สมาชิกและนำมาจัดตั้งเป็นกองทุนสวัสดิการช่วยเหลือสมาชิกหรือคนในชุมชน

นอกจากการออมตามประเภทที่กล่าวมาแล้วข้างต้นปัจจุบันประชาชนยังมีทางเลือกในการออมเงินอีกหลายวิธี โดยเฉพาะการลงทุนในตราสารหนี้ก็เป็นอีกทางเลือกหนึ่งของการออมเงินในระยะยาวที่ประชาชนให้ความสนใจ ซึ่งประกอบด้วย พันธบัตรซึ่งออกโดยรัฐบาลหรือองค์กรของรัฐ และหุ้นกู้ซึ่งออกโดยภาคเอกชนที่ต้องการระดมทุนจากนักลงทุนและประชาชนทั้งในและนอกประเทศ เนื่องจากจะมีการจ่ายผลตอบแทนที่แน่นอนคล้ายกับการฝากเงินกับสถาบันการเงินเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ ยังมีการออมเป็นทองคำและอสังหาริมทรัพย์อีกด้วย

นวพร เรืองสกุล (2549) กล่าวถึงลักษณะการออมเงินไว้ว่า ผู้สูงอายุไม่มีรายได้แล้วบางคนและไม่มีเวลาพอสำหรับการลงทุนระยะยาวให้ตัวเองอีกต่อไป เป็นช่วงที่ยอมรับความเสี่ยงได้น้อยที่สุดเงินออมเกือบทั้งหมดที่มีคือ 90% นำไปฝากธนาคารไว้กินดอกเบี้ยหรือไปซื้อตราสาร

หนี้ต่างๆ จะได้ดอกเบี้ยมากกว่าเงินฝาก อาจจะแบ่งเพียง 10% ไปลงทุนซื้อหุ้นเพื่อหวังให้ได้กำไรสูงขึ้น แต่หากว่าผิดคาดเกิดสูญเงินก้อนนี้ไปบางส่วน ก็คงไม่กระทบพื้นฐานทางการเงินโดยรวมมากนัก

ศิรินุช อินละคร (2549) กล่าวถึงลักษณะการออมเงินไว้ว่า หากบุคคลเก็บเงินออมไว้กับตนเองนั้นจะมีความเสี่ยงต่อการสูญหาย และมีความเสี่ยงต่อการลดมูลค่าจากภาวะเงินเฟ้อ นอกจากนั้นการเก็บเงินไว้กับตนเองยังไม่เกิดรายได้ให้แก่บุคคล ดังนั้น บุคคลควรนำเงินออมไปลงทุน เช่น การนำเงินไปฝากธนาคาร การลงทุนในพันธบัตร การลงทุนในหุ้นสามัญ การลงทุนในหน่วยลงทุน การลงทุนซื้ออสังหาริมทรัพย์ ซึ่งการลงทุนเหล่านี้ช่วยให้บุคคลเก็บรักษาเงินออมได้โดยที่มีรายได้จากการลงทุนด้วย การลงทุนแต่ละประเภทจะทำให้ผู้ลงทุน ได้รับผลตอบแทนที่แตกต่างกัน หากบุคคลเลือกลงทุนในสินทรัพย์ที่มีโอกาสให้ผลตอบแทนสูงจะช่วยให้เงินออมเพิ่มพูนขึ้นได้ และทำให้บุคคลนั้นบรรลุเป้าหมายทางการเงินได้เร็วขึ้นด้วย ทั้งนี้บุคคลต้องยอมรับว่าการลงทุนที่มีผลตอบแทนสูงนั้นย่อมมีความเสี่ยงในระดับที่สูงด้วยเช่นกันทางเลือกการออมเงินมี 6 ลักษณะดังต่อไปนี้

1. การฝากเงินกับธนาคาร เป็นการลงทุนที่มีความเสี่ยงต่ำ เนื่องจากผู้ฝากเงินจะได้รับดอกเบี้ยเป็นผลตอบแทนที่แน่นอนตลอดระยะเวลาที่ฝากเงินและการฝากเงินยังมีโครงการประกันเงินฝาก ซึ่งทำให้ผู้ฝากเงินกับธนาคารที่เป็นสมาชิกของสถาบันประกันเงินฝากมั่นใจว่าจะได้รับเงินฝากคืนแน่นอนภายในวงเงินที่กำหนด นอกจากนั้นการฝากเงินยังเป็นการลงทุนที่มีสภาพคล่องสูงโดยบัญชีเงินฝากของธนาคารทั้งบัญชีเงินฝากออมทรัพย์และบัญชีเงินฝากประจำนั้น ผู้ฝากเงินสามารถถอนเงินมาใช้ได้ในเวลาที่ต้องการ แต่บัญชีเงินฝากประจำนั้นมีเงื่อนไขว่าหากผู้ฝากทำการถอนเงินก่อนครบกำหนดที่ตกลงไว้กับธนาคารแล้วผู้ฝากเงินจะไม่ได้ผลตอบแทนเต็มจำนวนตามที่ตกลงกันไว้ การลงทุนโดยการฝากเงินกับธนาคารเป็นการลงทุนที่มีความเสี่ยงต่ำและมีสภาพคล่องสูง แต่ผลตอบแทนที่ผู้ลงทุนจะได้รับจากการฝากเงินกับธนาคารจะค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับผลตอบแทนจากการลงทุนประเภทอื่นๆ

2. การลงทุนในตราสารทุน (Equity instrument) เป็นตราสารที่แสดงความเป็นเจ้าของ นั่นคือผู้ลงทุนในตราสารทุนมีฐานะเป็นเจ้าของบริษัทที่ออกตราสารทุนนั้น ตราสารทุนมี 2 ประเภท ได้แก่หุ้นสามัญ (Common stock) และหุ้นบุริมสิทธิ (Preferred stock) ผู้ลงทุนในหุ้นสามัญและหุ้นบุริมสิทธิจะได้รับผลตอบแทนที่เรียกว่าเงินปันผล โดยผู้ลงทุนในหุ้นบุริมสิทธิจะได้รับเงินปันผลในอัตราที่แน่นอนส่วนผู้ลงทุนในหุ้นสามัญจะได้รับเงินปันผลในอัตราไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับกำไรและนโยบายจ่ายเงินปันผลของบริษัทด้วย ทั้งนี้ผู้ลงทุนในหุ้นสามัญมีสิทธิในการออกเสียงใน

ที่ประชุมผู้ถือหุ้นในเรื่องนโยบายต่างๆของบริษัทด้วยส่วนผู้ลงทุนในหุ้นบริมสิทธิจะไม่มีสิทธิออกเสียงในที่ประชุมผู้ถือหุ้น

3. การลงทุนในตราสารหนี้ (Debt Instrument) เป็นตราสารที่แสดงความเป็นหนี้ นั่นคือผู้ออกตราสารหนี้มีฐานะเป็นลูกหนี้ ส่วนผู้ลงทุนในตราสารหนี้มีฐานะเป็นเจ้าหนี้ ผู้ลงทุนในตราสารหนี้จะได้รับผลตอบแทนเป็นดอกเบี้ยในอัตราที่แน่นอนตลอดระยะเวลาที่ลงทุนในตราสารหนี้ และเมื่อตราสารหนี้ครบกำหนดไถ่ถอนผู้ลงทุนจะได้รับเงินต้นคืน ตราสารหนี้ ได้แก่ พันธบัตร หรือหุ้นกู้ โดยพันธบัตรเป็นตราสารหนี้ระยะยาวที่ออกโดยรัฐบาล (ระยะเวลาที่กำหนดเกินกว่า 1 ปี ขึ้นไป) ส่วนหุ้นกู้เป็นตราสารหนี้ระยะยาวที่ออกโดยเอกชน

4. การลงทุนในกองทุนรวม (Mutual fund) กองทุนรวมจัดตั้งขึ้นโดยบริษัทจัดการลงทุน โดยกองทุนรวมจะออกจำหน่าย “หน่วยลงทุน (Unit trust)” เพื่อรวบรวมเงินจากผู้ลงทุน และนำเงินที่ได้รับไปลงทุนในตราสารทางการเงินหรือสังหาริมทรัพย์ เมื่อกองทุนรวมได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนแล้วกองทุนรวมจะนำผลตอบแทนมาเฉลี่ยให้แก่ผู้ลงทุนในกองทุนรวมในรูปของเงินปันผล การลงทุนในกองทุนรวมถือเป็นการลงทุนทางอ้อม นั่นคือแทนที่ผู้ลงทุนจะนำเงินไปลงทุนซื้อตราสารทางการเงินหรือสังหาริมทรัพย์เอง ผู้ลงทุนสามารถเลือกลงทุนผ่านกองทุนรวมได้

5. การลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ (Real estate) เป็นการลงทุนซื้อที่ดิน บ้าน หรือการลงทุนซื้ออสังหาริมทรัพย์ไว้เพื่อขายซึ่งผู้ลงทุนจะได้รับผลตอบแทนคือกำไรจากการขายอสังหาริมทรัพย์นั้น และสำหรับผู้ลงทุนซื้ออสังหาริมทรัพย์ไว้ให้เช่าจะได้รับค่าเช่าเป็นผลตอบแทน

6. การลงทุนในสินทรัพย์ ทองคำ เพชรพลอย ของสะสมมีค่าต่างๆ โดยสรุปรูปแบบการออมเงินของผู้สูงอายุซึ่งเป็นช่วงที่มีรายได้น้อยลงเนื่องจากบุคคลออกจากงานประจำแล้วแหล่งรายได้จะมาจากเงินบำนาญ บำนาญ เงินประกันสังคม รวมทั้งรายได้จากการลงทุน ทางด้านรายจ่ายส่วนใหญ่จะเป็นรายจ่ายในชีวิตประจำวันและค่ารักษาพยาบาล ดังนั้นแผนการเงินของบุคคลในช่วงอายุนี้อาจจะเกี่ยวกับการวางแผนลงทุน และการวางแผนจัดการทรัพย์สิน

ปรีชา สวัสดิ์พีระ (2552) กล่าวถึงลักษณะการออมเงินไว้ว่า ลักษณะของการออมเงินมีการออมอยู่ 5 ลักษณะ คือ

1. กองทุนรวม อาจถือเป็นทางเลือกในการลงทุนระยะยาวที่เหมาะสมทางหนึ่งสำหรับบุคคลทั่วไปที่ไม่มีเวลาในการศึกษาดูแลการลงทุนอย่างละเอียดมากนักเพราะ โดยทั่วไปกองทุนรวมจะได้รับการดูแลโดยผู้เชี่ยวชาญในการลงทุน และมีกฎหมายตลอดจนหน่วยงานภาครัฐเข้ามากำกับดูแลอีกชั้นหนึ่ง กองทุนรวมเป็นการรวบรวมเงินลงทุนจากนักลงทุนทั่วไปคนละเล็กคนละน้อยเพื่อรวมเป็นเงินก้อนขนาดใหญ่ แล้วนำเงินที่รวบรวมนั้นไปลงทุนตามที่ได้ตกลงกับนักลงทุน หรือที่เรียกว่านโยบายการลงทุน

2. ทองคำ เป็นโลหะมีค่าที่พิสูจน์ตนเองมาเป็นเวลานานนับพันปีว่าสามารถรักษาคุณค่าของตนเองได้ในฐานะที่เป็นโลหะมีค่าที่ทั่วโลกให้การยอมรับ คนที่เคยผ่านภัยพิบัติทางเศรษฐกิจหรือสงครามร้ายแรงมาก่อนจะเข้าใจดีว่า ในยามบ้านเมืองไม่สงบหรือเศรษฐกิจผันผวนตกต่ำมาก ทองคำเป็นทรัพย์สินที่คงความมีค่าในตนเองที่สามารถนำติดตัวไปได้ ในขณะที่เงินธนบัตร ใบหุ้น หรือที่ดินทำไม่ได้ ในภาวะที่เศรษฐกิจรุ่งเรืองมากอย่างในประเทศจีนและอินเดียที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ยิ่งทำให้ความต้องการซื้อทองคำเพื่อการลงทุนหรือแสดงออกถึงความมั่งคั่งมีมากขึ้นไปอีก ในภาวะที่บุคคลขาดความเชื่อมั่นในเศรษฐกิจ การซื้อทองคำสามารถเป็นทางออกอย่างหนึ่งในการรักษามูลค่าของทรัพย์สินที่เรามีอยู่ในปัจจุบันได้ เพราะทองคำได้พิสูจน์ให้เห็นอย่างชัดเจนในประวัติศาสตร์อันยาวนานว่า ในระยะยาวทองคำถือเป็นทรัพย์สินที่สามารถรับมือกับเงินเฟ้อได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. อสังหาริมทรัพย์ ทรัพย์สินประเภทนี้ถือเป็นการลงทุนอีกประเภทหนึ่งที่เชื่อกันว่าสามารถต่อสู้กับเงินเฟ้อได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลตอบแทนที่ได้จากการลงทุนประเภทนี้คือ การเพิ่มค่าของที่ดินและค่าเช่าที่ได้จากการให้เช่าทรัพย์สินนี้ราคาของอสังหาริมทรัพย์จะขึ้นอยู่กับความต้องการและปริมาณของอสังหาริมทรัพย์ที่มีอยู่ในพื้นที่นั้น ข้อพึงพิจารณาในการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์คือ จะต้องวางแผนว่าอสังหาริมทรัพย์ที่จะซื้อลงทุนนั้นอยู่ในสถานที่ที่พึงอยู่ดังต่อไปนี้หรือไม่

4. หุ้นในตลาดหลักทรัพย์ การลงทุนในหุ้นโดยตรงนั้นเหมาะสำหรับนักลงทุนที่มีความรู้ และเวลาในการติดตามความเคลื่อนไหวของผลประกอบการของหุ้นตัวนั้นอย่างสม่ำเสมอ ในการลงทุนระยะยาวแบบนี้ควรเลือกลงทุนในหุ้นที่มีพื้นฐานดี มีผลประกอบการดีคือมีการเติบโตของรายได้และผลกำไรที่มั่นคง นักวิเคราะห์การลงทุนเรียกหุ้นเหล่านี้ว่า เป็นหุ้นบลูชิพ (Blue Chip) แต่หากไม่มีเวลาในการศึกษาทำความเข้าใจอย่างพอเพียงก็ควรหันไปลงทุนผ่านกองทุนรวมที่มีนโยบายการลงทุนในหุ้นที่มีขนาดใหญ่ น่าจะช่วยลดความเสี่ยงลงได้มากกว่า เพราะหากลงทุนโดยไม่รู้เรื่องดีพออาจจะเจอกับสถานการณ์ที่ซิมเคร้าตามศัพท์ภาษาอังกฤษคือบลู (Blue) ได้เหมือนกัน

5. ประกันชีวิต การออมเงินผ่านทางประกันชีวิต ถือเป็นการออมเงินที่มุ่งหวังผลประโยชน์สองประการพร้อมกันคือ เป็นการบริหารความเสี่ยงในกรณีมีอายุสั้นกินาคคือบริษัทประกันจะเข้ามารับภาระค่าใช้จ่ายตามที่สัญญาไว้ หรืออายุยืนตามที่คาดหวังไว้ก็สามารถได้รับเงินคืนบวกผลตอบแทนจำนวนหนึ่ง ตามสัญญาที่มีอยู่กับบริษัทประกันซึ่งถือเป็นการออมเงินที่มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของผลิตภัณฑ์ประเภทนี้

ตฤณกร (2554) กล่าวถึงลักษณะการออมเงินไว้ว่า ลักษณะของการออมเงินมีการออมอยู่ 2 ลักษณะคือ

1. การออมแบบเก่า เป็นการออมที่เก็บเงินไว้ที่บ้านในครัวเรือนของตน เช่น เก็บซ่อนเงินไว้ในที่ใดที่หนึ่งของบ้าน เช่น ตู้เซฟ หรือการซื้อทองรูปพรรณเก็บไว้ การออมแบบนี้สะดวกต่อผู้เก็บออมเพราะทรัพย์สินอยู่ใกล้ตัว สามารถหยิบจ่ายใช้สอยได้โดยง่าย แต่กลับไม่เป็นผลดีต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวม เพราะทำให้ปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจขาดแคลนเงินทุน นอกจากนี้ยังเป็นการออมที่เสี่ยงต่อการสูญหาย หรือการถูกจี้ปล้นโดยไม่ได้รับผลประโยชน์ตอบแทนกลับคืนมา ผ่านการนำไปออกดอกออกผลในรูปแบบของเงินฝาก หรือการลงทุนชนิดอื่น

2. การออมแบบใหม่ เป็นการออมเงินที่นำไปฝากไว้ที่สถาบันการเงินจะมีความปลอดภัยกว่า นอกจากนี้ยังได้รับผลประโยชน์กลับคืนมาในรูปแบบเงินปันผล ดอกเบี้ย หรือกำไรจากการซื้อขายหลักทรัพย์ การออมเงินแบบนี้จะก่อให้เกิดผลดีต่อเศรษฐกิจที่ช่วยระดมเงินทุนเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจก่อให้เกิดการลงทุนการผลิต การจ้างงานเพิ่มขึ้นในระบบเศรษฐกิจด้วย

คณะกรรมการการพัฒนาระบบและกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส (2554) กล่าวถึงลักษณะการออมเงินไว้ว่า ปัจจุบัน โครงสร้างการออมเพื่อความมั่นคงในชีวิตของผู้สูงอายุในประเทศไทย ปรากฏอยู่ใน 8 ลักษณะ ดังนี้

1. กองทุนประกันสังคม ซึ่งเป็นการออมระบบแบบบังคับ โดยประชาชนจ่ายส่วนหนึ่ง และรัฐจะจ่ายเงินอุดหนุนอีกส่วนหนึ่ง มีการบริหารโดยหน่วยงานของรัฐ โดยกำหนดผลประโยชน์เป็นอัตราขั้นต่ำที่สมาชิกจะได้รับเอาไว้ชัดเจน

2. กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. 2539 มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นหลักประกันการจ่ายบำเหน็จบำนาญและให้ประโยชน์ตอบแทน การรับราชการแก่ข้าราชการเมื่อลาออกจากราชการเพื่อส่งเสริมการออมของสมาชิก และเพื่อจัดสวัสดิการและสิทธิประโยชน์อื่นให้แก่สมาชิก โดยมีคณะกรรมการกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการทำหน้าที่กำหนดนโยบายและสั่งการในการบริหารกิจการของกองทุน

3. กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (Retirement Mutual Fund : RMF) เป็นกองทุนรวมประเภทหนึ่งซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างจากกองทุนรวมทั่วไป กล่าวคือ RMF เป็นเครื่องมือหนึ่งในการสะสมเงินไว้ใช้ในวัยเกษียณ โดยมีการสนับสนุนให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีแก่ผู้ลงทุนเพื่อเป็นแรงจูงใจ

4. กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เป็นกองทุนที่นายจ้างและลูกจ้างร่วมกันจัดตั้งขึ้น เงินของกองทุนมาจากเงินที่ลูกจ้างจ่ายส่วนหนึ่งเรียกว่า “เงินสะสม” และนายจ้างจ่ายเงินเข้าอีกส่วนหนึ่งเรียกว่า “เงินสมทบ” ซึ่งนอกจากลูกจ้างจะออมแล้ว นายจ้างยังช่วยลูกจ้างออมด้วยและนายจ้างจะจ่ายสมทบในจำนวนเท่ากันหรือมากกว่าที่ลูกจ้างจ่ายสะสมเสมอ

5. ธุรกิจการประกันชีวิต เป็นการออมในรูปแบบของเบี้ยประกันชีวิต โดยผู้ออมนำเงินออมไปฝากไว้กับบริษัทประกันชีวิตเพื่อไปลงทุนให้ได้ผลตอบแทนภายใต้บริการให้ความคุ้มครองหรือช่วยเหลือบรรเทาความเสียหาย ปัจจุบันจัดเป็นธุรกิจประเภทสถาบันการเงินที่ภาครัฐให้ความสำคัญและการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง

6. พันธบัตร เป็นรูปแบบการออมเพื่อความมั่นคงในชีวิตของผู้สูงอายุแบบหนึ่งที่มีความเหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุกลุ่มหนึ่ง ซึ่งรัฐควรจะดำเนินการออมในรูปแบบนี้อย่างต่อเนื่องเพื่อระดมทุน อันจะก่อให้เกิดการลงทุนและการผลิต

7. สหกรณ์ คือ การจัดการการเงินเพื่อช่วยเหลือสมาชิกแบบบูรณาการ แบ่งเป็น 3 รูปแบบย่อย คือ สหกรณ์เครดิตยูเนียน ชุมชนสหกรณ์เครดิตยูเนียน และสหกรณ์อีฟนูเอฟ จำกัด แต่ต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ และระเบียบที่เกี่ยวข้อง และมีระบบการตรวจสอบจากภาครัฐ สหกรณ์เป็นสถาบันการเงินภาคประชาชน ที่เป็นรากฐานความมั่นคงทางเศรษฐกิจของชุมชน ดังนั้น หากขยายขอบเขตโดยเพิ่มรูปแบบการออมเพื่อความมั่นคงในชีวิตของผู้สูงอายุมาใช้ในการดำเนินการของสหกรณ์ ก็จะทำให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมผู้สูงวัยต่อไปการออมเพื่อการชราภาพโดยองค์กรภาคประชาชน การออมเพื่อความมั่นคงในชีวิตของผู้สูงอายุที่ดำเนินการโดยองค์กรภาคประชาชน เป็นรูปแบบที่ไม่เป็นทางการ ซึ่งเป็น “สถาบันการเงินภาคประชาชน” ที่ดำเนินการโดยภาคประชาชน ปลอดจากการตรวจสอบจากภาครัฐ โดยให้ภาคประชาชนจัดตั้งระบบบำนาญผู้สูงอายุขึ้นมาในชุมชน แบบพึ่งพาตัวเองเป็นหลัก

ประทีป ตั้งมติธรรม (2555) กล่าวถึงลักษณะการออมเงินไว้ว่า ลักษณะของการออมเงินมีการออมอยู่ 5 ลักษณะ คือ

1. ฝากเงินธนาคาร เป็นวิธีที่ง่ายที่สุด ได้ผลตอบแทนน้อยที่สุด แต่ก็เสี่ยงน้อยที่สุดเช่นกัน ผลตอบแทนที่ได้รับในแต่ละปีเป็นดอกเบี้ยเงินฝาก จะใกล้เคียงกับอัตราเงินเฟ้อในแต่ละปี อย่างไรก็ตาม การฝากเงินธนาคารเป็นวิธีที่เบิก ถอน เมื่อต้องการใช้เงินได้ง่ายและดีกว่าการใส่ไหฝังดิน เพราะค่าเงินจะเล็กลงเรื่อยๆ ตรงข้ามกับเงินเพื่อที่เพิ่มขึ้น

2. สะสมทองคำซึ่งเป็นโลหะมีค่าที่ใช้แทนเงินได้ ซื้อขายได้ง่ายทุกวัน เมื่อต้องการตามราคาตลาดที่ขึ้นลงในแต่ละวัน การสะสมทองคำ ไม่ได้ดอกเบี้ยเหมือนการฝากเงินธนาคาร แต่จะได้มูลค่าที่เพิ่มขึ้นแทน การสะสมทองคำจึงจัดได้ว่าเป็นการลงทุนที่มีสภาพคล่องดี

3. การลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ ทุกคนต้องมี “ที่อยู่อาศัย” ของตนเอง ดังนั้น แทนที่จะใช้วิธี “เช่า” ถ้าใช้วิธี “ซื้อ” ย่อมดีกว่าในระยะยาว เพราะราคาอสังหาริมทรัพย์ไม่ว่าจะที่ดินและอาคารในระยะยาวจะมีมูลค่าเพิ่มขึ้นสูงกว่าเงินเพื่อเสมอ ดังนั้น ผลตอบแทนจากการลงทุนใน

อสังหาริมทรัพย์ จึงแตกต่างจากการฝากเงินธนาคารหรือสะสมทองคำ เพราะได้ทั้งมูลค่าเพิ่มและรายได้การเช่า

4. การลงทุนในหุ้นหรือหลักทรัพย์ การลงทุนในหุ้นหรือหลักทรัพย์ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์นั้น ถือว่าเป็นการลงทุนที่มีสภาพคล่องสูง เพราะสามารถขายได้ทุกวันที่เปิดทำการซื้อ ขาย แต่ราคาหลักทรัพย์มักจะแปรผันรุนแรงตามกระแสการเก็งกำไร และการลงทุนในแต่ละช่วงเวลา ซึ่งเป็นไปตามการคาดการณ์ภาวะเศรษฐกิจโดยรวม

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้แบ่งลักษณะการออมเงินเป็น 13 ลักษณะ ดังนี้ 1.การฝากเงินกับธนาคาร 2.ประกันชีวิต 3.พันธบัตรรัฐบาล 4.หุ้นสามัญและหุ้นบุริมสิทธิ 5.กองทุนรวม 6.กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF) 7.อสังหาริมทรัพย์ 8.ทองคำ เพชรพลอย ของสะสมมีค่าต่างๆ 9.กองทุนประกันสังคม 10. กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ 11. สหกรณ์ 12. การออมเงินกับสถาบันการเงินในชุมชน 13.การเก็บซ่อนไว้ที่ใดที่หนึ่งของบ้าน

4. แนวคิดเรื่องการให้คุณค่าคุณค่า

4.1 ความหมายของการให้คุณค่า

จากการศึกษาความหมายของการให้คุณค่า จากทรรศนะของนักวิชาการต่างๆ สรุปได้ดังนี้

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2548) ให้ความหมายของ การให้คุณค่า คือ การให้คุณค่าเป็นความรู้สึกต่อความเชื่อที่สังคมเห็นว่า ดี-เลว มีความสำคัญ-ไม่สำคัญ พึงปรารถนา-ไม่พึงปรารถนา ซึ่งเป็นอุดมการณ์ หรือวิถีชีวิตของมนุษย์

ชัยพร วงศ์วรรณ (2548) ให้ความหมายของ การให้คุณค่า คือ การให้คุณค่าเป็น ความสนใจ ความนิยมชมชอบ การประพฤติปฏิบัติที่คนในสังคมนั้นยอมรับ และปฏิบัติตามแนวคิดนั้นอย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยก็ชั่วระยะเวลาหนึ่ง

ดารุณี อู่ยตระกูล (อ้างถึงใน เกษณา แซ่ลือ, 2549) ให้ความหมายของ การให้คุณค่า คือ การให้คุณค่าเป็นเนื้อแท้ ซึ่งแตกต่างจากวัตถุและวัตถุของวัตถุ สิ่งทั้งหลายและการกระทำทั้งหลายย่อมมีคุณค่าแต่คุณค่านั้นมีได้้อย่างเปิดเผยหากแต่แฝงอยู่ ซึ่งอาจจะรู้ได้โดยตรงด้วยความสำนึกในคุณค่านั้น

อัมพิกา ไกรฤทธิ (อ้างถึงใน ธนัชพร บุญเจริญ, 2550) ให้ความหมายของ การให้คุณค่า คือ การให้คุณค่านั้นมิได้หลายความหมายสุดแล้วแต่ว่าจะนำไปเกี่ยวข้องกับอะไรซึ่งอาศัยการเปรียบเทียบ ส่วนใหญ่จะออกมาในรูปของคุณค่าทางเศรษฐศาสตร์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ประเภทด้วยกันได้แก่

1. คุณค่าทางด้านต้นทุน (Cost value) คือ จำนวนเงินที่นำมาผลิตสิ่งของหรือนำมาแลกเปลี่ยน (Exchange value)

2. คุณค่าทางจุดเด่น (Esteem value) ซึ่งจะทำให้สินค้าหรือบริการนั้นๆ เป็นที่ต้องการของบุคคลทั่วไป เช่น เข็มกลัดเนคไท เป็นตัวอย่างที่ดีด้านคุณค่าทางจุดเด่น ซึ่งอาจจะประคิษฐ์ด้วยเพชรพลอย หรืองานศิลปะซึ่งไม่มีหน้าที่ทางการใช้งานเลย แต่มีความสวยงาม หรือเป็นเข็มกลัดเนคไทที่เป็นงานศิลปะที่หายาก เป็นต้น

3. คุณค่าทางการใช้งาน (Use value) คือ คุณค่าที่เกิดจากหน้าที่การทำงานของสินค้าหรือบริการ ส่วนใหญ่แล้วสินค้าจะมีคุณค่าทั้งทางด้านใช้งานและจุดเด่นด้วย การบริการก็เช่นกันจะต้องได้หน้าที่ที่ลูกค้าต้องการ พร้อมทั้งการบริการที่ประทับใจด้วย ย้อนกลับมาที่เข็มกลัดเนคไท คุณค่าทางด้านการใช้งานได้แก่เข็มเนคไทเพื่อมิให้เกิดอันตรายจากเครื่องจักร หรือจุ่มลงไปในตัวกาแฟ เป็นต้น

วิเชียร ชาตบุญชกริก (2552) ให้ความหมายของ การให้คุณค่า คือ ควรมี ควรทำเพื่อตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกายและจิตใจ เป็นสิ่งที่มีสาระและศักยภาพ และกระทำเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

จากความหมายของการให้คุณค่าดังที่กล่าวมานั้นพอสรุปได้ว่า การให้คุณค่า หมายถึง การประพฤติกและการปฏิบัติตนโดยเป็นไปในแนวทางที่ถูกต้องเหมาะสมส่งผลดีให้กับผู้ที่ประพฤติกปฏิบัติเป็นประจำอยู่เสมอได้รับประโยชน์ทางด้านร่างกายที่ให้อะไรในเรื่องของการมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ไม่ขาดแคลนมีความครบถ้วนสมบูรณ์แบบ บรรลุตามเป้าประสงค์ที่ได้คาดคิดไว้ และให้ประโยชน์ทางด้านจิตใจในแง่ของความภาคภูมิใจ ชื่นใจ มั่นใจในการดำเนินชีวิต โดยจะเกิดขึ้นกับผู้ที่ได้ประพฤติกปฏิบัติตัวตามแนวทางที่ถูกต้องเหมาะสมอยู่ตลอด

4.2 การให้คุณค่าของการออมเงิน

โสภณ ด่านศิริกุล (2546) ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับการให้คุณค่าของการออม คือ คนเราทุกคนจะต้องหยุดพักจากการทำงานไม่ว่าจะเป็นเมื่อตอนอายุ 55 ปี หรือ 60 ปี ที่บริษัทส่วนใหญ่จะเลิกจ้างเรา หรือ เป็นตอนอายุ 70 ปี เมื่อร่างกายของเราไม่อาจจะทำงานต่อไปได้ และต้องยอมรับว่า รายได้ประจำส่วนใหญ่ของเราจะต้องหยุดลง ด้วยสภาพทางสังคมต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป หากเราไม่มีการปรับตัวตาม หรือวางแผนรับมือกับอนาคตที่ยังมาไม่ถึง แล้วปล่อยให้เวลาผ่านไปจนสายเกินกว่าที่จะเก็บเงินชีวิตในบั้นปลายของเราจะต้องอยู่อย่างประหยัด และไม่มีความสุขอย่างที่เราฝันเอาไว้ เพราะสภาพสังคมต่างๆ ในโลกยุคใหม่ได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากและการเปลี่ยนแปลงนี้ยังคงเกิดขึ้นเรื่อยๆ การที่เราจะไปคาดเดาอนาคตจึง

เป็นเรื่องที่ยากขึ้น ความไม่แน่นอนของอนาคตที่เกิดจากตัวแปรต่างๆ ทำให้เราจำเป็นต้องมีเงินออมมากขึ้นกว่าเดิม

ยุทธศักดิ์ ทินบาล (2548) ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับการให้คุณค่าของการออม คือ การออมเงินเป็นเหตุผลสำคัญในการป้องกันปัญหาทางการเงินที่อาจเกิดขึ้นได้ดีที่สุด การออมเงินทำให้มีจำนวนเงินจำนวนหนึ่งเก็บไว้ใช้จ่ายซื้อสิ่งของที่ต้องการ หรือใช้จ่ายในยามจำเป็นในอนาคต เช่น เมื่อมีเหตุจำเป็นฉุกเฉิน เจ็บป่วย ขามชราและหลังเกษียณ ทำให้มีรายได้และผลตอบแทนเพิ่มจากเงินออมเพื่อชดเชยเงินภาวะเงินเพื่อที่เพิ่มขึ้นในอนาคต เช่น ใช้เงินปันผลจากการลงทุน ดอกเบี้ยรับจากบัญชีเงินฝาก เป็นต้น การออมเงินเป็นการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้แก่ครอบครัว โดยนำเงินออมมาซื้อทรัพย์สินขนาดใหญ่ได้โดยไม่เป็นหนี้สิน เช่น การซื้อบ้าน ซื้อที่ดิน ซื้อคอนโด ให้เช่า หรือเก็งกำไร การซื้อทองคำเพื่อการลงทุน หรือการซื้อรถยนต์ มีเงินออมไว้สำหรับแผนการที่วางไว้ในอนาคต เช่น เพื่อการศึกษาต่อต่างประเทศของบุตรหลาน การเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศทั้งครอบครัวหรือการลงทุนเปิดกิจการหรือเพื่อการประกอบธุรกิจของครอบครัว และการการออมเงินไว้เป็นมรดกแก่ลูกหลาน หรือเพื่อการบริจาคการกุศลหรือช่วยเหลือสังคม

นวพร เรืองสกุล (2549) ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับการให้คุณค่าของการออม คือ การให้คุณค่าของการออมเงินตั้งแต่วัยทำงานส่งผลให้มีการพึ่งตนเอง คือ ได้สร้างหลักประกันชีวิตของตนในระหว่างที่ยังทำงานอยู่ ได้สร้างอนาคตที่มั่นคงทางด้านการเงินให้กับครอบครัว ได้มีเงินใช้สบายๆ ในวัยชรา ไม่เป็นการระดมการเงินต่อลูกหลานและสังคม ได้เหลือเป็นมรดกให้ลูกหลานและสังคม

ปรีชา สวัสดิ์พีระ (2552) ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับการให้คุณค่าของการออม คือ เงินถือเป็นหนึ่งในนวัตกรรมอันยิ่งใหญ่ของมนุษยชาติ เราใช้เงินเป็นเครื่องมือแลกเปลี่ยนปัจจัยต่างๆ ที่ใช้ในการตอบสนองต่อความต้องการต่างๆ เพื่อแลกเปลี่ยนปัจจัยที่จำเป็นต้องใช้ในชีวิตประจำวัน ดังนั้นหากเราสามารถวางแผนบรรลุเป้าหมายทางการเงินได้ เราก็สามารถบรรลุความมีอิสรภาพทางการเงินและชีวิตได้

วรากรณ์ สามโกเศศ (2550) ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับการให้คุณค่าของการออม คือ การให้คุณค่าของการออมสรุปได้คือ 1) การออมสม่าเสมอเป็นการสะสมเงินรางวัลของู้ทำงานเพื่อให้เป็นเงินก้อนไปลงทุนในกิจกรรมซึ่งจะนำผลตอบแทนในรูปแบบอื่นที่มีได้มาจากการตราครุฑออกแรงหาเงินมาให้เจ้าของ เช่น ดอกเบี้ยค่าเช่า 2) การออมทำให้เกิดกระบวนการ “เงินทำงานรับใช้” ขึ้น โดยเจ้าของไม่ต้องออกแรงก็ได้ผลตอบแทน 3) การออมเป็นการสร้างนิสัยให้รู้จักประหยัด เพราะยิ่งใช้จ่ายน้อยเท่าใดก็สามารถออมได้มากเพียงนั้น และ 4) ถ้าไม่มีการออมก็ไม่มีการลงทุนในอนาคต เพราะการขยายกิจการเดิมหรือลงทุนใหม่ล้วนต้องการเงินลงทุนเพิ่มทั้งสิ้น และเงินลงทุน

นั้นต้องมาจากที่ใดสักแห่ง ถ้าไม่มาจากเงินออมที่เกิดจากการกันส่วนหนึ่งของรายได้ไว้ ก็ต้องมาจากการกู้ยืม ซึ่งเงินกู้ยืมนั้นวันหนึ่งก็ต้องใช้คืนเจ้าของพร้อมด้วยดอกเบี้ย การออมจึงเป็นแหล่งเงินของการลงทุนที่ถูกกว่าการกู้ยืม

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2554) ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับการให้คุณค่าของการออม คือ การให้คุณค่าต่อการออมเงินสูงก็ย่อมจะเป็นแนวทางให้คนมีพฤติกรรมการออมเงินที่ถูกต้องอันจะนำมาซึ่งการมีสถานภาพการเงินที่คล่องตัวและมีความมั่นคงในชีวิตมากขึ้น ซึ่งบทบาทที่สำคัญของการให้คุณค่าต่อการออมเงินมี 2 ประการคือเป็นมาตรฐานที่จะนำทางให้บุคคลยึดถือปฏิบัติตน และบทบาทอีกประการหนึ่งคือทำหน้าที่กระตุ้นให้ประชาชนเกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติตัวในทางส่งเสริมการออมเงิน

จากความหมายของการให้คุณค่าดังกล่าวมาข้างต้นดังนั้นการให้คุณค่าของการออมเงินให้ประโยชน์ของการเก็บออมเงินได้ 10 ประเด็นดังนี้ 1. ป้องกันปัญหาทางการเงินที่อาจเกิดขึ้นได้ 2. ใช้จ่ายยามจำเป็นในอนาคต 3. ใช้จ่ายซื้อของที่ต้องการ โดยไม่เป็นหนี้ 4. สร้างหลักประกันชีวิต 5. เป็นมรดกให้กับลูกหลาน 6. สร้างนิสัยให้รู้จักประหยัด 7. ได้รับผลตอบแทนในรูปแบบดอกเบี้ย 8. สร้างความมั่นคงในชีวิต 9. มีอิสรภาพทางการเงิน 10. มีเงินใช้สบายๆ ในวัยชรา

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คุณค่า การออม ลักษณะการออมเงิน ลูกค้าผู้สูงอายุ ที่มาใช้บริการธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาอาคารซิลลิคเฮาส์ ผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้ ทรงพล สิทธิสร (2544) ได้ทำการศึกษาเรื่อง รูปแบบการดำเนินชีวิตของพนักงานที่ทำงานอยู่ในอาคารสินธรทาวเวอร์ กรณีศึกษาทางด้านพฤติกรรมการใช้เงิน และการออมเงิน ในภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการดำเนินชีวิตทางด้านพฤติกรรมการใช้เงิน การออมเงิน และการแก้ปัญหาทางการเงิน ได้ข้อมูลโดยใช้วิธีการศึกษาโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการออมเงินของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับน้อย มีเป้าหมายในการออมเงินเพื่อใช้ยามฉุกเฉิน รองลงมาเพื่อใช้ยามเกษียณ และเพื่อการศึกษาของตนเองหรือครอบครัว โดยส่วนใหญ่จะออมเงินโดยฝากไว้กับธนาคาร ตัวสัญญาใช้เงิน และกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ รองลงมาคือ การซื้อเพชร ทอง หรือทรัพย์สินมีค่า และซื้อกรรมกรรมประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์

สุวันดี พานิชสาส์น (2547) ได้ทำการศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการออม และปัจจัยที่มีผลกระทบต่อออมเงินผ่านธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) กรณีศึกษาอำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการออมผ่าน บมจ.ธนาคารกรุงศรีอยุธยา

ของประชากรในอำเภอพระพุทธบาท และเพื่อหาความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการออมในด้าน วัตถุประสงค์ในการออม และการซื้อประกันชีวิต ได้ข้อมูลโดยใช้วิธีการศึกษาใช้แบบสอบถามและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ ผลการศึกษาพบว่า นอกจากออมเงินผ่านธนาคารแล้วยังออมโดยการซื้อประกันชีวิต เล่นแชร์ ฝากสหกรณ์ และซื้อกองทุนรวม

บัญชา ศิริทิพย์ (2549) ได้ทำการศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการฝากเงินของประชาชนกับธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย พ.ศ. 2540 – 2547 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ หาสาเหตุที่พฤติกรรมการฝากเงิน และ โครงสร้างเงินฝากของภาคประชาชนที่ธนาคารพาณิชย์เปลี่ยนแปลงไป ได้ข้อมูลโดยใช้วิธีการศึกษาด้วยวิธีวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นแบบอนุกรมเวลาเป็นรายปี และรายไตรมาส ในช่วง พ.ศ.2540 – 2547 โดยมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องได้แก่ รายได้สุทธิส่วนบุคคล อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก อัตราเงินเฟ้อ ตลอดจนโครงสร้างเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ ผลการศึกษาพบว่า เงินฝากประจำมีสัดส่วนที่ลดลงเมื่อเทียบกับเงินฝากภาคประชาชนโดยรวม เนื่องจากผลตอบแทนอยู่ในระดับต่ำ และไม่มี ความแตกต่างมากนักเมื่อเทียบกับผลตอบแทนจากการฝากแบบออมทรัพย์แต่เงินฝากออมทรัพย์มีสภาพคล่องสูงกว่า เปรียบเสมือนถือเงินสดไว้ในมือพร้อมที่จะนำไปออมหรือลงทุนในแหล่งอื่น ๆ ที่มีผลตอบแทนที่ดีกว่า ประชาชนจึงนำเงินมาฝากไว้ไว้ในประเภทออมทรัพย์ ทำให้สัดส่วนเงินฝากออมทรัพย์ภาคประชาชนเพิ่มขึ้น ส่วนหลักทรัพย์ออกใหม่ภาครัฐ และเอกชนเป็นตัวแปรอีกตัวหนึ่งที่สำคัญกล่าวคือจากผลการศึกษาพบว่าเหตุที่เงินฝากประจำในระบบธนาคารพาณิชย์ลดลงเนื่องจากการเคลื่อนย้ายเงินทุนไปสู่ตลาดหลักทรัพย์ออกใหม่ของรัฐบาล และเอกชนอย่างมีนัยสำคัญเพราะเป็นทางเลือกหนึ่งที่ประชาชนผู้มีเงินออมระยะยาวนำเงินออกจากระบบธนาคารพาณิชย์ไปออมหรือลงทุนทดแทนการฝากเงินไว้กับธนาคารพาณิชย์

รัตนา ยินดี (2549) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การออมของข้าราชการในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาพฤติกรรมการออมของข้าราชการและลักษณะการออมของข้าราชการในเขตกรุงเทพฯ ได้ข้อมูล โดยใช้วิธีการศึกษาใช้แบบสอบถามและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ ผลการศึกษาพบว่า ข้าราชการในเขตกรุงเทพฯ ถือเงินไว้ใช้จ่ายประจำวันในลักษณะค่าใช้จ่ายต่างๆ ถือเงินเมื่อเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉิน โดยเก็บสะสมไว้ในลักษณะสะสมค่าเบี้ยประกันชีวิตประเภทสะสมทรัพย์ การสะสมกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และการสะสมเงินออมประเภทต่างๆ และการถือเงินไว้เก็งกำไร โดยการสะสมในลักษณะของค่าหุ้นหรือหลักทรัพย์ หรือซื้อพันธบัตร หรือการซื้อของมีค่า สำหรับการสร้างความมั่นคง ในส่วนของที่อยู่อาศัยมีการออมในลักษณะการผ่อนชำระบ้านและที่ดิน

วรัญญา ทองทวีศรี (2553) ได้ทำการศึกษาเรื่อง รูปแบบการออมเพื่อการดำรงชีพยามชราภาพของประชาชนในเขตชนบท โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาหารูปแบบการออมเพื่อการดำรงชีพยามชราภาพของประชาชนในเขตชนบท และเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการออมในรูปแบบต่างๆเพื่อการดำรงชีพยามชราภาพของประชาชนในเขตชนบท ได้ข้อมูลโดยใช้วิธีการศึกษาใช้แบบสอบถาม การวิเคราะห์รูปแบบและปัจจัยการออม ใช้สถิติเชิงพรรณนา ผลการศึกษาพบว่ารูปแบบการออมของประชาชนในเขตชนบทส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปแบบเงินฝากธนาคารมากที่สุด รองลงมาเป็นการออมในรูปแบบสมาชิกชมรมฌาปนกิจสงเคราะห์ นอกจากนี้ยังมีการออมในรูปแบบสหกรณ์ออมทรัพย์และการออมในรูปแบบประกันชีวิตตามลำดับ ปัจจัยที่มีผลต่อการออมในรูปแบบเงินฝากธนาคารพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่คิดว่าการออมเงินกับธนาคารจะได้รับผลตอบแทนคุ้มค่าและแน่นอน ปัจจัยที่มีผลต่อการออมกับสมาชิกชมรมฌาปนกิจสงเคราะห์

ฐานียา กัมพลาวลี (2552) ได้ทำการศึกษาเรื่อง เปรียบเทียบพฤติกรรมการออมและรูปแบบการออมระหว่างพนักงานสถาบันการเงินและข้าราชการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการออมและรูปแบบการออมของกลุ่มพนักงานสถาบันการเงินกับกลุ่มข้าราชการ ได้ข้อมูลโดยใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยการเก็บข้อมูลจากการสำรวจโดยการออกแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการออมและปัจจัยกำหนดการออม ผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมกลุ่มข้าราชการส่วนใหญ่มีรายได้น้อยกว่ากลุ่มพนักงานสถาบันการเงินจึงทำให้มีรายจ่ายที่มีปริมาณน้อยลงตามไปอีกด้วย อีกทั้งยังเป็นกลุ่มที่กลัวความเสี่ยงมากกว่ากลุ่มสถาบันการเงิน ส่งผลถึงพฤติกรรมทางด้านการออมที่มีมากกว่าการลงทุน ถึงแม้ว่ากลุ่มพนักงานสถาบันการเงินจะเน้นไปที่การออมทรัพย์เช่นเดียวกัน แต่เมื่อมาสู่ถึงกลุ่มที่เน้นการลงทุนก็จะเป็นปริมาณที่มากกว่ากลุ่มข้าราชการ โดยกลุ่มข้าราชการจะเน้นการออมไปในรูปของการฝากออมทรัพย์เช่นเดียวกับพนักงานสถาบันการเงิน ส่วนด้านการลงทุนทางการเงิน ข้าราชการจะเน้นการลงทุนทางการเงินไปที่กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) ส่วนพนักงานสถาบันการเงินจะเน้นการลงทุนในรูปแบบของการประกันชีวิตและลงทุนในกองทุนรวม

วันวิสาข์ จำรัส (2553) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การออมเพื่อการดำรงชีพยามชราภาพของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาถึงพฤติกรรมการออมเพื่อการดำรงชีพยามชราภาพของประชาชน ได้ข้อมูลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถาม ใช้สถิติเชิงพรรณนา ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนทุกกลุ่มอาชีพจะมีการออมในรูปแบบการฝากเงินไว้กับธนาคารพาณิชย์มากที่สุด ประชาชนในกลุ่มอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน อาชีพข้าราชการ อาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจและอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย ได้ให้ความสำคัญกับรูปแบบการประกันชีวิตในรูปแบบสะสมทรัพย์กับบริษัทประกันชีวิต ส่วนการออมกับการลงทุนใน

กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ส่วนใหญ่จะเป็นประชาชนอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน นอกจากนี้ยังพบว่า ประชาชนทุกกลุ่มอาชีพจะมีการออมในสินทรัพย์ประเภททองคำมากที่สุด เนื่องจากทองคำเป็นสินทรัพย์ที่เก็บไว้เพื่อเก็งกำไรจากการขายในอนาคตได้

จุฬารัตน์ อมรสุทธิสัจย์ (2554) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การให้ความหมาย รูปแบบ และกระบวนการออมเงิน ของลูกค้า บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กรุงเทพมหานคร จำกัด(มหาชน) จังหวัดนครปฐม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการให้ความหมาย รูปแบบ และกระบวนการออมเงิน ของลูกค้าบัณฑิตวิทยาลัยเป็นสำคัญ ได้ข้อมูลโดยใช้วิธีวิทยา “การสร้างทฤษฎีฐานราก” เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ระดับลึก การสังเกตและจดบันทึก การวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผลการศึกษา พบว่า 1) การให้ความหมายของคำว่า “การออม” ของลูกค้าบัณฑิตวิทยาลัย คือ 1.การวางแผนการใช้จ่ายเงินในปัจจุบันอย่างประหยัดและคุ้มค่า จากความเชื่อและค่านิยมทางสังคม 2. การเก็บและการลงทุนขยายกิจการ เพื่อผลตอบแทน เป็นการเพิ่มมูลค่าของเงินและทรัพย์สิน 3. การเก็บออมเงินเพื่อเป็นหลักประกันให้กับตัวเองและครอบครัว หรือเก็บเพื่อเป็นมรดกแก่ลูกหลาน 4. การแบ่งปันรายได้ เพื่อเก็บเป็นเงินสำรองในการป้องกันความไม่แน่นอนในชีวิต 5. การออมเพื่อชำระหนี้ ที่กู้ยืมเงินจากธนาคารมาลงทุนประกอบกิจการในช่วงเริ่มต้น 2) รูปแบบการออมเงิน มี 3 รูปแบบ คือ 1.การออมแบบเงินฝาก 2. การออมเพื่อการลงทุน 3.การออมแบบประกันชีวิต 3) กระบวนการออมมีกระบวนการดังต่อไปนี้ 1. หมุนเวียนเงินผ่านระบบบัญชีธนาคาร 2.ลงทุนขยายกิจการ 3.ศึกษาขยายผลตอบแทนจากเงินฝาก 4.เก็บออมผลกำไรเพื่อการลงทุนด้านอื่น

ศรีบุญญา วรานิชิตกุล (2554) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การให้ความหมาย พฤติกรรม และแนวทางปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการออมเงินของเยาวชนของนักเรียนโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย จังหวัดนครปฐม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา การให้ความหมาย ที่มาของความหมาย ทักษะที่มีต่อการออมเงิน พฤติกรรมการออมเงิน และแนวทางปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการออมเงินของเยาวชน ที่เป็นสมาชิกธนาคาร โรงเรียน ได้ข้อมูลโดยใช้วิธีวิทยาการสร้างทฤษฎีจากฐานราก เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก วิธีสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม ผลการศึกษาพบว่า ความหมายของการออมเงินคือ การค่อยๆเก็บสะสมเงินทีละเล็กทีละน้อยเป็นประจำเพื่อเอาไว้ใช้ในอนาคตยามจำเป็น การจดบันทึกรายรับ – รายจ่าย และการฝากเงินกับธนาคาร นักเรียนมีทักษะที่ดีต่อการออมเงินเพราะทำให้รู้จักคุณค่าของเงิน เป็นการฝึกลักษณะนิสัยที่ในการออมเงิน

ปิยกานต์ อาจารย์วุฒิ (2554) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การให้ความหมาย รูปแบบ และกระบวนการออมของเจ้าหน้าที่กรมศุลกากร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการให้ความหมาย รูปแบบ และกระบวนการออมของเจ้าหน้าที่กรมศุลกากร เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ได้ข้อมูล

โดยใช้วิธีวิทยาการสร้างทฤษฎีฐานราก เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ระดับลึก การสังเกต และจดบันทึก การวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการจัดสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูล โดยวิธีแปลความและตีความข้อมูล ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการออมเงิน มี 2 รูปแบบ คือ 1.การออมแบบถูกบังคับจากหน่วยงานของรัฐ และ 2.การออมแบบเลือกออมตามความต้องการ กระบวนการออม มีความแตกต่างกัน คือ 1.กระบวนการออมแบบวางแผนการออม และ 2.กระบวนการออมแบบไม่มีการวางแผน

กล่าวโดยสรุปจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คุณค่า และลักษณะการออมเงินของผู้สูงอายุที่มาใช้บริการธนาคารกรุงไทย (จำกัด) มหาชน สาขาอาคารซีลติกเฮ้าส์ พฤติกรรมการออมเงิน และการให้ความสำคัญกับการออมเงิน พบว่ามีความแตกต่างกัน มีหลากหลายสาเหตุที่ทำให้เกิดการออมเงินตามปัจจัยของแต่ละบุคคล เช่น ในเรื่องลักษณะนิสัยส่วนตัวที่มีนิสัย มีวินัยในเรื่องการออมเงิน หรือ มองเห็นประโยชน์ของการออมเงินที่ส่งผลดีต่อการใช้ชีวิตในอนาคต เห็นได้ว่ามีหลายหน่วยงาน หลากหลายองค์กร เช่น สถาบันการเงินต่างๆที่มีการประชาสัมพันธ์ หรือ การจตุรราชการส่งเสริมการฝากเงินให้มากขึ้นให้สำหรับบุคคลทั่วไปได้รู้จักกับการออมเงินและเห็นความสำคัญของการออม เพราะการออมเงินไม่ได้ให้ประโยชน์กับตนเองเท่านั้น การออมเงินยังมีบทบาทสำคัญ และให้ประโยชน์กับหน่วยงานองค์กรและประเทศชาติต่อไปด้วย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การให้คุณค่า และลักษณะการออมเงินของผู้สูงอายุที่มาใช้บริการธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาอาคารชิลลิกเฮาส์ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) โดยคัดเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งเป็นผู้ที่สามารถให้ข้อมูลความรู้ในประเด็นที่ทำการศึกษาได้เป็นอย่างดี โดยผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้สูงอายุที่มาใช้บริการของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาอาคารชิลลิกเฮาส์ เป็นผู้ที่อายุ 60 ปีขึ้นไป ในฐานะผู้ให้ข้อมูลในด้านการให้คุณค่า และลักษณะการออมเงิน โดยจะทำการคัดเลือกผู้สูงอายุที่มีศักยภาพในการสื่อสาร สามารถให้ข้อมูลได้ และยินดีในการให้ข้อมูล ผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นผู้สูงอายุ ทั้งเพศหญิงและเพศชาย มีสถานภาพโสดและสมรส ผู้ให้ข้อมูลหลักเคยประกอบอาชีพรับราชการและอาชีพทั่วไป โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ตามอายุ ได้แก่ 1. ผู้สูงอายุระดับต้น มีอายุตั้งแต่ 60 – 70 ปี 2. ผู้สูงอายุระดับกลาง มีอายุตั้งแต่ 71 – 80 ปี 3. ผู้สูงอายุระดับปลาย มีอายุตั้งแต่ 80 ปีขึ้นไป

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการเก็บข้อมูลแบบการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีดังต่อไปนี้

2.1 แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structure Interview) ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูล แนวคิด ทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย เพื่อนำมากำหนดประเด็นและแนวคำถามในการสัมภาษณ์ที่สอดคล้องและครอบคลุมวัตถุประสงค์การวิจัย โดยได้แบบสัมภาษณ์ ดังนี้

แบบสัมภาษณ์สำหรับลูกค้าที่มีอายุ 60 ขึ้นไป เป็นลูกค้าทั่วไปที่มาใช้บริการที่ธนาคารกรุงไทย จำกัด(มหาชน) สาขาอาคารชิลลิกเฮาส์ ในประเด็นเกี่ยวกับการให้คุณค่า และลักษณะการออมเงินของผู้สูงอายุ โดยแนวคำถามจะเลือกปัจจัยที่เกี่ยวข้องตามแนวคิดเรื่องคุณค่า

การออมเงินของผู้สูงอายุ ลักษณะการออมเงิน รวมไปถึงข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนในการเสนอแนวทางส่งเสริมการออมเงินในทุกๆช่วงวัยให้มากขึ้น

3. การพิทักษ์สิทธิผู้ให้ข้อมูลและบทบาทผู้วิจัย

ผู้วิจัยได้คำนึงถึงจรรยาบรรณผู้วิจัยและพิทักษ์สิทธิตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการเก็บข้อมูลจนกระทั่งนำเสนอผลงานการวิจัย ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยแนะนำตัวแก่ผู้ให้ข้อมูลว่าเป็นนักศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและเอกชน มหาวิทยาลัยศิลปากร พร้อมทั้งบอกวัตถุประสงค์ของการวิจัย รวมทั้งแนวคำถามที่จะใช้ในการสัมภาษณ์

3.2 ผู้วิจัยขอความร่วมมือในการให้ข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลแต่ละรายรวมทั้งขออนุญาตบันทึกข้อมูล โดยใช้เครื่องบันทึกเสียงตลอดการสัมภาษณ์

3.3 ผู้วิจัยได้บอกผู้ให้ข้อมูลทราบว่า ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์จะนำไปใช้เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการทำวิทยานิพนธ์ ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการจัดการภาครัฐและเอกชนเท่านั้น ผู้วิจัยจะไม่นำไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ดังกล่าวโดยเด็ดขาด โดยการนำเสนอข้อมูลจะไม่มีผลกระทบในทางลบหรือสร้างความเสียหายต่อผู้ให้ข้อมูล ทั้งในส่วนตัวบุคคลและองค์กรและหากผู้ให้ข้อมูลไม่สะดวกที่จะตอบคำถามใด ผู้ให้ข้อมูลสามารถปฏิเสธในการตอบคำถามดังกล่าวได้ตลอดเวลา

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In-depth Interview) โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structure Interview ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

4.1.1 วิธีการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นรายบุคคล ซึ่งเป็นผู้ที่มีข้อมูลหรือเกี่ยวข้องในเรื่องที่ผู้วิจัยกำลังศึกษา โดยกำหนดผู้ให้ข้อมูลบางคนแบบเจาะจงเอาไว้ล่วงหน้าข้อมูลการสัมภาษณ์ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ชื่อ-สกุล การศึกษา ประวัติการทำงาน ตำแหน่งงานปัจจุบัน และสัมภาษณ์ในเรื่องของการให้คุณค่า รวมถึงลักษณะการออมเงินด้วย

5. การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล

ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่เก็บรวบรวมโดยนำข้อมูลจาก 3 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ข้อมูลจากการสังเกตของผู้วิจัยในขณะทำการสัมภาษณ์ และการวิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งเอกสาร ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลแบบสามเส้าด้านวิธีการ (Methodological Triangulation) โดยพิจารณาผลการศึกษาในประเด็นเดียวกันด้วยวิธีการรวบรวมข้อมูลที่แตกต่างกัน 3 วิธี และนำข้อมูลที่ถูกต้องมารวบรวมและสรุปตามประเด็นที่ศึกษา เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลจากวิธีการสัมภาษณ์และวิธีการสังเกตที่ได้ผ่านการตรวจสอบความน่าเชื่อถือและเพียงพอต่อการวิเคราะห์แล้ว จะถูกนำมาจัดหมวดหมู่ของข้อมูลตามประเด็นที่ศึกษา และทำการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สอดคล้องกับขั้นตอนการวิจัยและวัตถุประสงค์การวิจัยสรุปและอภิปรายผล โดยนำแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องที่ได้จากการเก็บรวบรวมจากแหล่งข้อมูลที่เป็นเอกสารมาประกอบการอภิปราย และนำเสนอผลการศึกษาในรูปแบบการพรรณนา (Descriptive Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษาการให้คุณค่าการออมเงินและลักษณะการออมเงินของผู้สูงอายุที่มาใช้บริการ ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาอาคารชิลลิคเฮ้าส์ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นผู้สูงอายุที่มาใช้บริการ ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาอาคารชิลลิคเฮ้าส์ จำนวน 10 ราย ผลการศึกษาสามารถอธิบายได้ดังนี้

1. การให้คุณค่าการออมเงินของผู้สูงอายุที่มาใช้บริการ ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาอาคารชิลลิคเฮ้าส์

จากการศึกษาข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักในเบื้องต้น พบว่า กลุ่มผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุตอนต้นมีอายุระหว่าง 60 – 70 ปี จำนวน 5 ราย ผู้สูงอายุตอนกลาง มีอายุระหว่าง 71 – 80 ปี จำนวน 3 ราย ผู้สูงอายุตอนปลาย มีอายุตั้งแต่ 80 ปีขึ้นไป จำนวน 2 ราย อาศัยอยู่ในจังหวัดกรุงเทพมหานครและมาใช้บริการที่ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาอาคารชิลลิคเฮ้าส์ประมาณ 1-2 ครั้งต่อเดือน ประกอบอาชีพเป็นข้าราชการบำนาญ และธุรกิจส่วนตัว และจากการศึกษาการให้คุณค่าการออมของผู้สูงอายุ พบความสำคัญใน 5 ด้าน คือ การสร้างความมั่นคงทางการเงินให้กับตนเองและครอบครัวจากการไม่มีหนี้ การสร้างนิสัยการใช้จ่ายอย่างประหยัด การพึ่งพาตนเองและไม่เป็นภาระกับลูกหลาน การเป็นมรดกแก่ลูกหลาน การเป็นเงินสำรองจากความไม่แน่นอนในชีวิต อธิบายได้ดังนี้

1.1 การสร้างความมั่นคงทางการเงินให้กับตนเองและครอบครัว

ผู้สูงอายุให้ความสำคัญของการออมเงิน โดยให้เหตุผลว่าการออมช่วยสร้างความมั่นคงทางการเงินให้กับตนเองและครอบครัวได้ เมื่อมีความจำเป็นจะได้นำเงินมาใช้จ่ายโดยไม่ต้องไปกู้หนี้ยืมสินเพราะไม่ต้องการมีหนี้สินเป็นสิ่งสำคัญ การออมเงินให้มีความสุขและความภาคภูมิใจให้กับตนเองทุกเมื่อที่ได้นำเงินที่เก็บออมมาอย่างยาวนานมาใช้ประโยชน์ให้กับตนเองและครอบครัวในช่วงเวลาที่ประสบปัญหาทางการเงิน เช่น เมื่อตนเองเกิดอาการเจ็บไข้ได้ป่วย เงินที่เคยเก็บออมไว้ถูกนำมาใช้ประโยชน์ในด้านการรักษาพยาบาลให้กับตนเองเช่นเดียวกันประโยชน์จากการใช้เงินที่ออมไว้ส่งผลดีให้กับครอบครัวของตนเองด้วย การที่นำเงินออมนั้นมาช่วยเหลือจุนเจือครอบครัวในช่วงเวลาที่ครอบครัวประสบปัญหาทางการเงิน เช่น เมื่อมีคนในบ้านเจ็บป่วย มี

ความจำเป็นที่ต้องใช้เงินในการรักษาพยาบาลเป็นอย่างมาก เงินออมได้ถูกนำมาใช้ประโยชน์ในการใช้จ่ายค่ารักษาพยาบาลให้กับคนในครอบครัวของตนเอง โดยเงินที่นำมาใช้จ่ายค่ารักษาพยาบาลนั้น มาจากการเก็บออมทั้งสิ้น ไม่มีพฤติกรรมการใช้เงินล่วงหน้า มีพฤติกรรมการใช้เงินตามสถานภาพของตนเอง คือมีน้อยก็ใช้น้อย มีมากก็ใช้เท่าที่จำเป็น ที่สำคัญคือต้องมีเงินออมอยู่เสมอ ไม่มีพฤติกรรมหยิบยืมหรือเป็นหนี้เป็นสินใคร รายละเอียดดังกล่าวคำสัมภาษณ์

พ่อแม่ไม่มีเงินหรือเงินก็เป็นคนธรรมดาเหมือนเค้าเป็นคนประหยัด แล้วเราก็เห็นเค้าลำบาก คือเค้าไม่มีเงินออมอะ เค้าเวลาเค้าเดือดร้อนอะ เค้าก็ต้องไปกู้หนี้ยืมสิน แล้วเราก็มองแล้วว่าเราโตขึ้นเราจะต้องไม่เป็นอย่างนั้น ด้วยความคิดของเราว่าเราจะต้องไม่เป็นหนี้ แล้วเราต้องมีเงินแบบว่าใช้ตลอด คือ เงินไม่ให้ขาดมือไม่ใช่ว่าไม่เอ่ยปากยืมใคร แม้แต่ญาติ เราต้องมีกินมีใช้ของเราด้วยน้ำพักน้ำแรงของเรา ก็คิดอย่างนี้ตลอด (นพวรรณ กาศวิเศษ, 2559)

เรามั่นคนรุ่นเก่าจะไม่เป็นหนี้ การไม่ต้องการใช้เงินล่วงหน้าผมอาจจะถูกสอนมา พ่อแม่สอนเราว่า ผมก็ไม่รู้นะก็ซื้อมันมาก็คงเข้าใจกับพ่อแม่เราส่วนใหญ่เพราะเค้าก็เป็นพ่อค้า และเค้าก็บอกว่าอาชีพพ่อค้าเนี่ยมัน มันไม่ค่อยดี คือมันต้องมีเงินเข้าเงินออก เงินหมุนเวียน บางทีเอาของมาสต็อกก็ขาดทุนอะไรยังไง เรายิ่งไปยืมคนอื่นมา ซึ่งตอนหลังมารู้อากก็ปิดตัวลง แล้วก็เอาอาชีพที่ดีก็คือหมอ อะมันก็เลยต้องให้เราเรียนหมอ พอเราเริ่มมีเราก็เริ่มเก็บเงิน (ชูศักดิ์ วิรัชชัย, 2559)

ผมถือคติอย่างหนึ่งเนี่ยจากการอดออมทั้งหมดที่ผมมีมาก่อนในขนาดนี้ตั้งแต่เริ่มทำงานคิดอย่างเดียว สามอย่าง บ้าน ไม่ต้องเช่า ข้าวมีกิน หนี้สินไม่มี นี่ คือหลักการสำคัญที่ผมยึดถือปฏิบัติมาตลอด และต้องทำให้ได้ และตอนนี้ขนาดนี้ผมก็ทำได้หมดแล้ว ผมมีบ้านอยู่เอง ผ่อนส่งมาเป็นสิบๆปี จนกระทั่งเป็นของเรา แล้วก็ข้าวเราก็มีจากเงินที่เรามี เราก็มีกิน แล้วก็ไม่ได้ไปกู้หนี้ยืมสินใครสามอย่างนี้ทำให้ชีวิตผมกับครอบครัวมีความสุขความสบายไม่ต้องเดือดร้อนนอนก็หลับผมถือคติว่ากินอิ่มละมือน้อยแล้วกินเปิบข้าวทีละคำไม่ได้กินร้อยคำ (ประสงค์ สุ่นศิริ, 2559)

พอพ่อป่วยแม่ป่วยนี่เป็นสาเหตุหลักเลยตั้งแต่อายุแกยังไม่มาก ช่วงหลังแกก็ป่วยที่บ้านก็ไม่ค่อยมีเงินเลยต้องไปกู้หนี้ยืมสินมา ตอนนี่เราก็มองเห็นแล้วว่า ถ้าเราป่วยเราไม่เอ่ยปากยืมเงินใคร เรามองเห็นว่าส่วนหนึ่งที่เราเงินเก็บเนี่ยเราต้องใช้รักษาดูแลตัวเองดูตัวอย่างจากพ่อที่ป่วยฉะนั้นพวกเราจึงไม่มีเงินอะไรที่เหลือมากมาย ฉะนั้นเราจึงเก็บก็จะเก็บเท่าที่มีเหลือเก็บ (อรชุนา พองวัฒนานุกูล, 2559)

พ่อแม่เจ็บป่วยเสียเงินไปมาก มันก็เลยสอนเราให้เราตัวเองเลย เพราะเราประสบปัญหาตอนที่พ่อแม่เจ็บ ตอนนั้นก็ตื่นนอนมาก ที่บ้านก็เดือดร้อนมาก มีการยืมเงินกันระหว่างพี่น้อง ตอนนั้นเรายังเด็ก ก็เลยเรียนรู้ด้วยตัวเองว่าเราต้องเก็บเงินเยอะๆ (กาญจนา เกียรติโอกาส, 2559)

“ถ้าเรามีเงิน เราก็สามารถที่จะทำอะไรได้ ช่วยใครได้ ถ้าเราไม่มีเงิน เราไปกู้เค้า ผู้ดอกไม่ไหวหรือกตัญญูนี้ดอกท่วมต้น พยายามไม่มีหนี้ดีที่สุด ออมไว้ใช้เอง มีน้อยก็ใช้น้อย มีมากเราก็ใช้ที่จำเป็น ยังไงก็ต้องออม” (จรรยา ศรี สุชาติ, 2559)

1.2 คุณค่าในการสร้างนิสัยการใช้จ่ายอย่างประหยัด

ผู้สูงอายุให้ความสำคัญของการออมเงิน โดยให้เหตุผลว่าการออมช่วยสร้างนิสัยการใช้จ่ายอย่างประหยัด โดยเห็นตัวอย่างการออมเงินและนิสัยการใช้จ่ายอย่างประหยัดจากพ่อแม่ บางรายออมเงินมาตั้งแต่อายุ 16-17 ปีและบางรายเริ่มออมเงินเมื่ออายุ 30 ปี โดยเริ่มจากการใช้สิ่งของเครื่องใช้โดยไม่ยึดติดกับความทันสมัยมากนักจะทำให้สามารถใช้ได้ยาวนานโดยไม่ต้องซื้อ เช่น กางเกงขาสั้นที่ใส่มาเป็นสิบปีจนถึงปัจจุบัน และจะใช้เงินจับจ่ายซื้อของที่จำเป็นเท่านั้นแต่ไม่ถึงกับต้องอดอยากทำให้ตนเองเดือดร้อน การมีพฤติกรรมเก็บออมเงินตั้งแต่วัยเด็ก โดยได้รับการอบรมสั่งสอนจากพ่อแม่ เช่น การนำเงินค่าขนมที่เหลือจากการไปโรงเรียนนำมาหยอดใส่กระปุกทุกวัน เมื่อกระปุกเต็มนำไปฝากไว้กับธนาคารออมสินที่ให้ในเรื่องของบัญชีที่ให้เป็นการกระปุกออมสินมาแทน ส่งผลให้เกิดความสนุกสนานและมีกำลังใจในการประหยัดและเก็บออมอยู่เรื่อยไป และในบางรายมีพฤติกรรมการประหยัดโดยเริ่มต้นจากการได้รับเงินเดือนในแต่ละเดือนมีการแบ่งสัดส่วนเงินที่ต้องเก็บออมและเงินที่ถูกนำมาใช้ไว้อย่างชัดเจน โดยเงินที่ถูกเก็บออมจะไม่มีถูกนำมาใช้เป็นอันขาด ซึ่งถือเป็นหลักการปฏิบัติในการใช้จ่ายเงินอย่างประหยัดอย่างเคร่งครัด ยกตัวอย่าง เช่น หากมีเงินเดือนเดือนละ 20,000 บาท เงินที่ถูกนำไปใช้จ่ายตลอดทั้งเดือน คือ 15,000 บาท และเงินที่ถูกเก็บ คือ 5,000 บาท เงินในส่วนดังกล่าวจะไม่ถูกนำมาใช้เด็ดขาด หรือเรียกได้ว่า มีพฤติกรรมการใช้เงิน แบบเก็บก่อนใช้ รายละเอียดดังกล่าวคำสัมภาษณ์

เห็นต้นแบบมาจากคุณพ่อคุณแม่ คุณพ่อคุณแม่ค้าขาย ออมให้เห็นและก็จะไม่ค่อยให้ใครหยิบยืมหมายถึงคนที่ไม่ค่อยสนิทมาหยิบยืมจนตอนนี้ก็เห็นว่ามันส่งผลให้เราเงินแหล่งที่มาของเงินทุกวันนี้ที่โดยส่วนใหญ่แล้วเนี่ยคุณพ่อคุณแม่ให้มากกว่าการทำงานเสียด้วยซ้ำก็โชคที่ได้ส่วนนั้น (สุชน วัฒนพงษ์วานิช, 2559)

ตั้งแต่เริ่มมีเงินเก็บก็ออมแล้วประมาณ 16-17 ปีก็ต้องเริ่มเก็บแล้ว ตอนนั้นน้อยๆ ก็ค่อยๆ เก็บไปเรื่อยๆ คือมีเท่าไรหว่าก็จะเก็บเท่า นั้นเพราะถ้าไม่มีความฟุ่มเฟือยเราจะไม่ใช่ของที่เรายากได้ เราจะใช้เท่าที่จำเป็น เราจะกินเท่าที่เราเงินเราพอมี เราจะไม่กินเกินตัวเราจะไม่ใช่เกินตัวก็จะเริ่มออมแบบนั้น (อรชума ฟองวัฒนาภูค, 2559)

พี่เริ่มออมเงินตอนสามสิบกว่าๆ อาจจะช้าไปแล้วแต่สมัยก่อนอาจจะไม่ช้าแต่ปัจจุบันเนี่ยมันจะช้า ปัจจุบันนี้คนที่เริ่มทำงานต้องรีบออมเลย ฉะนั้นเราจบมหาวิทยาลัยไปเรามีเงินหลักหมื่น สองหมื่น สี่หมื่น เธอต้องเริ่มเก็บออม สมมตินะเราจบปริญญาตรีเราได้เงินเดือนสองหมื่นสมมตินะเธอจะต้องเก็บประมาณห้าพันเก็บขึ้นมาเลยห้าพัน อีกหมื่นห้าเป็นค่าใช้จ่ายส่วนตัวค่าใช้หนี้ บัตรเครดิตต่างๆ ให้พ่อแม่ ให้น้องให้ตัวเอง หมื่นห้าเธอจะต้องพอดีใช้ให้ครบใน 1 เดือน ห้ามไปแตะต้องเงินห้าพันนั้น เงินห้าพันเนี่ยต้องเก็บไว้ เธอห้ามไปแตะมัน เพราะว่าอีกหน่อยเก็บไปเรื่อยๆ มันก็จะเงินก้อนและก็จะช่วยเธอได้ตอนเธอแก่ ความคิดที่พี่บอกว่าต้องเก็บก่อนห้ามใช้ก่อน (อรพิน ทรงธรรมวัฒน์, 2559)

การเก็บเงินเนี่ยนะ ก็ไม่ใช่ว่าจะเบียดเบียนตัวเองจนเกินไปนัก จะกินจะอะไรนี่ก็ไม่ใช่ความฟุ่มเฟือย เรียกว่ากินก็กินอย่างคุ้มค่า ไม่มีการทิ้งขว้างของใช้ทุกอย่าง ก็ใช้คุ้มค่าหมด เสื้อผ้าเอะอะไรต่างๆ พวกนี้เอะก็ใช้อย่างคุ้มค่า ตอนนี้อะไรที่เกินต้องการ เรียกว่ามันมีสติในการใช้เงินมากกว่า คุณซื้อมาคุณควรใช้ ของมาเก็บจนเต็ม ถ้าซื้อเข้ามาแล้วไม่ใช่มันคือขยะ ปีก็ไม่ใช่คือมันมีสติในการใช้เงินมากกว่า บางครั้งไอ้ที่รกๆ อะนอกจากเป็นของที่เรารู้แล้วก็คือของแถม สมัยก่อนเนี่ยซื้ออะคือซื้อไอ้ที่เราจะใช้อะ นิสัยเป็นอย่างนั้นไม่ได้ซื้ออะไรที่เราอยากได้ ต้องว่าอย่างนั้น เราเก็บไอ้พวกกระจุกกระจิกเนี่ยไปซื้อทองไม่ดีกว่าหรือใช้ไหมเราก็เก็บสะสมไปซื้อทอง (นพวรรณ กาศวิเศษ, 2559)

ช่วงแรกที่เริ่มทำงานก็ประหยัด จะไม่มีการสุรุ่ยสุร่าย ก็เริ่ม “ผ่อน” มาเรื่อยๆ คำว่า “ผ่อน” นี้หมายถึงการเก็บเงินตอนแรกก็เหนียวหน่อย บั้นปลายก็พอเก็บพอมีสร้างบ้านได้ พอมีอะไรทุกอย่างแล้วเรายังผ่อนอยู่เหมือนเดิมผ่อนแต่ลักษณะการผ่อนก็จะไม่เครียดกับเรื่องการออมเงินมากแล้ว จะเริ่มคลาๆ เริ่มใช้จ่ายเริ่มกินอาหารแพงๆ เริ่มอะไรยังงี้ ซื้อของก็ถูกลงอยากได้อะไรก็ซื้อให้ แต่ก็ยังผ่อนเงินไปกับการออมเงินอยู่ (ชูศักดิ์ วิรัชชัย, 2559)

คือในความคิดเนี่ยนะถ้าเราใช้เราไม่จำเป็นต้องใช้เงินทั้งหมดที่เราหาได้ถ้าเหลือเราก็กินกิน เนี่ยเสื่ออย่างนี้ กางเกงก็ใส่อย่างเนี่ยบ้างก็ใส่กินสิบปี เสื้อผ้าเนี่ยมันประหยัดไปตั้งเยอะแล้ว อาหารเนี่ยเราอยู่คนเดียวเราอยากไปกินอะไรเราก็เดินไปแพงมั่งถูกมั่งมันก็ไม่มีอะไร ค่า

รักษาพยาบาลบ้างก็ฟรี อย่างดีเนี่ยบ้างก็ซื้ออาหารเสริมมากิน ก็แค่นั้นเองมันก็ไม่เท่าไร (ดลพร โอภาส, 2559)

เริ่มต้นตั้งแต่เด็กๆแม่สอนให้เก็บตังค์ไว้ พี่น้องในบ้านก็ออมแข่งกัน แข่งกันออม ตอนเล็กอะ ตอนไปโรงเรียนแม่บอกว่าเหลือมาให้ใส่กระปุกทุกครั้งเหลือเราก็เอาใส่กระปุก พอเยอะเข้าเยอะเข้าก็เอาไปฝากธนาคารออมสิน สมัยนั้นที่เค้าแจกกระปุกออมสินชอบตรงที่ เค้าแจกกระปุกด้วย (กาญจนา เกียรติโอภาส, 2559)

การประหยัด การออมคือการรู้จักประหยัด การรู้จักประหยัดทำให้เรารู้สึก เราเข้าใจ ว่าการใช้เงินอย่างมีเหตุผล พอประมาณนั้นจะเป็นหลักการสำคัญสำหรับการอดออม การอดออม ไม่ได้หมายความว่า เราจะไปอดอยากทั้งหมด ไม่ใช่ ใช้เท่าที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตทั้ง ครอบครัว นี่ประมาณเท่าไร แล้วก็ควรจะอดออมไว้อย่างน้อยเดือนละสักเท่าไร ไม่พอเราก็ สามารถเบิกมาใช้ได้ (ชุมพล อุดมมาลัย, 2559)

1.3 คุณค่าในการพึ่งพาตนเองและไม่เป็นภาระกับลูกหลาน

ผู้สูงอายุให้ความสำคัญของการออมเงิน โดยให้เหตุผลว่าการมีเงินออมจะช่วยให้สามารถพึ่งพาตนเองได้โดยไม่เป็นภาระลูกหลานเมื่อเกิดความจำเป็น เช่น ขามเจ็บป่วย ค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน โดยไม่ต้องพึ่งพิงลูกหลานด้วยเหตุผลที่ว่าทุกคนต่างก็มีภาระ ผู้สูงอายุบางรายมีการเตรียม ตัวและวางแผนการใช้ชีวิตในช่วงบั้นปลายของตนเองเป็นอย่างดี มีความเข้าใจถึงศักยภาพทางด้านร่างกายของตนเองเป็นอย่างดี กล่าวคือ มีความเข้าใจในเรื่องของร่างกายที่ไม่เอื้ออำนวยให้สามารถทำงานได้เต็มประสิทธิภาพเหมือนเมื่อครั้งวัยหนุ่มสาว นอกจากนั้นผู้สูงอายุยังมีความเข้าใจในเรื่องของสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป อธิบายคือ สภาพเศรษฐกิจคือ ข้าวของเครื่องใช้ที่แพงมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะค่ารักษาพยาบาลที่ผู้สูงอายุต้องประสบกับเรื่องเจ็บ ไข้ได้ป่วยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ตรงกันข้ามค่ารักษาพยาบาลที่สูงขึ้นตามวิทยาการทางการแพทย์ที่ก้าวหน้าไปในทุกๆวัน สภาพสังคม คือ สังคมไทยมีลักษณะความเป็นอยู่ที่เล็กลง ในหนึ่งครอบครัว อาจมีเพียง พ่อ แม่ ลูก แต่เพียงเท่านั้น การให้ความช่วยเหลือ หรือ การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ระหว่างญาติสนิทมิตรสหายจึงไม่ปรากฏให้เห็นมากนัก ผู้สูงอายุได้ตระหนักถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจึงมีการวางแผนในการใช้ชีวิตในช่วงบั้นปลายของตนเองเป็นอย่างดี โดยเริ่มจากการเก็บออมเงินให้มากพอที่จะทำให้ชีวิตของตนเองไม่ลำบากและไม่เป็นภาระให้กับลูกหลาน รายละเอียดดังกล่าว

“อ้าวก็เดี๋ยวแก่ไม่มีงานทำแล้วเราก็ไม่มีคนเลี้ยงไข้ใหม่ ลูกก็โตเค้าก็ต้องไปเลี้ยงลูกตัวเอง” (ชูศักดิ์ วิรัชชัย, 2559)

อยากจะช่วยตัวเองให้ได้ตลอดชีวิตโดยไม่ต้องพึ่งคนอื่น จริงๆแล้วป้าคิดว่าอันนี้เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดนะ เพราะว่าเราต้องเข้าใจตัวเราเองนะค่ะว่าเรามีความสามารถหาเงินได้เท่าไรหรือจำเป็นต้องใช้จ่ายเท่าไร และเราจำเป็นที่ไปถึงเวลานี้ในช่วงตอนปลายอายุนี้นี้เราต้องทำอะไรบ้าง คือนอกจากว่ากินอยู่อย่างนี้แล้วเนี่ยเราต้องบวกค่ารักษาพยาบาลเข้าไปด้วยการดูแลตัวเองเข้าไปด้วย และตอนนี้ถ้าหากว่า เราคิดว่าเราต้องพึ่งคนอื่นเนี่ยมันคิดไม่ได้ว่าเพราะเราไม่รู้ความจำเป็นของคนอื่นมันมีขนาดไหนจะนั้นเราต้องพึ่งตัวเองให้มากที่สุด นั่นคือเป็นจุดสำคัญที่ป้าคิดว่าป้าต้องออมเงิน (อรชума พองวัฒนาบุญ, 2559)

เนี่ยเป็นความมั่นคงของบั้นปลายชีวิต ก็ลองมาดูก็ได้ตอนนี้เราก็เห็นว่าคนที่ไม่มีเงินเนี่ยก็ต้องไปอยู่บ้านบางแคะอะไรอย่างเนี่ยก็ต้องมีคนช่วย ถ้าไม่มีเงินจริงๆเค้าก็ไม่ช่วย ไม่อยากมีบั้นปลายอย่างนั้น เราก็ควรจะไปอยู่ที่ที่เค้ามีสวัสดิการดี ให้เรามีเงินพออยู่ตัวคนเดียว เราอาจจะไปอยู่ที่ที่เค้ามี เดี๋ยวนี้เค้ามีไอ้โรงพยาบาลที่ดูแลคนแก่ ส่วนลูกเค้าบอกเค้าขอเก็บของเค้าเค้าคงไม่ให้เรา” (สุชน วัฒนพงษ์วานิช, 2559)

เค้าไม่ขอก็เรียกว่าบุญแล้ว คนยุคนี้เค้าไม่มาขอเราก็ดีแล้ว แล้วเดี๋ยวนี้เราก็ไม่ว่าเค้าอะนะเราเข้าใจเพราะว่าแค่เนี่ยเค้าใช้จ่ายเค้าเยอะกว่าเราเยอะ เค้าไม่ขอเราเราก็อเคแล้วเพื่อความมั่นคงของชีวิตในบั้นปลาย เพื่อที่ได้รักษาแล้วก็ได้หวังอะไรจะให้ลูกเลี้ยง และยังมีมาเดี๋ยวนี้เห็นสังคมแบบนี้แล้วยิ่งจำเป็นเลย ว่าจะต้องมีเงินตัวเอง (กาญจนา เกียรติโอกาส, 2559)

คือเราจะต้องพึ่งตัวเองใช้ลมหายใจของตัวเองไม่ต้องให้คนอื่นช่วยหายใจไม่ยืมจมูกคนอื่นหายใจความหมายเป็นแบบนี้ละตอนแก่จะต้องมีบ้านหลังนี้จะต้องมีเงินเก็บก้อนหนึ่งเพื่อที่เราจะได้ไม่ต้องพึ่งลูกหลานและก็จะต้องมีเงินเก็บนี้ต้องพอสมควรต้องเป็นหลักล้านขึ้นไปมันถึงจะอยู่ได้เพราะสมัยนี้หลักล้านมันก็ไม่มากเพราะว่าถ้าไม่มีตั้งค์ อีกหน่อยจะลำบากหลานก็ไม่ค่อยช่วย มีหลาน 17 คนแต่ว่าไม่มีลูกนะเพราะว่าไม่ได้แต่งงาน” (ฉลพร โอกาส, 2559)

การออมเงินคือการช่วยตัวเองไม่ต้องพึ่งพาอาศัยคนอื่นเพราะว่าถ้าเราไปขอเงินคนอื่นบ่อยๆคนเค้าจะรำคาญเพราะว่าลูกหลานเค้าก็ต้องช่วยตัวเองเธอจะไปขอเค้าทุกๆเดือน สอง

เดือนแรกสามเดือนแรกเค้าให้แต่ต่อไปเค้าก็จะราคาคุณค่าก็ไม่ต้องจะให้แม้ว่าตัวหลานจะให้ แต่ว่าสะใจหรือลูกเขยหลานเขยเค้าก็ไม่ต้องให้เพราะว่าเค้าก็มีภาระของเค้า แต่ญาติใกล้ๆ เค้าก็เต็มใจให้แต่คนในครอบครัวเค้า เค้าไม่ต้องจะให้ เข้าใจความหมายไหม ฉะนั้นเราก็ต้องพยายามคิดถึงสภาพว่าอกเขาอกเราถ้ามีคนอื่นมาขอเงินเรามากๆ เรายังไม่ชอบใช้ไหม ถ้ามาขอฉันเดือนละครั้งสองครั้งก็ไม่ว่า ก็ต้องบอกว่าต้องช่วยตัวเองต้องไปหากินเองต้องทำเองก่อนต้องเก็บเงินเอง เริ่มเก็บเงิน (จรรยา สุธา, 2559)

1.4 คุณค่าในการเป็นมรดกแก่ลูกหลาน

ผู้สูงอายุให้ความสำคัญของการออมเงิน โดยให้เหตุผลว่าการมีเงินออมสามารถเป็นมรดกให้แก่ลูกหลานเมื่อตนเองเสียชีวิต โดยจะไม่นำเงินออมในส่วนดังกล่าวไปใช้ประโยชน์หากไม่มีความจำเป็น ยกเว้นเพื่อรักษาพยาบาลตนเอง ผู้สูงอายุมองว่าทุกครอบครัวมีความแตกต่างกัน บางครอบครัวสมบูรณ์แบบบางครอบครัวเดือดร้อน ผู้สูงอายุเห็นประโยชน์จากการเก็บออมเงินเพื่อไว้ให้ลูกหลานไว้ใช้ประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาในการประสบปัญหาทางการเงินในครอบครัวตนเองแล้วลูกหลานจะลำบากและเงินส่วนนี้น่าจะเป็นประโยชน์แก่ลูกหลาน หรือหากผู้สูงอายุยังมีชีวิตอยู่หากมีลูกหลานมาขอ การให้เงินออมดังกล่าว ก็สามารถให้ได้ เหตุเพราะผู้สูงอายุมีความคิดเห็นว่า เงินมรดกที่มีความตั้งใจเก็บไว้ให้กับลูกหลาน จะมอบให้กับลูกหลานในช่วงเวลาใดก็ได้เพราะถึงอย่างไรก็ต้องเป็นของลูกหลานทั้งหมด รายละเอียดดังกล่าว

“อย่างลูกมาขอสองสามหมื่นก็เงินเค้าเนี่ยแหละผมก็คิดว่ายังงั้นนะผมก็ให้เค้าไปทยอยออก เพราะยังงี้ลูกคนเดียว ถ้าเราตายก็ต้องเป็นของเค้า เค้าจะเอาตอนไหนก็เหมือนกันผมก็คิดไว้อย่างนั้น” (ชูศักดิ์ วิรัชชัย, 2559)

“ถ้ายามชราได้ใช้แล้วก็ ถ้าไม่เจ็บป่วยไม่ชราเก็บไว้เป็นสมบัติให้ลูกทรัพย์สมบัติของลูก” (จรรยา สุธา, 2559)

“นาที่นี้คงจะไม่ใช้คงจะไม่ใช้เงินก่อนนี้ มันจะเป็นทรัพย์สินเป็นมรดกให้ลูกไป ทั้งที่ออมไว้ทั้งหมด มันก็ต้องให้เค้าทั้งหมดแหละไม่รู้จะให้ใครแก่ฝากชีวิตให้เค้าดูเราก่อนสิ้นลม แค่นั้นเอง” (นพวรรณ กาศวิเศษ, 2559)

“ตอนนี้ก็ต้องออมอยู่เพราะกลัวลูกลำบากหลานลำบากหลานก็ยังดี เพราะว่าก็คิดว่าครอบครัวทุกคนไม่สมบูรณ์ทุกคนนะ ถ้าเราตายเงินเราที่ตายก็ยังช่วยพวกเค้าได้ก็เอาเงินตรงนั้นให้เค้าไป” (กาญจนา เกียรติโอภาส, 2559)

1.5 คุณค่าในการเป็นเงินสำรองจากความไม่แน่นอนในชีวิต

ผู้สูงอายุให้ความสำคัญในการออม โดยให้เหตุผลว่าการออมมีความสำคัญในการเป็นเงินสำรองจากรายได้ที่ไม่แน่นอนเมื่อไม่สามารถทำงานได้ในวัยสูงอายุ ผู้สูงอายุบางรายประกอบอาชีพข้าราชการบำนาญที่ได้สิทธิประโยชน์จากการรักษาพยาบาลแล้วก็ตาม แต่หากเกิดเหตุการณ์เจ็บป่วยอย่างกะทันหันสิทธิประโยชน์ที่ได้รับไม่ครอบคลุมให้กับโรงพยาบาลที่เข้ารับการรักษา หรืออาการเจ็บป่วยในบางโรคที่ไม่ได้รับการครอบคลุมในการรักษาเช่นเดียวกัน การนำเงินออมมาใช้ในส่วนนี้จึงมีความสำคัญ นอกจากนั้นค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมบ้านจากภัยธรรมชาติและค่าใช้จ่ายประจำวันที่มีแนวโน้มสูงขึ้นทุกวันตามค่าครองชีพที่สูงขึ้น รายละเอียดดังกล่าว

จบมาก็ทำงานเลย เริ่มแรกก็ให้พ่อแม่ พอแต่งงานก็มาแบ่งให้ครอบครัว หลังๆพอพ้นภาระลูกแล้วเราก็เก็บไว้เป็นค่ารักษาพยาบาลส่วนตัวเราเลย ถึงแม้ว่าเราจะเบิกได้ก็จริง แต่บางครั้งไม่สบายเราไม่ได้ไปโรงพยาบาลหลวงตลอด บางครั้งเราถูกเงินเราก็ไปโรงพยาบาลที่มันใกล้ที่สุดก็คือโรงพยาบาลเอกชน (ชุมพล อุดมมาลัย, 2559)

“ตอนแก่เราไม่มีแรงความคิดเราก็ไม่มีความสามารถเราก็ไม่มี เราก็ต้องเก็บตั้งแต่สาว ๆ เก็บเล็กเก็บน้อยต้องรีบเก็บเพื่อว่าจะได้มีเงินก้อนไว้ช่วยรักษาตนเองและได้ใช้จ่ายนิดๆหน่อยๆ” (อรชума ฟองวัฒนานุกูล, 2559)

“ถ้าเราออมไว้เป็นก้อนเมื่อยามเราเจ็บป่วยหรือว่าชรภาพเราก็ยังมีเงินก้อนนี้ได้ใช้สอยอย่างนี้ไม่ต้องรบกวนใคร” (อรพิน ทรงธรรมวัฒน์, 2559)

คือเวลาถ้าเราไม่มีเงินใช้มีเหตุปัจจุบันทันด่วนเจ็บไข้ได้ป่วยอะไรต่างๆไม่เฉพาะตัวเราหรือครอบครัวเราเนี่ยถ้าหากเราไม่มีเงินออมแล้ว เราไม่สามารถที่จะนำมาแก้ไขปัญหาก็เกิดขึ้นกับตัวเรา ครอบครัวเราได้ ถึงแม้ว่าทางราชการจะช่วยออกเงินไรต่างๆบางอาการของอาการไข้เจ็บป่วยทางร่างกายเค้าไม่ได้ให้เพราะเราต้องจ่ายเอง อันนี้ทำให้ผมและครอบครัวเนี่ยจากการอดออมทำให้สามารถยืนอยู่ได้มาตลอด (ประสงค์ สุ่นศิริ, 2559)

ไว้ใช้จ่ายเวลามันเกิดปัจจุบันทันด่วน อย่างสมมติบ้านพังน้ำท่วมบ้านอย่างเนี่ยถ้าเรามีเงินออมเราก็จะได้ใช้เงิน เงินก้อนนี้มาบูรณะ มาซ่อมแซมที่อยู่อาศัย แล้วก็ทำบุญทำทานด้วยช่วยเหลือผู้ที่ยาก โอกาสอะไรยังงี้เป็นบางส่วนที่เราจะช่วยได้ (คณพร โอภาส, 2559)

“เงินที่เก็บไว้ต้องใช้มันเพราะว่ามันถึงเวลาที่ต้องใช้ สมมติต้องซ่อมแซมบ้านใช้ไหม สมมติต้องฝากเงินในธนาคารแสนนึง สมมติได้ดอกเบี้ยยสองพันฉันทก็เอาไม่เป็นไรวะ ก็เอาเบิกมา

“เงินฝากประจำเอาไว้เคลือบครครคิดนิดหน่อย มีต้องมีเพราะว่าเดี๋ยวป่าต้องใช้ เวลาป่าจ่ายจ่ายเบี้ยประกันชีวิตเบี้ยอะไรต่างๆ แล้วก็ย้ายจากไอ้กองทุนนี้ไปอยู่เงินฝาก เราก็หักตัดยอดง่ายดีไม่ต้องถือเงิน” (อรชума ฟองวัฒนานุกูล, 2559)

“มีเงินฝากประจำนิดหน่อยไม่เยอะ ก็เพิ่งจะมาเริ่มออมตอนสี่สิบกว่า เมื่อก่อนอาจจะไม่เยอะแต่ก็ยังอยากฝากอยู่ มันก็ภาระมันก็เริ่มเบาแล้วลองฝากดูดีกว่าฝากออมทรัพย์” (ชুমพล อุดมมาลัย, 2559)

ส่วนใหญ่จะฝากออมทรัพย์ไม่ชอบที่เป็นแบบพวกฝากเวลาแล้วก็ถอนไม่ได้เราเป็นคนที่เป็นแบบว่านี่จะใช้สตางค์เราก็อยากจะใช้ก็ถอนออกมา จะกินไว้ส่วนนี้ออม อะไรอย่างนี้จะไม่ชอบอะไรที่มันระยะยาวเกินไปแล้วต้องมันไม่มีดอกให้ใช้แล้ว และเป็นคนที่ชอบได้ดอกเบี้ยรายเดือน หกเดือนบ้าง ให้เห็นว่าเงินมันงอกเพิ่มขึ้น ให้มันมีดอก แต่ว่าเงินต้นเราก็จะยึดตรงนี้ (อรพิน ทรงธรรมวัฒน์, 2559)

เพราะผมเป็นทหาร ไร ทหารไทย เมื่อก่อนเป็นของทหารที่หุ้นส่วนเยอะ กองทัพ แต่ตอนนี้ผมไม่ทราบว่าเป็นยังไรบ้างเริ่มต้นฝากกรุงไทยตอนเป็นนักรการเมืองอยู่ที่สภา แล้วมีธนาคารกรุงไทยที่รัฐสภา มีสองธนาคารกรุงไทยกับทหารไทย มีเงินน้อยมันก็แค่นี้แหละ เป็นในรูปแบบเงินฝากประจำ ดอกเบี้ยสมัยก่อนมากกว่าสมัยนี้ ผมจำไม่ได้แล้ว ดอกเบี้ยมันก็ถมทับถมทับเข้าไปเงินฝากแล้ว (ประสงค์ สุ่นศิริ, 2559)

ส่วนใหญ่ก็ฝากเป็นออมทรัพย์ก่อนพอได้ยอดสูงก็ฝากเป็นประจำพอประจำเค้าจะได้ดอกเบี้ยสูงกว่า ประจำ 12 เดือนมัน 24 เดือนแล้วแต่โปรโมชัน ดูดอกเบี้ยเป็นหลักเพราะว่าเป็นเงินที่เราจะเอาไว้หมุนแบบว่าไม่ต้องใช้แรงงานอะ ไม่ต้องออกกำลังเป็นเงินที่เอาไว้ให้มันมีดอกหมุนเวียนมาใช้ได้อะไรอย่างเนี่ย คือว่าเราไม่ต้องลงทุนอะ แค่เอาเงินก้อนเก็บไว้และก็ได้ดอกเบี้ยปันผลอะไรพวกนี้ (จรรยาตรี สุขใส, 2559)

“ลักษณะการออมเงินเน้นเป็นแบบฝากกับธนาคาร เป็นฝากประจำบ้าง เหตุที่เลือกฝากเงินกับธนาคารเพราะไม่อยากจะเสี่ยง คือถ้าในหุ้นมันเรื่องเสี่ยง” (สุชน วัฒนพงษ์วานิช, 2559)

“มีเงินฝากประจำเหมือนกันเดี๋ยวนี้อีกยังพอมือคือว่าพอได้มองว่าเงินฝากประจำไม่ค่อยได้ประโยชน์นะเพียงแต่มันดีสำหรับเมื่อไหร่เราต้องการใช้เงินเราก็ไปถอนได้เลย” (ชูศักดิ์ วิรัชชัย, 2559)

เราก็เอาฝากธนาคาร แต่ส่วนโบนัสออกเราก็ฝากหรือว่าเงินซัมเมอร์ได้เราก็ฝาก เราก็ไม่ใช่จะออมทุกเดือนแต่ละเดือน เดือนเท่าไรก็เสียเวลา ฝากแบบออมทรัพย์พิเศษของธนาคารอาคารสงเคราะห์มันอยู่น้ำโรงเรียนเซนต์โยมิ้งง่ายคือออกจากโรงเรียนก็เจอธนาคาร สะดวก ดอกเบี้ยมันไม่เยอะแต่ก็ฝากเพราะมันสะดวกมันใกล้เวลาเรามีเงินก้อนเราก็ไปใส่อะไร ยังไง ตอนนี้อยู่ยังงั้นอะ นึกก็เบิกมาต้องเยอะแล้วนะนี่ก็พยายามเอาไปใช้หนี้ธนาคารที่เราเบิกจากรามาไปใช้หนี้เอาไปใช้หนี้ตัวเองใจ (ดลพร โอภาส, 2559)

2.2 ประกันชีวิต

จากการศึกษา พบว่า ผู้สูงอายุเลือกการออมในรูปแบบของการประกันชีวิตสะสมทรัพย์ที่ให้ผลตอบแทนทุกๆปี ระยะเวลาในการจ่ายเบี้ยประกันเป็นระยะตั้งแต่ 5 ปี 10 ปี 15 ปี 20 ปี โดยผู้สูงอายุให้ความสำคัญของเงินคืนเมื่อครบสัญญาการทำประกัน มีการเปรียบเทียบผลตอบแทนระหว่างเงินฝากธนาคารกับการออมเงินกับประกันชีวิต กล่าวคือ การออมเงินลักษณะประกันชีวิตให้ผลตอบแทนที่สูงกว่าแต่มีการการออมเงินในลักษณะที่ยาวนานกว่า การทำประกันชีวิตมีเงื่อนไขในเรื่องของการตรวจสอบสุขภาพ ซึ่งผู้สูงอายุที่ต้องการทำประกันชีวิตมักไม่ผ่านในเรื่องของการตรวจสอบสุขภาพเนื่องจากมีโรคประจำตัวอยู่มากและโดยส่วนใหญ่บริษัทประกันจะไม่รับทำประกันหากตรวจเจอ หรือรับทำประกันแต่อาจต้องจ่ายค่าเบี้ยประกันที่สูงมากกว่าปกติ ผู้สูงอายุจึงไม่ได้ให้ความสำคัญกับการทำประกันชีวิตเพราะเนื่องจากการจ่ายค่าเบี้ยประกันที่สูงแล้ว ยังมีในเรื่องการได้รับสวัสดิการจากหน่วยงานที่ตนเองเคยทำงานอยู่ ผู้สูงอายุบางส่วนใช้สิทธิบัตรทองและบัตรผู้สูงอายุ ในการเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลได้โดยไม่ต้องทำประกันเกี่ยวกับสุขภาพ ผู้สูงอายุส่วนหนึ่งได้แสดงความคิดเห็นในการไม่เลือกทำประกันชีวิตเพราะเนื่องด้วยอายุและการใช้ชีวิตที่ไม่โลดโผนมากนัก ความเสี่ยงที่จะเกิดอุบัติเหตุจึงน้อยหรือแทบไม่เกิดขึ้นเลย จึงเลือกที่จะไม่ทำประกันชีวิต รายละเอียดดังคำสัมภาษณ์

ประกันชีวิตมีเยอะเลย คือประกันชีวิตมันก็คือ ป้าจะเลือกประกันชีวิตชนิดที่เรียกว่ามันเหมือนการออมเงิน สะสมทรัพย์ มันก็จะไม่โดนหักมากและตอนนี้ไอ้ผลตอบแทนระยะสุดท้ายเนี่ยมันจะสูง มองเรื่องผลตอบแทนด้วย เพราะว่าอย่างเนี่ยป้าตั้งแต่สมัยนั้นอะ ดอกเบี้ยมันการันตีเนี่ยปีละหกเปอร์เซ็นต์ ไซ้ไหมและถ้าคิดถึงตรงเนี่ยเนี่ยกำไรไซ้ไหม นั้นแหละป้าก็คิดถึงตรงเนี่ยนั้นแหละป้าก็ได้อย่างนั้นแหละถึงเวลาป้าได้เงินก้อนและอีกอย่างนึงอะเงินก้อนอย่าให้เห็นว่ามีเงินในกระเป๋า ไซ้ถ้ามีเงินในกระเป๋าเราก็จะไซ้ไอ้ตรงเนี่ยจะไซ้ก็ไซ้ยกหน้อยอะไรอย่างนี้ อย่าเห็นเงินสดๆอย่างนี้ไม่เอา เปลี่ยนเป็นอย่างอื่นไซ้ไหม (อรชมา ฟองวัฒนากุล, 2559)

ก็ออมตั้งแต่เนิ่นๆ เริ่มออมตั้งแต่ประกันสะสมทรัพย์ ประกันชีวิตของไทยประสิทธิ์ ประกันภัย ที่มันมีประกันส่งเบี้ยเป็นรายปีแล้วก็พอครบกำหนด 20 ปี จะได้เงินคืนเท่าไร? เท่าไร? และระหว่างที่ประกันเนี่ยมันจะมีการคืนเงินให้ เริ่มต้นจากการทำประกันพอที่จะว่า พอที่จะผ่อนได้พอที่จะชำระได้ และพอต่อปีได้ออกมาเป็นปันผล ได้เงินคืนก็ถือว่าเป็นเรื่องดีนะ (สุชน วัฒนพงษ์วานิช, 2559)

อันนี้ผมแปลกนะผมก็ไม่เชื่อผมเป็นข้าราชการบำนาญผมมีสวัสดิการอยู่แล้วผมก็เลยไม่อยากยุ่ง ไม่เคยคิด เคยๆ สนใจเคยจะทำแต่แล้วก็คิดไปคิดมาผมก็คิดว่าเค้าทำคงได้ประโยชน์นะ เราเนี่ยถ้าเราไม่เป็นไรเราเสียประโยชน์ ตามหลักต้องเป็นยังงั้น ต้องดูนิสัยเราด้วยเราไม่ใช่คนโลดโผนเราไม่ใช่คนชอบท่องเที่ยวอะไรยังงี้ (ชูศักดิ์ วิรัชชัย, 2559)

ไม่เหมาะที่จะซื้อตอนนี้เพราะว่าถ้าป่าไม่สบายจริงๆ เนี่ยป่ามีบัตรทองและก็มีบัตรผู้สูงอายุแล้วพอเสร็จแล้วเนี่ย แล้วก็อีกอย่างนึงเนี่ยที่ป่ารักษาอยู่ตรงนี้ป่าเป็นเบาหวาน ฉะนั้นเวลาไม่สบายป่าก็เดินไปกาชาดแล้วบ้านป่าได้ยาฟรีตลอดเจอหมอไรตลอด ไม่เสียอะไรเลย (อรพิน ทรงธรรมวัฒน์, 2559)

“ประกันชีวิตมันนี่เราอายุเยอะมันก็ไม่รับ เรื่องสุขภาพแล้วก็เรามีโรคประจำตัวหลายอย่างอยากจะประกัน ประกันก็ไม่รับ” (ดลพร โอภาส, 2559)

2.3 สหกรณ์ออมทรัพย์

จากการศึกษา พบว่า ผู้สูงอายุเลือกการออมในรูปแบบสหกรณ์ออมทรัพย์ ได้แก่ สหกรณ์ออมทรัพย์ โรงงานยาสูบ สหกรณ์ออมทรัพย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสหกรณ์ออมทรัพย์ การประปาส่วนภูมิภาค เนื่องจากผู้สูงอายุทำงานในหน่วยงานที่มีการจัดตั้งของสหกรณ์ เหตุผลที่ผู้สูงอายุที่เกษียณอายุราชการเลือกการออมเงินกับสหกรณ์ออมทรัพย์ที่ตนเองเคยทำงานอยู่ เนื่องจากสหกรณ์ออมทรัพย์ ให้ผลตอบแทนที่สูง ไม่เสียภาษี และมีความเสี่ยงน้อย รายละเอียดดังกล่าว

“เราก็ฝากที่สหกรณ์เราไม่ต้องเสียภาษี สหกรณ์ของการประปาไม่เสียภาษี แล้วก็ปันผลสูง” (กาญจนา เกียรติโอภาส, 2559)

“อย่างตอนนี้ผมก็ฝากสหกรณ์ก็ดอกเบี้ยดีหน่อย เอาสะดวกใกล้ๆ อันนี้ก็อยู่ในจุฬา” (ชูศักดิ์ วิรัชชัย, 2559)

“ผมเอาเงินไปฝากที่สหกรณ์ที่ไม่นอกระบบหรืออะไรที่เค้าเป็นข่าวกันเครดิต ยูเนี่ยนนี้ไม่เอานอกระบบคือหมายถึงว่าไม่มั่นคง เชื่อถือไม่ได้ ผมเอาเงินไปฝากไว้ที่สหกรณ์ที่ที่ ผมเคยทำงานอยู่อันนี้ไว้ใจได้” (สุชน วัฒนพงษ์วานิช, 2559)

2.4 ทรัพย์สินและอสังหาริมทรัพย์

จากการศึกษา พบว่า ผู้สูงอายุมีการออมในรูปแบบของการลงทุนที่เป็นทรัพย์สิน คือกองทุนรวมที่มีความเสี่ยงไม่มากและให้ผลตอบแทนที่สูงการฝากเงินกับธนาคาร การเลือกซื้อ หุ้นกู้ที่ให้ผลตอบแทนที่คงที่และสม่ำเสมอและให้ผลตอบแทนที่สูงกว่าการออมในรูปแบบอื่น การเลือกซื้อสลากออมสินที่ให้ในเรื่องของผลรางวัลที่เมื่อถูกรางวัลได้ในเรื่องผลตอบแทนที่มากตาม ข้อกำหนดของธนาคาร การเลือกซื้อพันธบัตรรัฐบาลที่ในเรื่องของผลตอบแทนที่มั่นคงโดยผู้สูงอายุ ให้ความเชื่อมั่น คำว่า “รัฐบาล” โดยคิดเห็นว่าหากลงทุนไปไม่ล้มแน่นอนและผลตอบแทนของ พันธบัตรรัฐบาลให้มากกว่าเงินฝากธนาคาร โดยระยะเวลาการซื้อพันธบัตรรัฐบาล คือ 5 – 10 ปี การ เลือกซื้อทองคำ เหตุเพราะทองคำที่มีมูลค่าการขึ้นมากกว่าลง และยังสามารถแปรเปลี่ยนเป็นเงินสด ได้สะดวกกว่าการฝากเงินในลักษณะอื่น การเลือกซื้อและสะสมเครื่องลายคราม เครื่องเบญจรงค์ ที่ ให้ทั้งคุณค่าทางด้านจิตใจที่นับว่าเป็นวัตถุ โบราณที่มีมีคุณค่าทางด้านจิตใจ และให้คุณค่าทางด้าน มูลค่าที่ทั้งเครื่องลายคราม เครื่องเบญจรงค์ มักมีราคาสูงขึ้นตามอายุที่มากขึ้นตามด้วย

ผู้สูงอายุยังมีการออมในรูปแบบการลงทุนอสังหาริมทรัพย์ เช่น ซื้อคอนโด ทาวน์เฮ้าส์ และบ้านเดี่ยว โดยมองเห็นว่าเงินมีหน่วยที่เล็กลง การเลือกซื้อ คอนโด ทาวน์เฮ้าส์ และบ้านเดี่ยว การนำไปปล่อยเช่า และขายต่อ โดยทั้งนี้ทำเลที่ตั้งที่เลือกซื้ออสังหาริมทรัพย์ เช่น บ้าน คอนโด ทาวน์เฮ้าส์ มีความสำคัญเช่นกัน กล่าวคือ หากเลือกทำเลได้ดี เช่น ได้ซื้อคอนโดที่อยู่ติดกับ มหาวิทยาลัย โอกาสที่มีผู้สนใจเช่าต่อเนื่องจึงมีมาก แต่หากเลือกซื้ออสังหาริมทรัพย์ที่ทำเลไม่ เหมาะสมกับการเช่าอยู่อาศัยหรือทำกิจการ โอกาสสร้างรายได้จากการปล่อยเช่า หรือขายต่ออาจมี โอกาสน้อยและให้ผลกำไรที่น้อยตามไปด้วย อย่างไรก็ตามการเลือกซื้ออสังหาริมทรัพย์ยังคงสร้าง รายได้ให้กับผู้สูงอายุได้อย่างยาวนานและสม่ำเสมอ และเมื่อนำไปขายต่อมักจะได้กำไรจากการขาย ด้วย รายละเอียดดังกล่าวคำสัมภาษณ์

มีทองมีเครื่องลายครามสมัยเก่าแก่สมบัติของแม่แล้วมันก็ตกมาของเรา เราก็เมื่อที่ จะดูแลเหมือนกัน สมัยก่อนนี้บอกแม่เอาไปขายเถอะ ให้อพวกกระเบื้องถ้วย กะลาแตก อะไรยังงี้ มันเป็นของลายครามสมุทรนานแล้วมันตกทอดมา มีอยู่ครั้งนึงไปบางปู เมืองโบราณที่บาง ปูนะ ของสมัยใหม่ทั้งนั้นเลยนะเราเห็นชามเซ็ญเราก็ถาม ขนาดของสมัยใหม่เค้าขายต้องใบละ ห้าพัน เล็กหน่อยพันกว่า เป็นหมื่นบางทีเป็นหมื่น ขนาดของใหม่ๆทำใหม่เลยนะ ของเราอะ

เทพพนมของเก่าๆอะ กลับมาบ้านแม่ๆไม่ต้องขายแล้วเอาขึ้นตู้เก็บเก็บเลยโชว์อย่างน้อยเพิ่งเห็นคุณค่าว่าเอออย่างนี้เนอะมันเป็นความสุขทางใจ เพราะถ้าเราจัดสรรจริงๆก็เอาพวกนี้มาเปลี่ยนเป็นเงินได้ (คณพร โอภาส,2559)

สลากออมสินคือเรียกว่าเราคิดว่าเราอาจจะมีโชคถูกมั่งตอนนี้มันไม่ถูกอะซื้อไปที่นั่งตั้งสามล้าน มีความรู้สึกว้าเหวร้างว้างนี่เป็นเรื่องที่เค้าจัดสรร เพราะอะไรรู้ไหมป่าจะถูกวางวางใหญ่เนี่ยปีละครั้งโกสัวนเกิดป่า ได้ปีนึงประมาณหมื่นนึง คือเราไม่ต้องพูดถึงรางวัลย่อยนะเพราะไอ้สามตัวสี่ตัวเราได้อยู่แล้วใช่ปะ (อรชума พองวัฒนานุกูล, 2559)

ชื่อมาประมาณสักอายุ สิบเจ็ดสิบแปดปี เอ๊ยไม่ใช่อายุสิบห้าปี ทองมันเป็นทรัพย์สินสมบัติที่เรียกว่ามันมีคุณค่าของมันมาก มันมีคุณค่าที่ไม่ผันผวนมากก่อนข้างจะนั่ง มันก็มีขึ้นมีลงนะใช่ แต่ว่าถ้าหากว่ามันถ้าเมื่อไหร่ที่มีความขาดสนเนี่ยเราก็สามารถเอาไปเปลี่ยนเป็นเงินได้ มันง่ายที่สุดอะ ถ้าเรามีทองสักสิบบาทเนี่ยเราไม่มีเงินแล้ว เราไปขายร้านทองเดี๋ยวเราก็ได้ตั้งคตามอัตราตามเรทของเค้าอย่างเนี่ย ขาดทุนตอนนี้ป้ายังขาดทุนอยู่ใช่แต่ถ้าหากว่าป้าไม่ขายมันก็ไม่ขาดทุนแต่ขายเมื่อไหร่เนี่ย เมื่อก่อนป้าซื้อราคาแพง ขายวันนั้นมันถูกลงมาป้าขาดทุนแน่นอน แต่ถ้าป้าไม่ขายอะมันจะขาดทุนใหม่ละ นั้นนะมันก็อยู่แค่นั้นแล้วต่อไป เนี่ยตอนนี้ทองมันจะขึ้นป้ายังไม่คิดจะขายเลย เพราะว่าถ้าเราขายไปแล้วเราอาจจะซื้อกลับมาไม่ได้ แต่อย่างน้อยเนี่ยในมาตรฐานครั้งนี้เราเก็บเอาไว้เพื่อว่าเมื่อไหร่เราจัดสรรอย่างที่ป้าว่าแบ่งไปขายได้เลย เราไม่ต้องไปนั่ง ไอ้ฉันจะกู้เงินที่ไหน ไม่ต้องไปนั่งดูที่ไหนเพราะอันนี้มันเปลี่ยนเป็นเงินได้ทันที (อรพิน ทรงธรรมวัฒน์,2559)

จากกองทุนมีบ้าง แต่ถือว่ามันยังเป็นผู้บริหารของผู้ที่มีความรู้อะ หุ่นนี้ก็ซื้อเองแต่อะไรบางอย่างเนี่ยมันเสี่ยง แต่ก็ซื้อบ้าง โดยจะพิจารณาจากคล้ายๆว่าความมั่นคงในธุรกิจที่เราซื้อไม่ได้บอกซื้อขายเกร็งกำไรรายวันหรือรายเดือนแบบคนอื่น มองเงินปันผลที่ได้มากับดอกเบี้ย เดี๋ยวนี้มันเปรียบเทียบกันแล้วมันบางอย่าง คือคล้ายๆไอ้หุ่นมันเป็นอะไรที่เราซื้อบางที่มันได้ประโยชน์ระยะยาว (กาญจนา เกียรติโอภาส, 2559)

เออหุ่นกุ่มาซื้อตอนหลังๆนี้ ตอนที่แบบอายุมากแล้ว แบบพอจะมีเงินเยอะขึ้นที่ซื้อหุ่นกุ่มาได้ ในสมัยสาวๆไม่ได้มองเลย เราไม่เรียนรู้เรากลัว หลังจากนั้นก็เริ่มศึกษาไป เห็นเพื่อนซื้ออะไรดีก็ซื้อตามกัน หุ่นกุ่มาเนี่ยนะเค้าบอกว่าผลตอบแทนเค้าสูง เราดูดอกเบี้ยจากธนาคารแล้วก็มาของหุ่นกุ่มาต่างกันนะ แล้วก็หุ่นกุ่มาเค้าจะประกาศก่อนว่าก็ปีเค้าจะให้ผลประโยชน์

เท่าไร ไม่เสี่ยงนะหุ้นกู้มันพิคดอกอะ เราไม่ได้ซื้อตลาดหุ้นนะ ตลาดหุ้นไม่เอา (จรรยาสุขใส, 2559)

กองทุนป่าซื้อเพราะดอกเบี้ยมันดีกว่ามันเสี่ยงนะแต่ก็รอดมาหลายทีนี่ที่คราวนี้กองทุนสุดท้ายป่าเพิ่งได้เงินเงินคืนมาเมื่อวันศุกร์ที่แล้วเนี่ย เราก็ซื้อๆ ไปถ้าเทียบดอกเบี้ยเพราะดอกเบี้ยธรรมดาเดี่ยวนั้นแค่ห้าสิบลบาท แต่ ไอ้หนี้มันดอกเบี้ยประมาณบาทห้าสิบลบาท ห้าสิบลบาทหรือสองบาทก็ไม่ว่ามันไม่มีภาษี ก็ชอบตรงนี้ (อรชุนมาฟองวัฒนาคุณ, 2559)

ก็ซื้อไว้เกร็งกำไร ส่วนใหญ่ก็จะซื้อเป็นทาวนเฮ้าส์หลังนี้ ซื้อตอนปี พ.ศ. 2535 แล้วก็บ้านพักตากอากาศ ก็อยากมีบ้านหลังที่สอง อย่างต่างจังหวัดก็อยากมีบ้านเป็นพักผ่อนอะไรก็แล้วแต่ สักร้อยกว่าโลวิ่งอยู่ประมาณ กาญจนบุรี ก็ไม่ค่อยได้คิดอะไรเพราะว่าพอมีใช้อยู่แล้ว ก็จากดอกเบี้ย อะไรบ้างแล้วก็ก็จะขายได้เพราะเกร็ง ส่วนใหญ่จะได้อะไรก็ขายทิ้งไปหลายหลังแล้ว เหลือทาวนเฮ้าส์อยู่หลังนี้ก็ให้เค้าเช่า ก็มีรายได้เดือนนึง เค้าก็เป็นคนรู้จักกัน โอนเข้าบัญชีให้ ก็มีรายได้จากตรงนี้มาด้วย (นพวรรณ กาศวิเศษ, 2559)

บ้านมีอยู่แล้ว ตึกแถวไม่มีอะนะ แต่มีคอนโด ซื้อให้เค้าเช่า ซึ่งช่วงหลังเกษียณเรา ได้เงินกองทุนสำรองเลี้ยงชีพส่วนนี้เราก็เก็บไว้แล้วก็ส่วนนี้ก็มาซื้อคอนโด เราซื้อคอนโดที่เค้ามีคนดูแลอะ ก็แบบว่าซื้อคอนโดของเค้าแล้วก็ปล่อยเช่าให้เรา เค้าเก็บเงินให้เราทุกเดือนเค้าจะโอนเข้าบัญชีให้มันเป็นของตายของชั่วๆ เพราะว่าคนเช่าก็มีตลอด เพราะว่าซื้อคอนโดอยู่แถวมหาวิทยาลัยเอแบคใจ ซื้อปีคนเช่าทันที (กาญจนา เกียรติโอกาส, 2559)

“ซื้อบ้านไว้ที่หมู่บ้านสัมมากร สุขากิจบาลสาม ซื้อตอนสมัยหนุ่มๆตอนแรกคิดว่าจะไปอยู่แล้วมันไกลไป ค่ะคนย่านนี้ก็เลยให้เค้าเช่าแล้วก็ประกาศขาย เป็นบ้านเดี่ยว พี่ขายแล้วขายเมื่อสิบปีที่แล้ว พอขายแล้วก็ว่าได้กำไรอยู่เยอะ” (ชุมพล อุดมมาลัย, 2559)

พี่สาวชักชวนให้ซื้อพวกบ้านคอนโด เค้าบอกว่าเงินเก็บมันคิดเดียวอย่าไปเก็บเงินเลยเดี่ยวนั้นเงินมันเล็กซื้อเป็นของขึ้นมา เพราะว่าเดี่ยวนั้น กว้างเดี่ยวนั้นก็สี่สิบบาทแต่ก่อนมันก็ซื้อสี่สิบบาท เดี่ยวนี้กลายเป็นสี่สิบบาทไม่ต้องกินสองจาน พี่ก็มีห้องแถวหนึ่งห้องคิดว่าจะให้เค้าแล้วไปเก็บค่าเช่าเพราะเราไม่ได้เข้าไปอยู่ เพราะตึกแถวมันทำมาหากินง่าย (อรพิน ทรงธรรมวัฒน์, 2559)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ในบทนี้เป็นการอธิบายถึงบทสรุป อภิปรายผลการศึกษาและข้อเสนอแนะงานวิจัยเรื่อง “การให้คุณค่า และลักษณะการออมเงินของผู้สูงอายุที่มาใช้บริการ ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาอาคารซิลลิคเฮ้าส์” โดยนำข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ มาประมวลความรู้ และวิเคราะห์ตามแนวคิด ทฤษฎี ผ่านการนำเสนอการศึกษาในครั้งนี้ และคิดค้นข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อเป็นประโยชน์ใน การวางแผนรูปแบบการออมที่เหมาะสมและตรงกับความต้องการของผู้สูงอายุ ตลอดจนเป็นข้อมูลแก่องค์กรที่เกี่ยวข้องในการวางแผนกำหนดแนวทางการให้ความรู้เรื่อง การออมและการเตรียมความพร้อมด้านการเงินของบุคคลก่อนเข้าสู่วัยสูงอายุ

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษา พบว่า การให้คุณค่า และลักษณะการออมเงินของผู้สูงอายุที่มาใช้บริการ ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาอาคารซิลลิคเฮ้าส์ จากผู้ให้ข้อมูลหลักทั้งหมด 10 คน ผู้วิจัย เลือกลักษณะกลุ่มลูกค้ายุโรปสูงวัย ที่มาใช้บริการ ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาอาคาร ซิลลิคเฮ้าส์ โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ตามอายุ ได้แก่ 1. ผู้สูงอายุระดับต้น มีอายุตั้งแต่ 60 – 70 ปี 2. ผู้สูงอายุระดับกลาง มีอายุตั้งแต่ 71 – 80 ปี 3. ผู้สูงอายุระดับปลาย มีอายุตั้งแต่ 80 ปีขึ้นไป โดย สามารถสรุปผลออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การให้คุณค่าการออมเงินของผู้สูงอายุที่มาใช้บริการ ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาอาคารซิลลิคเฮ้าส์

1. คุณค่าในการสร้างความมั่นคงทางการเงินให้กับตนเองและครอบครัว

ผู้สูงอายุให้ความสำคัญของการออมเงิน โดยให้เหตุผลว่าการออมช่วยสร้างความ มั่นคงทางการเงินให้กับตนเองและครอบครัวได้ เมื่อมีความจำเป็นจะได้นำเงินมาใช้จ่ายโดยไม่ต้อง ไปกู้หนี้ยืมสินเพราะไม่ต้องการมีหนี้สินเป็นสิ่งสำคัญ การออมเงินให้มีความสุขและความภาคภูมิใจ ให้กับตนเองทุกเมื่อที่ได้นำเงินที่เก็บออมมาอย่างยาวนานมาใช้ประโยชน์ให้กับตนเองและ ครอบครัวในช่วงเวลาที่ประสบปัญหาทางการเงิน เช่น เมื่อตนเองเกิดอาการเจ็บไข้ได้ป่วย เงินที่เคย เก็บออมไว้ถูกนำมาใช้ประโยชน์ในด้านการรักษาพยาบาลให้กับตนเอง เช่นเดียวกันประโยชน์จากการใช้เงินที่ออมไว้ส่งผลดีให้กับครอบครัวของตนเองด้วย การที่นำเงินออมนั้นมาช่วยเหลือจุนเจือ

ครอบครัวในช่วงเวลาที่ครอบครัวประสบปัญหาทางการเงิน เช่น เมื่อมีคนในบ้านเจ็บป่วย มีความจำเป็นที่ต้องใช้เงินในการรักษาพยาบาลเป็นอย่างมาก เงินออมได้ถูกนำมาใช้ประโยชน์ในการใช้จ่ายค่ารักษาพยาบาลให้กับคนในครอบครัวของตนเอง โดยเงินที่นำมาใช้จ่ายค่ารักษาพยาบาลนั้น มาจากการเก็บออมทั้งสิ้น ไม่มีพฤติกรรมการใช้เงินล่วงหน้า มีพฤติกรรมการใช้เงินตามสถานภาพของตนเอง คือมีน้อยก็ใช้น้อย มีมากก็ใช้เท่าที่จำเป็น ที่สำคัญคือต้องมีเงินออมอยู่เสมอไม่มีพฤติกรรมหยิบยืมหรือเป็นหนี้เป็นสินใคร

2. คุณค่าในการสร้างนิสัยการใช้จ่ายอย่างประหยัด

ผู้สูงอายุให้ความสำคัญของการออมเงิน โดยให้เหตุผลว่าการออมช่วยสร้างนิสัยการใช้จ่ายอย่างประหยัด โดยเห็นตัวอย่างการออมเงินและนิสัยการใช้เงินอย่างประหยัดจากพ่อแม่ บางรายออมเงินมาตั้งแต่อายุ 16-17 ปีและบางรายเริ่มออมเงินเมื่ออายุ 30 ปี โดยเริ่มจากการใช้สิ่งของเครื่องใช้โดยไม่ยึดติดกับความทันสมัยมากนักจะทำให้สามารถใช้ได้ยาวนานโดยไม่ต้องซื้อ เช่น กางเกงขายาวที่ใส่มาเป็นสิบปีจนถึงปัจจุบัน และจะใช้เงินจับจ่ายซื้อของที่จำเป็นเท่านั้นแต่ไม่ถึงกับต้องอดอยากทำให้ตนเองเดือดร้อน การมีพฤติกรรมเก็บออมเงินตั้งแต่วัยเด็ก โดยได้รับการอบรมสั่งสอนจากพ่อแม่ เช่น การนำเงินค่าขนมที่เหลือจากการไปโรงเรียนนำมาหยอดใส่กระปุกทุกวัน เมื่อกระปุกเต็มนำไปฝากให้กับธนาคารออมสินที่ให้ในเรื่องของบัญชีที่ให้เป็นการออมสินมาแทน ส่งผลให้เกิดความสนุกสนานและมีกำลังใจในการประหยัดและเก็บออมอยู่เรื่อยไป และในบางรายมีพฤติกรรมการประหยัดโดยเริ่มต้นจากการได้รับเงินเดือนในแต่ละเดือนมีการแบ่งสัดส่วนเงินที่ต้องเก็บออมและเงินที่ถูกนำมาใช้ไว้อย่างชัดเจน โดยเงินที่ถูกเก็บออมจะไม่มีการถูกนำมาใช้เป็นอันขาด ซึ่งถือเป็นหลักการปฏิบัติในการใช้จ่ายเงินอย่างประหยัดอย่างเคร่งครัด ยกตัวอย่างเช่น หากมีเงินเดือนเดือนละ 20,000 บาท เงินที่ถูกนำไปใช้จ่ายตลอดทั้งเดือน คือ 15,000 บาท และเงินที่ถูกเก็บ คือ 5,000 บาท เงินในส่วนดังกล่าวจะไม่ถูกนำมาใช้เด็ดขาด หรือเรียกได้ว่า มีพฤติกรรมการใช้เงิน แบบเก็บก่อนใช้

3. คุณค่าในการพึ่งพาตนเองและไม่เป็นภาระกับลูกหลาน

ผู้สูงอายุให้ความสำคัญของการออมเงิน โดยให้เหตุผลว่าการมีเงินออมจะช่วยให้สามารถพึ่งพาตนเองได้โดยไม่เป็นภาระลูกหลานเมื่อเกิดความจำเป็น เช่น ยามเจ็บป่วย ค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน โดยไม่ต้องพึ่งพิงลูกหลานด้วยเหตุผลที่ว่าทุกคนต่างก็มีภาระ ผู้สูงอายุบางรายมีการเตรียมตัวและวางแผนการใช้ชีวิตในช่วงบั้นปลายของตนเองเป็นอย่างดี มีความเข้าใจถึงศักยภาพทางด้านร่างกายของตนเองเป็นอย่างดี กล่าวคือ มีความเข้าใจในเรื่องของร่างกายที่ไม่เอื้ออำนวยให้สามารถทำงานได้เต็มประสิทธิภาพเหมือนเมื่อครั้งวัยหนุ่มสาว นอกจากนั้นผู้สูงอายุยังมีความเข้าใจในเรื่องของสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป อธิบายคือ สภาพเศรษฐกิจ คือ ข้าวของ

เครื่องใช้ที่แพงมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะค่ารักษาพยาบาลที่ผู้สูงอายุต้องประสบกับเรื่องเจ็บไข้ได้ป่วย อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ตรงกันข้ามค่ารักษาพยาบาลที่สูงขึ้นตามวิทยาการทางการแพทย์ที่ก้าวหน้าไป ในทุกๆวัน สภาพสังคม คือ สังคมไทยมีลักษณะความเป็นอยู่ที่เล็กลง ในหนึ่งครอบครัวอาจมีเพียง พ่อ แม่ ลูก แต่เพียงเท่านั้น การให้ความช่วยเหลือ หรือ การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ระหว่างญาติสนิทมิตร สหายจึงไม่ปรากฏให้เห็นมากนัก ผู้สูงอายุได้ตระหนักถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจึงมีการวางแผนใน การใช้ชีวิตในช่วงบั้นปลายของตนเองเป็นอย่างดี โดยเริ่มจากการเก็บออมเงินให้มากพอที่จะทำให้ ชีวิตของตนเองไม่ลำบากและไม่เป็นภาระให้กับลูกหลาน

4. คุณค่าในการเป็นมรดกแก่ลูกหลาน

ผู้สูงอายุให้ความสำคัญของการออมเงิน โดยให้เหตุผลว่าการมีเงินออมสามารถเป็น มรดกให้แก่ลูกหลานเมื่อตนเองเสียชีวิต โดยจะไม่นำเงินออมในส่วนดังกล่าวไปใช้ประโยชน์หาก ไม่มีความจำเป็น ยกเว้นเพื่อรักษาพยาบาลตนเอง ผู้สูงอายุมองว่าทุกครอบครัวมีความแตกต่างกัน บางครอบครัวสมบูรณ์แบบบางครอบครัวเดือดร้อน ผู้สูงอายุเห็นประโยชน์จากการเก็บออมเงินเพื่อ ไว้ให้ลูกหลานไว้ใช้ประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาในการประสบปัญหาทางการเงินใน ครอบครัวตนเองแล้วลูกหลานจะลำบากและเงินส่วนนี้น่าจะเป็นประโยชน์แก่ลูกหลาน หรือหาก ผู้สูงอายุมียังมีชีวิตอยู่หากมีลูกหลานมาขอ การให้เงินออมดังกล่าว ก็สามารถให้ได้ เหตุเพราะ ผู้สูงอายุมีความคิดเห็นว่า เงินมรดกที่มีความตั้งใจเก็บไว้ให้กับลูกหลาน

5. คุณค่าในการเป็นเงินสำรองจากความไม่แน่นอนในชีวิต

ผู้สูงอายุให้ความสำคัญในการออม โดยให้เหตุผลว่าการออมมีความสำคัญในการ เป็นเงินสำรองจากรายได้ที่ไม่แน่นอนเมื่อไม่สามารถทำงานได้ในวัยสูงอายุ ผู้สูงอายุบางราย ประกอบอาชีพข้าราชการบำนาญที่ได้สิทธิประโยชน์จากการรักษาพยาบาลแล้วก็ตาม แต่หากเกิด เหตุการณ์เจ็บป่วยอย่างกะทันหันสิทธิประโยชน์ที่ได้รับไม่ครอบคลุมให้กับโรงพยาบาลที่เข้ารับ การรักษา หรืออาการเจ็บป่วยในบางโรคที่ไม่ได้รับการครอบคลุมในการรักษาเช่นเดียวกัน การนำ เงินออมมาใช้ในส่วนนี้จึงมีความสำคัญ นอกจากนั้นค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมบ้านจากภัยธรรมชาติ และค่าใช้จ่ายประจำวันที่มีแนวโน้มสูงขึ้นทุกวันตามค่าครองชีพที่สูงขึ้น

ส่วนที่ 2 ลักษณะการออมเงินของผู้สูงอายุที่ใช้บริการ ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาอาคารซิลลิคเฮ้าส์

ลักษณะการออมเงินของผู้สูงอายุมี 4 รูปแบบ ดังนี้

1. เงินฝากธนาคาร

เลือกใช้วิธีการออมโดยการฝากเงินสดกับธนาคารพาณิชย์ทั่วไป ได้แก่ ธนาคารกรุงไทย ธนาคารทหารไทย ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ธนาคารกรุงเทพ และธนาคารไทยพาณิชย์ และมีบัญชี

เงินฝากมากกว่า 1 ธนาคาร โดยจะเลือกธนาคารที่ให้อัตราดอกเบี้ยสูง รูปแบบเงินฝากมี 2 ส่วน คือ เงินที่ไว้ใช้จ่ายจะฝากประเภทออมทรัพย์เพราะสะดวกหากต้องการใช้ฉุกเฉิน และหากเป็นเงินออมจะนิยมฝากประจำโดยมีระยะเวลาฝาก 3 เดือน 6 เดือน 12 เดือน และการฝากเงินแบบปลอดภาษีที่มีเงื่อนไขในการฝากทุกๆเดือนเป็นระยะเวลา 2 ปี โดยดอกเบี้ยที่ได้รับไม่มีการเสียภาษี โดยในการฝากประจำดังกล่าวผู้สูงอายุจะมุ่งเน้นธนาคารที่ให้อัตราดอกเบี้ยสูงเป็นสำคัญ โดยจะนำผลตอบแทนจากดอกเบี้ยมาใช้เท่านั้น

2. ประกันชีวิต

จากการศึกษา พบว่า ผู้สูงอายุเลือกการออมในรูปแบบของการประกันชีวิตสะสมทรัพย์ที่ให้ผลตอบแทนทุกๆปี ระยะเวลาในการจ่ายเบี้ยประกันเป็นระยะตั้งแต่ 5 ปี 10 ปี 15 ปี 20 ปี โดยผู้สูงอายุให้ความสำคัญของเงินคืนเมื่อครบสัญญาการทำประกัน มีการเปรียบเทียบผลตอบแทนระหว่างเงินฝากธนาคารกับการออมเงินกับประกันชีวิต กล่าวคือ การออมเงินลักษณะประกันชีวิตให้ผลตอบแทนที่สูงกว่าแต่มีการการออมเงินในลักษณะที่ยาวนานกว่า การทำประกันชีวิตมีเงื่อนไขในเรื่องของการตรวจสอบสุขภาพ ซึ่งผู้สูงอายุที่ต้องการทำประกันชีวิตมักไม่ผ่านในเรื่องของการตรวจสอบสุขภาพเนื่องจากมีโรคประจำตัวอยู่มากและโดยส่วนใหญ่บริษัทประกันจะไม่รับทำประกันหากตรวจเจอ หรือรับทำประกันแต่อาจต้องจ่ายค่าเบี้ยประกันที่สูงมากกว่าปกติ ผู้สูงอายุจึงไม่ได้ให้ความสำคัญกับการทำประกันชีวิตเพราะเนื่องจากการจ่ายค่าเบี้ยประกันที่สูงแล้ว ยังมีในเรื่องการได้รับสวัสดิการจากหน่วยงานที่ตนเองเคยทำงานอยู่ ผู้สูงอายุบางส่วนใช้สิทธิบัตรทองและบัตรผู้สูงอายุ ในการเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลได้โดยไม่ต้องทำประกันเกี่ยวกับสุขภาพ ผู้สูงอายุส่วนหนึ่งได้แสดงความคิดเห็นในการไม่เลือกทำประกันชีวิตเพราะเนื่องด้วยอายุและการใช้ชีวิตที่ไม่โลดโผนมากนัก ความเสี่ยงที่จะเกิดอุบัติเหตุจึงน้อยหรือแทบไม่เกิดขึ้นเลย จึงเลือกที่จะไม่ทำประกันชีวิต

3. สหกรณ์ออมทรัพย์

จากการศึกษา พบว่า ผู้สูงอายุเลือกการออมในรูปแบบสหกรณ์ออมทรัพย์ ได้แก่ สหกรณ์ออมทรัพย์โรงงานยาสูบ สหกรณ์ออมทรัพย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสหกรณ์ออมทรัพย์การประปาส่วนภูมิภาค เนื่องจากผู้สูงอายุทำงานในหน่วยงานที่มีการจัดตั้งของสหกรณ์ เหตุผลที่ผู้สูงอายุที่เกษียณอายุราชการเลือกการออมเงินกับสหกรณ์ออมทรัพย์ที่ตนเองเคยทำงานอยู่เนื่องจากสหกรณ์ออมทรัพย์ ให้ผลตอบแทนที่สูง ไม่เสียภาษี และมีความเสี่ยงน้อย

4. ทรัพย์สินและอสังหาริมทรัพย์

จากการศึกษา พบว่า ผู้สูงอายุมีการออมในรูปแบบของการลงทุนที่เป็นทรัพย์สิน คือ กองทุนรวมที่มีความเสี่ยงไม่มากและให้ผลตอบแทนที่สูงการฝากเงินกับธนาคาร การเลือกซื้อหุ้นกู้ที่ให้ผลตอบแทนที่คงที่และสม่ำเสมอและให้ผลตอบแทนที่สูงกว่าการออมในรูปแบบอื่น การเลือก

ซื้อสลากออมสินที่ให้ในเรื่องของผลรางวัลที่เมื่อถูกรางวัลได้ในเรื่องผลตอบแทนที่มากตามข้อกำหนดของธนาคาร การเลือกซื้อพันธบัตรรัฐบาลที่ในเรื่องของผลตอบแทนที่มั่นคงโดยผู้สูงอายุให้ความเชื่อมั่น คำว่า “รัฐบาล” โดยคิดเห็นว่าหากลงทุนไปไม่ล้มแน่นอนและผลตอบแทนของพันธบัตรรัฐบาลให้มากกว่าเงินฝากธนาคาร โดยระยะเวลาการซื้อพันธบัตรรัฐบาล คือ 5 – 10 ปี การเลือกซื้อทองคำ เหตุเพราะทองคำที่มีมูลค่าการขึ้นมากกว่าลง และยังสามารถแปรเปลี่ยนเป็นเงินสดได้สะดวกกว่าการฝากเงินในลักษณะอื่น การเลือกซื้อและสะสมเครื่องลายคราม เครื่องเบญจรงค์ ที่ให้ทั้งคุณค่าทางด้านจิตใจที่นับว่าเป็นวัตถุโบราณที่มีคุณค่าทางด้านจิตใจ และให้คุณค่าทางด้านมูลค่าที่ทั้งเครื่องลายคราม เครื่องเบญจรงค์ มักมีราคาสูงขึ้นตามอายุที่มากขึ้นตามด้วย

ผู้สูงอายุยังมีการออมในรูปแบบการลงทุนอสังหาริมทรัพย์ เช่น ซื้อคอนโด ทาวน์เฮ้าส์ และบ้านเดี่ยว โดยมองเห็นว่าเงินมีหน่วยที่เล็กลง การเลือกซื้อ คอนโด ทาวน์เฮ้าส์ และบ้านเดี่ยว การนำไปปล่อยเช่า และขายต่อ โดยทั้งนี้ทำเลที่ตั้งที่เลือกซื้ออสังหาริมทรัพย์ เช่น บ้าน คอนโด ทาวน์เฮ้าส์ มีความสำคัญเช่นกัน กล่าวคือ หากเลือกทำเลได้ดี เช่น ได้ซื้อคอนโดที่อยู่ติดกับมหาวิทยาลัย โอกาสที่มีผู้สนใจเช่าต่อเนื่องจึงมีมาก แต่หากเลือกซื้ออสังหาริมทรัพย์ที่ทำเลไม่เหมาะสมกับการเช่าอยู่อาศัยหรือทำกิจการ โอกาสสร้างรายได้จากการปล่อยเช่า หรือขายต่ออาจมีโอกาสน้อยและให้ผลกำไรที่น้อยตามไปด้วย อย่างไรก็ตามการเลือกซื้ออสังหาริมทรัพย์ยังคงสร้างรายได้ให้กับผู้สูงอายุได้อย่างยาวนานและสม่ำเสมอ และเมื่อนำไปขายต่อมักจะได้อะไรจากการขายด้วย

จากการที่ผู้สูงอายุได้เลือกลักษณะการออมเงินในรูปแบบอสังหาริมทรัพย์ ผู้สูงอายุเลือกซื้อคอนโด ทาวน์เฮ้าส์ และบ้านเดี่ยว โดยมองเห็นว่าเงินมีหน่วยที่เล็กลง การเลือกซื้อ คอนโด ทาวน์เฮ้าส์ และบ้านเดี่ยว การนำไปปล่อยเช่า และขายต่อ สร้างรายได้ให้กับผู้สูงอายุได้อย่างยาวนานและสม่ำเสมอ และเมื่อนำไปขายต่อมักจะได้อะไรจากการขายด้วย

อภิปรายผลการศึกษา

จากผลการศึกษาเมื่อพิจารณาตามการให้คุณค่าและลักษณะการออมเงินของผู้สูงอายุ ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

การให้คุณค่าการออมเงินของผู้สูงอายุ

ด้านการสร้างความมั่นคงให้กับตนเองและครอบครัว ผู้สูงอายุได้เห็นถึงประโยชน์และความสำคัญที่ได้รับจากการออมเงิน เช่น ประโยชน์จากการออมเงินเปรียบเทียบกับกรณีที่มีเงินออมเป็นหลักประกันสร้างความมั่นคงให้กับทั้งตนเองและครอบครัว เช่น เงินออมที่มีอยู่นำมาใช้จ่ายในเรื่องค่ารักษาพยาบาลของตนเอง หรือ นำเงินออมที่มีอยู่นำมาใช้จ่ายในเรื่องค่ารักษาพยาบาลให้กับคนในครอบครัวหรือนำมาใช้จ่ายในเรื่องอื่น ๆ ที่มีความจำเป็นต้องใช้เงินในจำนวนมากๆ ประโยชน์

ของเงินออมที่ได้มานำมาใช้ในเรื่องดังกล่าวได้อย่างปลอดภัยการหยิบยืมจากผู้อื่นแต่อย่างใด ในทางตรงกันข้ามเงินที่ออมมาทั้งหมดได้สร้างความภาคภูมิใจให้กับตนเองที่ได้ช่วยเหลือตนเอง และได้ช่วยเหลือครอบครัวให้ไม่พบกับปัญหาทางการเงินอีกด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของจุฬารัตน์ อมรสุทธิศักดิ์ ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง การให้ความหมาย รูปแบบ และกระบวนการออมเงินของ ลูกค้าบัวหลวงเอ็กซ์คลูซีฟ ธนาคารกรุงเทพ ผลการศึกษาพบว่า การให้ความหมายของการออม คือ การเก็บออมเงินเพื่อเป็นหลักประกันให้กับตนเองและครอบครัว ส่งผลให้ตนเองและครอบครัวได้ ดำเนินชีวิตอย่างราบรื่นและสงบสุขมากยิ่งขึ้น เหตุเพราะมีเงินเพียงพอที่จะใช้จ่ายให้กับตนเองและ ครอบครัวได้อย่างสม่ำเสมอ

ด้านคุณค่าในการสร้างนิสัยการใช้จ่ายอย่างประหยัด ผู้สูงอายุมักได้รับอิทธิพลจากคน ใกล้ชิดภายในครอบครัวคือพ่อและแม่ที่นอกจากจะมีการอบรมสั่งสอนเรื่องการประหยัดด้วยการ สั่งสอนอยู่เสมอแล้ว พ่อแม่ยังได้ประพฤติปฏิบัติให้เห็นเป็นตัวอย่างด้วย และจากการที่ได้รับการ อบรมสั่งสอนเรื่องการประหยัด ส่งผลให้ผู้สูงอายุมิพฤติกรรมการประหยัดมาจนถึงปัจจุบัน นิสัยการใช้จ่ายอย่างประหยัดของผู้สูงอายุนั้นเป็นไปในลักษณะที่ใช้สิ่งของที่ซื้อมาอย่างคุ้มค่า ไม่ใช่ ง่ายฟุ่มเฟือย ชื่อของในสิ่งของที่จำเป็น ไม่ใช่ชื่อของที่ใช้ความรู้สึกอยากได้ ไม่ใช่ชื่อของที่เห็นแต่ของ แฉมเป็นสำคัญ เพราะตระหนักในเรื่องคุณค่าของเงินที่จะต้องเก็บหอมรอมริบเพื่อไว้ใช้ในยามจำเป็น การสร้างนิสัยประหยัดได้ให้ประโยชน์ในการใช้ชีวิตประจำวันได้อย่างราบรื่น มีเงินไว้ใช้ในวัยชรา ได้อย่างไม่ลำบาก ไม่เป็นภาระให้กับคนในครอบครัว และไม่เป็นที่วิพากษ์วิจารณ์ของหน่วยงานราชการ หรือโครงการของภาครัฐบาลต่างๆ ได้ หากทุกคนมีความตระหนัก และมีพฤติกรรมการใช้จ่าย อย่างประหยัด สอดคล้องกับแนวความคิดของ (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ, 2543) ที่ได้มี นโยบายเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษา ๘ คุณธรรมพื้นฐานสถาบันการศึกษาที่ควรเร่งรัดนำไปปลูกฝัง คุณธรรมพัฒนา ให้กับเยาวชนของชาติ เพื่อให้เป็นคนดี มีความรู้ และอยู่ดีมีสุข ก้าวสู่สังคม คุณธรรมนำความรู้ โดยขอความร่วมมือจากสถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันศาสนา และ สถาบันการศึกษาอื่นๆ เพื่อให้การดำเนินการประสบความสำเร็จสามารถนำไปสู่การปฏิบัติยุทธศาสตร์ที่ สำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จนั้นทุกฝ่ายจะต้องมีความตั้งใจ และลงมือปฏิบัติอย่างจริงจัง ผู้ใหญ่ ควรเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เยาวชน พ่อแม่ต้องดูแลเอาใจใส่ลูกอย่างใกล้ชิด ครูต้องมีจิตสำนึกและ วิญญาณของความเป็นครูเพิ่มขึ้น ภาครัฐและเอกชน องค์การศาสนา และสื่อมวลชน ต้องตื่นตัว กระตือรือร้น และผนึกกำลังเพื่อการพัฒนาไปสู่ความก้าวหน้าอย่างมั่นคงอย่างน้อยที่สุดทุกคนควร ทำงานให้เต็มกำลัง เต็มความสามารถ และเต็มเวลาด้วย ๘ คุณธรรมพื้นฐานคือ ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย สุภาพ สะอาด สามัคคี และมีน้ำใจหากเกิดขึ้นกับครอบครัว ชุมชน หน่วยงาน สถาบัน ตลอดจนประเทศใดแล้ว โดยเฉพาะประเทศไทยนั้นก็จะเป็นวิฤกฤติทั้งทางด้านการเมือง

เศรษฐกิจ สังคม พัฒนาชาติให้มีความเจริญก้าวหน้า เป็นสังคมคุณธรรมนำความรู้ ชีวิตของคนในชาติ คงจะดีกว่าเดิมสังคมไทยจะสงบสุขกว่านี้ ประเทศไทยก็คงเป็นไทยอยู่ตลอดไป มีการพัฒนาอย่าง รุดหน้าไม่ด้อยกว่าประเทศใดในโลกนี้ทั้งในปัจจุบันและอนาคตอย่างแน่นอน

ด้านคุณค่าในการพึ่งพาตนเองและไม่เป็นภาระกับลูกหลาน ผู้สูงอายุที่ได้ทำการศึกษา เป็นอดีตข้าราชการและหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ มีสวัสดิการในค่ารักษาพยาบาลเมื่อยามเจ็บป่วย นอกจากนั้น ยังได้รับเงินบำเหน็จ หรือ ได้รับเงินบำนาญ จากการทำงานที่ผ่านมา ทำให้ผู้สูงอายุในกลุ่มนี้สามารถใช้ชีวิตประจำวันหลังจากเกษียณอายุงานได้อย่างสะดวกสบาย มีลักษณะความเป็นอยู่อย่างไม่ลำบาก การเป็นภาระให้กับลูกหลานจึงมักไม่เกิดขึ้นกับผู้สูงอายุกลุ่มนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของรัชณี ฝนทองมงคล ได้ทำการศึกษาเรื่อง การดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุภายหลังเกษียณอายุราชการ ศึกษาจาก ข้าราชการบำนาญ สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่เกษียณอายุราชการเคยได้รับความรู้และมีการเตรียมการด้านรายได้ก่อนการเกษียณอายุ สถานภาพทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลาง รายได้ส่วนใหญ่มาจากเงินบำนาญ มีสัมพันธภาพในครอบครัวเป็นไปในทางบวก ผู้สูงอายุมีทัศนคติต่อชีวิตภายหลังเกษียณอายุเป็นไปในทางบวกซึ่งส่งผลต่อการใช้ชีวิตในปัจจุบันว่าตนเองมีความสุข เช่นเดียวกับแนวความคิดของ (นวพร เรื่องสกุล, 2549) ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับการให้คุณค่าของการออม คือ การให้คุณค่าของการออมเงินตั้งแต่ยังทำงานส่งผลให้มีการพึ่งตนเอง คือ ได้สร้างหลักประกันชีวิตของตนในระหว่างที่ยังทำงานอยู่ ได้สร้างอนาคตที่มั่นคงทางด้านการเงินให้กับครอบครัว ได้มีเงินใช้สบายๆ ในวัยชรา ไม่เป็นภาระด้านการเงินต่อลูกหลานและสังคม

ด้านคุณค่าในการเป็นมรดกแก่ลูกหลาน ผู้สูงอายุมองว่าการวางแผนมรดกในขณะที่ยังมีสุขภาพ หรือมีชีวิตที่ดีอยู่ ได้มีความสำคัญและควรกำหนดให้อยู่ในแผนการเงินอยู่ด้วยนั้น เนื่องด้วยสังคมไทยยังคงมีลักษณะของครอบครัวการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน มีความเกื้อกูลและเอื้อเฟื้อกันอยู่มาก ผู้สูงอายุที่เป็นผู้นำครอบครัว ได้มองเห็นถึงความสำคัญในความเป็นอยู่ของคนในบ้านเป็นสำคัญ การที่ผู้สูงอายุได้มีการวางแผนมรดกให้แก่ลูกหลาน เพราะได้มองเห็นถึงความจำเป็นที่คนในบ้านหรือลูกหลานจะได้นำเงินไปใช้ประโยชน์ในตอนที่ผู้สูงอายุเองนั้น ไม่มีชีวิตอยู่แล้ว หรือเป็นการวางแผนเตรียมไว้ให้พร้อม จะได้ส่งต่อความมั่งคั่งอย่างสมบูรณ์แบบให้กับคนในครอบครัวได้ในยามที่ผู้สูงอายุไม่อยู่ได้อย่างอุ่นใจ สอดคล้องกับแนวความคิด (ยุทธศักดิ์ ทินบาล, 2548) ที่ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับการให้คุณค่าออมเงินเพื่อไว้เป็นมรดกแก่ลูกหลาน และ สอดคล้องกับแนวความคิดของ (วิไลลักษณ์ ไทยอุสุหา และวลัยภรณ์ อัดตะนันท์, 2553) ที่ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับการออมเงินโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บไว้เป็นมรดกของบุตรหลาน ซึ่งถือว่าเป็นค่านิยมของสังคมไทยที่บิดามารดาและปู่ย่าตายายมักจะมีมรดกไว้ให้ลูกหลานในอนาคต เพราะ

ค่านิยมดังกล่าวนี้ จึงเป็นเหตุที่ทำให้ผู้ที่มีความสามารถจะออมได้ ทำการเก็บออมไว้เป็นมรดกของลูกหลาน

ด้านคุณค่าในการเป็นเงินสำรองจากความไม่แน่นอนในชีวิต ประโยคคันทูที่ว่า “ความแน่นอน คือ ความไม่แน่นอน” ประโยคคำพูดดังกล่าวถูกนำมาใช้อยู่บ่อยครั้ง หากเกิดเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดไว้ล่วงหน้า ผู้สูงอายุที่มีประสบการณ์การใช้ชีวิตมากกว่าคนในรุ่นอื่นๆ ตามสำนวนสุภาษิตไทยที่ว่า “อาบนํ้าร้อนมาก่อน” จึงมองเห็นคุณค่าของการมีเงินสำรองเพื่อป้องกันเหตุร้ายที่เกิดขึ้นในอนาคต ทั้งในเรื่องของการเจ็บไข้ได้ป่วยของตัวผู้สูงอายุและครอบครัว หรือการนำเงินสำรองนั้นไปใช้จ่ายในกรณีนอกเหนือจากการรักษาพยาบาล เช่น ซ่อมแซมบ้านเรือนที่อยู่อาศัยที่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติทางธรรมชาติที่ไม่สามารถควบคุมได้ การมีเงินสำรองไว้ทำในเรื่องดังกล่าว นับได้ว่าเป็นเรื่องที่สำคัญในการดำรงชีวิตได้อย่างสงบสุขต่อไปสอดคล้องกับแนวความคิดของ (โสภณ ด่านศิริกุล, 2546) ที่ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับการให้คุณค่าของการออมคือ ความไม่แน่นอนของอนาคตที่เกิดจากตัวแปรต่างๆ ทำให้เราจำเป็นต้องมีเงินออมมากขึ้นกว่าเดิม สอดคล้องกับแนวความคิดของ (อุสาคห์ แซ่มสุวรรณ, 2544) ที่ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับการให้คุณค่าของการออม เพื่อไว้ใช้จ่ายในยามฉุกเฉิน ยามฉุกเฉินคือยามที่เกิดเหตุการณ์ไม่คาดฝันมาก่อนซึ่งจำเป็นจะต้องใช้จ่ายอย่างกะทันหัน เช่น การประสบอุบัติเหตุ การเจ็บไข้ได้ป่วย ซึ่งจำเป็นที่จะต้องออมไว้เช่นกัน

ลักษณะการออมเงินของผู้สูงอายุ

1. เงินฝากธนาคาร ผู้สูงอายุที่ได้ทำการศึกษาเลือกรูปแบบเงินฝากประจำไว้กับธนาคาร โดยช่วงระยะเวลาในการฝากจะถูกเลือกในระยะเวลาสั้น โดยเริ่มต้นตั้งแต่ 3 เดือน 6 เดือน 12 เดือน และ 24 เดือน เนื่องด้วยเงินฝากในรูปแบบฝากประจำไม่มีความยุ่งยากซับซ้อน เงื่อนไขข้อกำหนดที่ไม่ผูกมัด ให้สภาพคล่องในการใช้จ่ายเงิน กล่าวคือผู้สูงอายุมีความจำเป็นในการใช้เงินตอนไหนก็สามารถถอนได้ทันที มีความปลอดภัยเพราะเนื่องจากฝากเงินไว้กับธนาคารไม่ได้เก็บไว้เองที่บ้าน และให้ผลตอบแทนและหรือดอกเบี้ยที่มากกว่าการฝากรูปแบบออมทรัพย์ สอดคล้องกับ (ดารณี วิทยาศัย, 2545) ทฤษฎีอัตราดอกเบี้ย (Interest Theory) พบว่า อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก (ผลตอบแทนของเงินออม) มีบทบาทสำคัญในการกำหนดการออมเช่นเดียวกัน ทั้งนี้เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยเงินฝากนั้นถูกใช้เป็นสิ่งจูงใจ เพื่อก่อให้เกิดการขยายตัวของออมม้นนั้นเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สนธยา นริสศิริกุล ได้ทำการศึกษาเรื่องการวิเคราะห์การออมภาคครัวเรือนไทย โดยผลการศึกษาพบว่า ในการออมทรัพย์ในรูปแบบเงินฝากกับสถาบันการเงิน เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ พอใจในบริการ ไม่มีความเสี่ยง และได้รับผลตอบแทนที่น่าพอใจ

2. ประกันชีวิต ในปัจจุบันประเทศไทยมีสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุเกี่ยวกับการเข้ารับการรักษาพยาบาล โดยผู้สูงอายุทุกๆ ไปจะได้รับสิทธิ เช่น สวัสดิการบัตรทอง 30 บาท รักษาทุกโรค และในกรณีที่ผู้สูงอายุที่เกษียณอายุราชการกลุ่มผู้สูงอายุกลุ่มนี้ได้รับสวัสดิการของข้าราชการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐอื่นๆ การทำประกันชีวิตสำหรับผู้สูงอายุที่มีความเกี่ยวข้องกับสุขภาพจึงไม่เป็นที่นิยมมากนัก เพราะเนื่องจากผู้สูงอายุได้รับสวัสดิการจากรับการรักษาพยาบาลแล้ว และการทำประกันชีวิตสำหรับผู้สูงอายุที่โดยส่วนใหญ่ที่มีการเก็บค่าเบี้ยประกันที่สูงและใช้ระยะเวลาการจ่ายเบี้ยประกันที่ยาวนานเกินไป การเบิกจ่ายเงินประกันที่มีความยุ่งยากซับซ้อนทำให้ผู้สูงอายุไม่ได้รับความสะดวก นอกจากนี้ผู้สูงอายุได้ให้แนวคิดเรื่องพื้นฐานของชีวิต คือการดูแลสุขภาพร่างกายให้แข็งแรง ทั้งการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ การเลือกรับประทานให้ครบ 5 หมู่ การดูแลสุขภาพจิตใจก็เช่นกัน ไม่ควรมีความเครียดสะสม การมีพฤติกรรมเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพที่ดีดังกล่าวเป็นสิ่งสำคัญทำให้ไม่ต้องเสียเงินและเวลาในการดูแลรักษาพยาบาลตนเอง และที่สำคัญไม่ต้องทำประกันชีวิตอีกด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของเขาวรรณัฐา รัตนปัญญากุล ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อการใช้บัตรทอง 30 บาทรักษาทุกโรค ผลการศึกษาพบว่า มีความพึงพอใจมากในการบริการ โครงการบัตรทอง 30 บาท คือ การให้บริการเป็นไปตามลำดับโครงการ 30 บาทรักษาทุกโรคช่วยลดค่าใช้จ่าย พอใจในการบริการบัตรทอง 30 บาทรักษาทุกโรคในภาพรวม เช่น การใช้บริการแบบผิดขั้นตอนแล้วได้รับการแก้ไข การได้รับความรวดเร็วในการเข้ารับบริการ การบริการด้านการจ่ายยา การบริการของห้องบัตร และการรอพบแพทย์ก่อนเข้ารับการรักษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรนภา เฟ่งพิศ ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการออมในรูปแบบของการประกันชีวิตของครัวเรือนในประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า การออมในรูปแบบของการประกันชีวิตผู้บริโภคร้อยส่วนใหญ่เลือกรูปแบบกรมธรรม์แบบสะสมทรัพย์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำประกันชีวิตและการออมในรูปแบบประกันชีวิต ได้แก่ ปัจจัยทางเศรษฐกิจ เช่น รายได้ อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก อัตราเงินเฟ้อ ปัจจัยทางสังคม เช่น อายุ ระดับการศึกษา อัตราการเป็นภาระของเด็กและผู้ใหญ่

3. สหกรณ์ออมทรัพย์ ผู้สูงอายุที่เป็นข้าราชการบำนาญ โดยได้รับสิทธิพิเศษจากการเป็นสมาชิกของสหกรณ์ในหน่วยงานที่เคยทำงานอยู่ ผู้สูงอายุที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์จึงเลือกรูปแบบและลักษณะการออมเงินกับสหกรณ์ออมทรัพย์ในหน่วยงานของตนเองมากกว่าการฝากเงินในรูปแบบอื่นๆ โดยในปัจจุบันสหกรณ์ออมทรัพย์เป็นสถาบันการเงินประเภทหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญมากในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ด้วยการส่งเสริมการออมของสมาชิกทั้งรูปของการถือหุ้นรายเดือน และการฝากเงินประจำและออมทรัพย์ สหกรณ์ออมทรัพย์มีการส่งเสริมการช่วยเหลือ

ซึ่งกันและกันระหว่างสมาชิกในด้านการออมและการกู้ยืม โดยที่สมาชิกจะได้รับความเป็นธรรมใน ด้านอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ และอัตราเงินปันผลตามหุ้น มีการช่วยเหลือสมาชิกผู้ มีรายได้น้อย หรือเมื่อเกิดความเดือดร้อน เช่นจัดให้ทุนการศึกษาเล่าเรียนสำหรับบุตรของสมาชิก การให้เงินฌาปนกิจสงเคราะห์ สหกรณ์ออมทรัพย์เป็นสถาบันการเงินแบบหนึ่งที่สมาชิกมีฐานะ เป็นทั้งเจ้าของและลูกค้าของสหกรณ์ ยึดหลักช่วยตนเองด้วยการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ให้เสรีภาพ ในการเข้าออกเป็นสมาชิก และเนื่องจากสมาชิกย่อมเกิดความจำเป็นในการใช้จ่ายทุกเมื่อทั้งที่ทราบ ล่วงหน้า และไม่ทราบล่วงหน้า ดังนั้น สหกรณ์ออมทรัพย์จึงนิยมตั้งในหมู่ของผู้มีรายได้อาจได้ประจำ ได้แก่ ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชงชัย ศีตะปิ่นย์ ได้ทำการศึกษา เรื่องสถานการณ์ด้านบริการเงินฝากของสหกรณ์ออมทรัพย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำกัด จากการศึกษาพบว่า สมาชิกที่ใช้บริการเงินฝากกับสหกรณ์ส่วนใหญ่ใช้บริการเงินฝากประเภท ออมทรัพย์ สมาชิกส่วนใหญ่มีปริมาณเงินฝากกับสหกรณ์มากกว่าเงินฝากกับธนาคาร สมาชิกส่วนใหญ่ มีวัตถุประสงค์ในการฝากเงิน เพื่อเก็บไว้ใช้ในเวลาเจ็บป่วยหรือชรา

4. ทรัพย์สินและอสังหาริมทรัพย์ ผู้สูงอายุมักนิยมจาก ทองคำ นอกจากจะเป็น เครื่องประดับที่สวยงามแล้ว ทองคำเปรียบเสมือนเงินสดเคลื่อนที่ โดยให้ความสะดวกในการเปลี่ยน รูปจากทองคำเป็นเงินสด ได้อย่างง่ายดาย และเป็นที่ทราบกันดีในเรื่องของการเพิ่มขึ้นของมูลค่า ทองคำที่เพิ่มขึ้นในทุกยุคทุกสมัย กล่าวคือ ในอดีตราคาทองคำอาจมีมูลค่าที่ไม่สูงเท่ากับราคาทองคำ ในปัจจุบันและดูเหมือนว่าแนวโน้มราคาของทองคำจะเป็นอยู่อย่างนี้ตลอด ผู้สูงอายุจึงมักนิยม สะสมและซื้อทองคำมาเก็บไว้ สอดคล้องกับแนวความคิดของ (สมถักษณ์ สังข์สัมพันธ์, 2556) ที่ได้ ให้ข้อคิดเกี่ยวกับการออมเงินในรูปแบบทองคำ ดังนี้ “การสะสมทองนั้นเป็นการกระจายการลงทุน เพื่อลดความเสี่ยง เนื่องจากผลตอบแทนจากการลงทุนในทองคำมักจะไม่เคลื่อนไหวไปในทิศทาง เดียวกันกับการลงทุนในหุ้น ตราสารหนี้ หรือสินทรัพย์เพื่อการลงทุนอื่นๆ

ผู้สูงอายุที่มีมุมมองในเรื่องการออมเงินและการลงทุนในมุมมองกว้างมักมองรูปแบบการ ออมเงินที่หลากหลาย โดยเฉพาะการออมเงินในรูปแบบของการซื้ออสังหาริมทรัพย์ การซื้อ บ้าน คอนโด หรือทาวน์เฮ้าส์ คือการสร้างนิสัยในการออมเงินเพราะการผ่อนบ้านจะสร้างวินัย ทำให้มี หน้าที่ และสร้างความภาคภูมิใจ และเมื่อส่งบ้านหมด บ้านมีมูลค่าที่เพิ่มขึ้น และนั่นคือการออมเงิน อย่างหนึ่ง นอกจากนั้นแล้วการซื้อ บ้าน คอนโด หรือทาวน์เฮ้าส์ เป็นการออมเงินในระยะยาวที่เห็น ผลในระยะยาวและต่อเนื่อง เช่น การมีรายได้จากค่าเช่า และการมีรายได้จากขายต่อบ้าน ที่มีมูลค่าที่เพิ่มขึ้น สอดคล้องกับแนวความคิดของ (เพชร ชุมทรัพย์, 2543) ที่กล่าวถึงการออมเงินใน

รูปแบบอสังหาริมทรัพย์ กล่าวคือเป็นการลงทุนในที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง จะเป็นการซื้อขายหรือ
 สิทธิการเช่าก็ได้เหมือนกัน การลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ไม่ใช่ของใหม่มีมานานแล้วมีมาแต่
 โบราณ ก่อนที่จะมีการลงทุนในตราสารทางการเงินเสียอีก แต่ส่วนใหญ่จะเป็นการลงทุนของ
 เศรษฐีหรือเจ้าขุนมูลนาย โดยเป็นเจ้าของที่ดินแล้วให้ชาวบ้านเช่าทำกินเก็บเป็นค่าเช่า ในสมัยก่อน
 ส่วนมากที่ดินจะถูกใช้ทำการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ แต่ในปัจจุบันมีการที่ดินหลายรูปแบบมาก
 ขึ้นแบ่งเป็น 4 ประเภท ได้แก่ 1.ที่อยู่อาศัย 2.อาคารสำนักงาน 3. พื้นที่การพาณิชย์ 4. โรงงาน
 อุตสาหกรรม การลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ผู้ลงทุนจะได้ผลตอบแทนจากค่าเช่าและกำไรจากราคา
 ที่สูงขึ้นของอสังหาริมทรัพย์

ข้อเสนอแนะในการศึกษา

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้

1. การปลูกฝังความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดการออมอย่างถูกวิธี สร้างลักษณะนิสัย
 และพฤติกรรมที่ดี โดยนำเข้าสู่ระบบการศึกษา เพื่อให้นักเรียนที่เป็นเยาวชนได้เห็นถึงความสำคัญ
 ของการออมและมีลักษณะนิสัยพฤติกรรมที่ในการออมเงินอย่างถูกวิธีด้วย
2. ผู้สูงอายุมีความเชื่อมั่นกับการฝากเงินกับธนาคารมากที่สุด ดังนั้น สถาบันการเงินที่
 เห็นถึงความสำคัญในการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุที่กำลังเกิดขึ้นนั้นควรมีการปรับรูปแบบเงินฝากกับ
 ธนาคารโดยมีระยะเวลาในการฝากที่สั้นลง การให้ผลตอบแทนหรือดอกเบี้ยที่มากขึ้น การปรับเปลี่ยน
 รูปแบบเงินฝากกับธนาคารส่งผลให้ผู้สูงอายุเลือกรูปแบบการฝากเงินกับธนาคารอยู่ก่อนแล้วให้
 ได้รับความนิยมและเพิ่มการฝากเงินกับธนาคารมากขึ้น
3. ปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อการออมในลักษณะประกันชีวิตของผู้สูงอายุ คือ
 ผู้สูงอายุมีทัศนคติในด้านลบอยู่มากในการออมเงินลักษณะประกันชีวิต ดังนั้น บริษัทประกันชีวิต
 ควรมีการปรับโครงสร้างองค์กร ในเรื่องของบุคลากร คือ เจ้าหน้าที่บริษัทประกันชีวิต ควรแจ้ง
 ข้อมูลรายละเอียดการประกันให้ถูกต้องครบถ้วน ให้กับลูกค้าที่สนใจทำประกัน ในส่วนของค่าเบี้ย
 ประกันที่มีค่าเบี้ยที่สูงตามอายุ อาจมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบประกันให้มีความเหมาะสมมาก
 ขึ้น เช่น ค่าเบี้ยประกันควรถูกลงตามระยะเวลาการคุ้มครอง หรือระยะเวลาการจ่ายเบี้ยประกันที่อยู่
 ในระยะเวลาสั้นลง เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจให้ผู้สูงอายุเลือกการออมเงินในลักษณะประกันชีวิต
 ได้มากขึ้น

4. ผู้สูงอายุที่ได้ทำการศึกษาพื้นฐานทางการเงินที่มั่นคงเพียงพอต่อการใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน นอกจากนั้นยังมีเพียงพอที่จะนำเงินไปลงทุนออมเงินโดยการซื้อพันธบัตรฯ เพิ่มเติมด้วย สถาบันการเงินอย่างธนาคารที่มีการให้บริการในด้านสินเชื่อที่โดยส่วนใหญ่แล้วจะระบุให้ผู้กู้สินเชื่อมีอายุไม่เกิน 60 ปี เท่านั้นที่สามารถกู้สินเชื่อได้ แต่หากธนาคารในด้านสินเชื่อมีการปรับเปลี่ยนนโยบายคุณสมบัติของผู้กู้ กล่าวคือ สามารถขยายเวลาของผู้กู้สินเชื่อได้มากกว่าอายุ 60 ปี ทำให้ธนาคารได้ขยายฐานลูกค้าใหม่ ที่เป็นกลุ่มลูกค้าผู้สูงอายุที่ปัจจุบันมีผู้สูงอายุเป็นจำนวนมาก ทำให้ธนาคารมีลูกค้าด้านสินเชื่อจากกลุ่มลูกค้าผู้สูงอายุตาม ส่งผลดีต่อไปยังผลประโยชน์และผลกำไรของธนาคารที่มีมากขึ้นจากการขยายฐานกลุ่มลูกค้าผู้สูงอายุ

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

ในการศึกษาครั้งนี้ จะมุ่งเน้นในเรื่องการให้คุณค่าและลักษณะการออมเงินของผู้สูงอายุที่มาใช้บริการที่ ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาอาคารซิลลิคเฮาส์ เท่านั้น ผู้วิจัยเห็นว่าการศึกษาคครั้งต่อไปควรศึกษากลุ่มผู้สูงอายุในสาขาอื่นๆ ย่อมทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากผู้ให้ข้อมูลที่มีความแตกต่างกันทั้งทางในสังคม เศรษฐกิจ และบริบท

รายการอ้างอิง

- กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2557). **การสำรวจประชากรผู้สูงอายุในประเทศไทย พ.ศ. 2557**. กรุงเทพฯ: เท็กซ์ แอนด์ เจอร์นัล พับลิเคชั่น.
- กระทรวงศึกษาธิการ. กรมวิชาการ. (2543). **การปฏิรูปการเรียนรู้ของกระทรวงศึกษาธิการ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- เกษณา แซ่ลือ. (2549). **หาเงินใช้เงิน กลยุทธ์การเล่นกับเงินอย่างผู้ชนะ**. กรุงเทพฯ: ชัคเซสมิเดีย.
- จุฬารัตน์ อมรสุทธิสัจย์. (2550). “การให้ความหมาย รูปแบบ และกระบวนการออมเงินของลูกจ้างบัวหลวง เอ็กซ์คลูทีฟ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) จังหวัดนครปฐม.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จิราภรณ์ ตั้งกิตติภรณ์. (2556). **วางแผนชีวิตเป็น เห็นอนาคต**. กรุงเทพฯ: พงษ์วารินการพิมพ์.
- ชัยพร วงศ์วรรณ. (2548). **ตัวเรานี้แหละทำได้**. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ชมพูนุท พรหมภักดี. (2556). **เงินก้อนโตคุณทำได้!**. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ฐานิยา กัมพลาวลี. (2552) “เปรียบเทียบการออมและรูปแบบการออมระหว่างพนักงานสถาบันการเงินและข้าราชการ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ดารณี วิทยาศัย. (2545) “การศึกษาพฤติกรรมการออมและปัจจัยที่ใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออมของพนักงานภาคเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- ตฤณกร. (2545) . **ออมน้อยก็รวยได้**. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ทรงพล สิทธิสร. (2544) “รูปแบบการดำเนินชีวิตของพนักงานที่ทำงานอยู่ในอาคารสินธรทาวเวอร์ กรณีศึกษาทางด้านพฤติกรรมการใช้เงินและการออมเงินในภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน.” การค้นคว้าอิสระปริญญาโท สาขาวิชาบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- ธนัชพร บุญเจริญ. (2550). **แสนสุข หลังเกษียณ**. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ธนาคารกรุงไทย (จำกัด) มหาชน. (2559). **ข้อมูลองค์กรเกี่ยวกับKTB**. เข้าถึงเมื่อ 26 มกราคม. เข้าถึงได้จาก <http://www.ktb.co.th>.
- ธงชัย สีตะปิ่นย์ (2553). “ศึกษาสถานการณ์ด้านบริการเงินฝากของสหกรณ์ออมทรัพย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำกัด.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- นภาพร เรืองสกุล.(2549). **ทุ่งดอกเบ็ญ**. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- นาถ พันธุมนาวิน. (2549). **อยากกรวย ต้องรู้ เคล็ด(ไม่)ลับสู่อิสรภาพทางการเงิน**. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- บรรลุ ศิริพานิช. (2540). **ผู้วัยสูงอายุด้วยคุณภาพ**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บัญชา ศิริทิพย์ณ. (2549). “พฤติกรรมทางการเงินของประชาชนกับธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย พ.ศ. 2540 -2547.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปรารธนา หลีกภัย. (2551). **โครงสร้างอายุและเพศของประชากรสูงอายุในประเทศไทย**. นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ปิยากร หวังมหาพร. (2554). **ผู้สูงอายุไทยพัฒนาการเชิงนโยบายภาครัฐจากอดีตสู่ปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ประทีป ตั้งมติธรรม. (2555). **พลิกวิกฤติชีวิต-ธุรกิจ**. กรุงเทพฯ: โรยัล ฟาร์ม.
- ปรีชา สวัสดิ์พีระ. (2552). **การบริหารธนาคารพาณิชย์**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2554). **เทคนิคการใช้เงินอย่างฉลาด**. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์ พับลิชชิ่ง.
- ปิยกานต์ อัจฉริยวุฒิ. (2554). “การให้ความหมาย รูปแบบ และกระบวนการออมของเจ้าหน้าที่กรมศุลกากร.” วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ฝ่ายพัฒนาองค์กรและธุรกิจกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ. (2548). **รู้รอบด้าน แผนการเงิน**. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- พรชัย ตระกูลวรานนท์. (2557). **โครงการศึกษาวิจัยกระบวนการทางสังคมเพื่อกำหนดมาตรการสร้างเสริมสุขภาพประชากรสูงวัย**. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ.
- พรนภา เฟ่งพิศ. (2549). “การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการออมในรูปแบบของการประกันชีวิตของครัวเรือนในประเทศไทย.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เพชร บูมทรัพย์. (2543). **หลักการลงทุน**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ภราดร ปริดาศักดิ์. (2549). **หลักเศรษฐศาสตร์จุลภาค**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ยุทธศักดิ์ ทินบาล. (2548). **ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง การรับรู้สมรรถนะในตนเองกับพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้สูงอายุ**. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- รัตนานินดี. (2549). “การออมของข้าราชการในเขตกรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. (2548). **จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล**. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- วราภรณ์ สามโกเศศ. (2550). **รู้จักใช้ เข้าใจเงิน**. กรุงเทพฯ: ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน).
- วรเวศม์ สุวรรณระดา. (2553). **สวัสดิการยามชราบำนาญแห่งชาติ**. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย.
- วิเชียร ชาตบุญทริก. (2552). **ความสัมพันธ์ระหว่างกันของพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออก ความวิตกกังวล และความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิไลลักษณ์ ไทยอุสาห์ และ วลัยภรณ์ อุตตะนันท์. (2553). “การเร่งการออมของครัวเรือนในประเทศ” งานวิจัยสาขาเศรษฐศาสตร์ และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- วรัญญา ทองทวีศรี. (2553). “รูปแบบการออมเพื่อการดำรงชีพยามชราภาพของประชาชนในเขต ชนบท อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วันวิสาข์ จำรัส. (2553). “การออมเพื่อการดำรงชีพยามชราภาพของประชาชน ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศิรินุช อินละคร. (2549). **การเงินบุคคล**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศศิพัฒน์ ยอดเพชร. (2548). **รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ โครงการผู้ดูแลผู้สูงอายุในครอบครัว**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศุภเจตน์ จันทร์สาส์น. (2559). **มนุษย์เงินออม**. กรุงเทพฯ: บิ๊กสีวิน.
- ศรันย์ทัสน์ ตั้งคุณานนท์. (2554). **7 วิธีใช้จ่ายให้เงินงอกเงย**. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- ศิริวัฒน์ ศิริสะอาด. (2549). “ผลกระทบของการจัดตั้งกองทุนบำนาญที่มีต่อการออมภาคครัวเรือนของประเทศไทย.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศรีัญญา วรานุชิตกุล. (2554). “การให้ความหมาย พฤติกรรม และแนวทางปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการออมเงินของเยาวชน กรณีศึกษา นักเรียนโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย จังหวัดนครปฐม ที่เป็นสมาชิกธนาคารโรงเรียน.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาประกอบการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สุชาดา ทวีสิทธิ์. (2553). **สังคมวิทยาภาวะสูงอายุ: ความเป็นจริงและการคาดการณ์ในสังคมไทย.**

กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติสำนักนายกรัฐมนตรื. (2548). **กรอบ**

ยุทธศาสตร์การเตรียมความพร้อมสังคมไทยสู่สังคมผู้สูงอายุ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์.

สุวัฒนา ศรีภิรมย์. (2551). **ออมเงินให้รวยร้อยล้าน.** กรุงเทพฯ: อุทยานความรู้.

สมลักษณ์ ส่งสัมพันธ์. (2556). **พัฒนาการของการศึกษา เรื่องผู้สูงอายุในประเทศไทย.** กรุงเทพฯ:

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

โสภณ ดำนศิริกุล.(2545). **เกษียณบนกองเงิน.** กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (2554). **คณะกรรมการการพัฒนาสังคมและกิจการเด็ก เยาวชน สตรี**

ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการ.

สุวันดี พานิชสาส์น. (2547). “พฤติกรรมกรรมการออม และปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการออมเงินผ่าน ธนาคาร

กรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) กรณีศึกษาอำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี.”

การค้นคว้าอิสระปริญญาโท สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สมลักษณ์ ส่งสัมพันธ์. (2556). **ไปอารีการเงิน.** กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.

อารีย์ เชื้อเมืองพาน. (2543). **ความรู้สึกรู้สึกคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุและความสัมพันธ์กับปัจจัยอื่นๆ .**

กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาคผนวก

แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการศึกษา

แนวคำถามการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

เรื่อง การให้คุณค่า และลักษณะการออมเงินของผู้สูงอายุที่มาใช้บริการธนาคารกรุงไทย จำกัด
(มหาชน) สาขาอาคารชิลลิกเฮ้าส์

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. ชื่อ – นามสกุล
2. อายุ
3. ระดับการศึกษา
4. สถานภาพการสมรส
5. อาชีพ
6. รายได้

ส่วนที่ 2 เรื่อง แนวความคิดการให้คุณค่าของการออมเงิน

1. ให้คุณค่าของการออมเงินอย่างไร
2. ท่านคิดว่าการออมเงินมีความสำคัญ หรือไม่ อย่างไร
3. ท่านคิดว่าการออมเงินมีประโยชน์อย่างไร
4. สิ่งที่ได้รับจากการออม คืออะไร
5. ใครที่ท่านคิดว่าเป็นตัวอย่างที่ดีในการออมของท่าน
6. อยากให้สถานะทางการเงินของตนเองเป็นอย่างไร เพราะอะไร

ส่วนที่ 3 เรื่อง ลักษณะการออมเงิน

1. เริ่มต้นออมครั้งแรกเมื่อไหร่ และเริ่มออมแบบไหน?
2. ลักษณะการออมของท่านเป็นอย่างไร มีอย่างไรบ้าง
3. ลักษณะการออมแบบใดที่ท่านมีความสนใจเป็นพิเศษ
4. ปัจจัยหรือเหตุผลในการเลือกลักษณะการออมของท่านคืออะไร
5. ปัญหาอุปสรรคในการออมของท่าน คืออะไร
6. ท่านมีวิธีแก้ปัญหอย่างไร
7. แหล่งที่มาของเงินออม
8. คิดว่าด้วยประสบการณ์การทำงานการใช้ชีวิตที่มากเท่านี้ยังคงต้องออมอีกหรือไม่

เพราะอะไร

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล	ศุชาดา สะวะระพรม
ที่อยู่	1167 ถ.ลาดหญ้า คลองสาน กรุงเทพฯ 10600
ที่ทำงาน	1-7 ถ.สีลม บางรัก กรุงเทพฯ 10500
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2549	สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมปลาย โรงเรียนศึกษานารี จังหวัดกรุงเทพฯ
พ.ศ. 2553	สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการชุมชน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พ.ศ.2559	สำเร็จการศึกษาปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การจัดการภาครัฐและภาคเอกชน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2553 - 2555	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป บริษัท โกลด์แมนเนจเม้นท์ จำกัด
พ.ศ. 2555 – ปัจจุบัน	เจ้าหน้าที่บริการลูกค้า ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาอาคารซิลลิคเฮ้าส์

